

نفس های شهر بوی کتاب می گیرند

واقعۀ فرهنگی و بی بدیل ترین نمونه در خاورمیانه، شناخته می شود. فرصت ۱۰ روزه ای که از ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت ماه فراهم می شود، چنان مغتنم است که دوستان کتاب، حتی خواب و بیداریشان را با ساعات آغاز و پایان هر روز نمایشگاه تنظیم می کنند.

چهار روز دیگر، رنگین کمان نمایشگاه کتاب بر سر تهران بزرگ چتر می افکند تا نفس های شهر، بوی کتاب و قلم و عشق بگیرند. بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در حالی درهای خود را به روی مشتاقان کتاب می گشاید که همچنان به عنوان بزرگترین

کتابخانه

عکس: tibf.ir

شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۸۸
۷ جمادی الاول ۱۴۳۰ می ۲۰۰۹
شماره ۱۷۹، پیاپی ۸۳۰
صفحه ۲۰، تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۲، طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۶۱۵۱-۴
سازمان آگهی ها: ۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرنا چاپ

www.ketabehafteh.ir

«»»
**وقت تنگ است
در انتخاب
دقت کنید!**

۱۶

«»»
**نمایشگاه ۲۲ و
کتاب های طنز
کودک و نوجوان**

۱۴

«»»
**سبک کافکا
و کوندرا به درد
مردم ما نمی خورد**

۱۰

اخبار نمایشگاه ۲۲ در شبکه پیام نما

اخبار و فعالیت های بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در ایام برگزاری از طریق شبکه پیام نما (تله تکس) شبکه دو سیمای جمهوری اسلامی ایران قابل مشاهده است. سید سعید میرمحمد صادق مدیر روابط عمومی بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با اعلام این خبر افزود: «علاقه مندان می توانند در روزنامه های کثیرالانتشار کشور از طریق رسانه ملی و شبکه پیام نما (تله تکس) شبکه دو نیز پیگیری کنند. وی اضافه کرد: همچنین سایت نمایشگاه به آدرس WWW.tibf.ir نیز در ایام برگزاری نمایشگاه، اطلاعات ناشران و کتاب های عرضه شده در بخش داخلی و خارجی نمایشگاه را در دسترس عموم قرار خواهد داد.

پاسخ محسن پرویز به اظهارات احمد مسجدجامعی

سیر تحریف، واکنش، جوابیه و اصلاحیه یک خبر

معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، تصریح کرد: «مطلبی به اسم آقای «مسجدجامعی» تنظیم و در دو روزنامه حزبی منتشر شده است که من وقتی این مطلب را خواندم از چند اشتباه فاحش در این مطلب متعجب کردم؛ اما به هر حال چون احتمالاً با تایید ایشان منتشر شده، لازم است مسائلی را شرح دهیم، هرچند در سه سال گذشته سعی کرده بودم خیلی به نقد دوره گذشته نپردازم ولی ظاهراً اکنون تصویری پیش آمده که گویی اسناد و مدارک دوره قبل در دسترس نیست و یا ما را دچار فراموشی فرض کرده اند.» پرویز گفت: «در این مطلب که ظاهراً به نقل از آقای مسجدجامعی منتشر شده است، به بهانه پاسخگویی به بخشی از سخنرانی آقای «صفا هرنندی» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، به جای پاسخگویی به مشکلات مطرح شده در

سخنان ایشان (که آن هم مربوط به رعایت نکردن ضوابط صدور مجوز نشر کتاب ها با اشاره به گزارش مجلس بود) دو قسمت از سخنان مختلف آقای وزیر با هم آمیخته شده و مبنای ارزیابی غلط قرار گرفته است.» وی افزود: «در این مطلب با اشاره به رشد منفی کتاب های حوزه دین، بی توجهی به این حوزه به وزارت ارشاد فعلی نسبت داده شده و ادعای رشد نشر کتاب های دینی در دوره گذشته در نتیجه سیاست های صحیح دوره قبل مطرح شده است.»

دربی انتشار خبری به نقل از محمدحسین صفا هرنندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره وضعیت نشر کتاب در زمان دولت نهم در خبرگزاری ایسنا، روزنامه اعتماد به نقل از احمد مسجدجامعی وزیر سابق وزارت ارشاد و عضو فعلی شورای شهر تهران، مطالبی را در واکنش به سخنان محمدحسین صفا هرنندی در تاریخ شنبه، پنجم اردیبهشت ماه جاری درج کرد. محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در گفت و گویی اختصاصی با خبرگزاری ایبنا کاتبی را درباره اخبار منتشر شده و اظهارات مسجدجامعی در این باب متذکر شد. در ادامه، متن سخنان احمد مسجدجامعی، پاسخ دکتر پرویز به این اظهارات و اصلاحیه ای که خبرگزاری ایسنا در تاریخ ششم اردیبهشت ماه روی خروجی این خبرگزاری قرار داد، از نظر می گذرد.

فرصتی تازه برای تصویرگران کتاب کودک

برای نخستین بار سرای تصویرگران کتاب کودک در ایران در بیست و دومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران راه اندازی می شود. این سرا به همت موسسه نحل و با همکاری دفتر مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد در محل بازار جهانی کتاب ایران برپا می شود. تصویرگران کتاب کودک در این مکان می توانند با نصب نمونه ای از آثارشان استعدادها و قابلیت های خود را در معرض دید عموم علاقه مندان به ویژه موسسات انتشاراتی خارجی و داخلی قرار دهند. هنرمندان تصویرگر در این مکان می توانند علاوه بر نمونه آثارشان کارت ویزیت و بروشورهای تبلیغاتی خود را نیز به مراجع کنندگان ارائه دهند.

بر اساس این گزارش، برپایی سرای تصویرگران فرصتی است برای تصویرگران ایرانی که خود را به بازار جهانی کتاب معرفی کنند. این سرا همزمان با نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در مصلی برپا خواهد بود. علاقه مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می توانند با شماره تلفن های ۸۸۹۳۷۰۸۷ و ۸۸۹۳۷۰۸۹۶ تماس بگیرند.

شماره بی عزیز، شما که در کتابخانه با کودک مواجه می شوید، شما که قصه می گویند، شما که کتاب می فرستید، شما که کتاب می خوانید، شما که در کار هنری و کار آفرینش هنری خودتان آن کودک را مخاطب قرار می دهید، بدانید که الان درست روی خط اصلی و اساسی حرکت می کنید. شما درست آن کاری را که باید انجام بگرد، دارید انجام می دهید.

سخنان مقام معظم رهبری در دیدار مدیرعامل و مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۷۷/۲/۲۳

۶۰۰ عنوان کتاب درباره امام (ره) در نمایشگاه ۲۲

موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، با عرضه ۶۰۰ عنوان کتاب در قالب سه غرفه مجزا، در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران حضور پیدا می کند.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، این موسسه فرهنگی، در سالن های ناشران عمومی، کودک و نوجوان و بازار جهانی به ترتیب ۳۳۸، ۵۸ و ۲۲۴ عنوان کتاب با محوریت آثار مرتبط با امام خمینی (ره) عرضه می کند.

همچنین ۱۱ عنوان کتاب الکترونیک مانند «روح الله» شامل کامل ترین دایرةالمعارف چندرسانه ای درباره امام (ره)، «وعده دیدار: نامه های حضرت امام (ره) به حجت الاسلام والمسلمین حاج سید احمد خمینی» و «جلوه های کلام» در غرفه ناشران عمومی به نمایش گذاشته می شوند.

«سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در اندیشه امام خمینی (ره)»، «آیین انقلاب اسلامی: گزیده ای از اندیشه و آراء امام خمینی (ره)»، «دیوان امام»، «پرتوی از خورشید: خاطراتی از دوران زندگی امام خمینی (ره) ویژه نوجوانان و جوانان» و «کتاب شناسی موضوعی امام خمینی (ره)» از جمله آثار در نظر گرفته شده برای عرضه در غرفه موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) هستند.

تخفیف منادی تربیت برای دانش آموزان در نمایشگاه

کارشناس ادبی اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران از تخفیف ویژه ۳۰ درصدی ویژه دانش آموزان از سوی انتشارات منادی تربیت در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد.

دانش محمد امینی گفت: «انتشارات منادی تربیت وابسته به معاونت پرورش و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش است که امسال برای تشویق دانش آموزان به کتابخوانی بن های تخفیف کتاب را برای ارائه به آنها تهیه کرده است.»

وی با بیان این که «بن های تخفیف نمایشگاه از سوی وزارت آموزش و پرورش به مناطق نوزده گانه شهر تهران ارسال می شود» تاکید کرد: «۳۰ درصد بن تخفیف برای دانش آموزان و ۴۰ درصد برای خرید کتاب برای کتابخانه های مدارس تهیه شده است.»

محمد امینی همچنین خاطر نشان کرد: «علاوه بر این بن ها، تخفیف ۵۰ درصدی خرید کتاب برای کتابخانه های مدارس محروم نیز در نظر گرفته شده که در حال ارسال به مدارس مناطق مختلف محروم است.»

این مسئول آموزش و پرورش اظهار داشت: «سال های گذشته نیز انتشارات منادی تربیت با همکاری وزارت آموزش و پرورش چنین فعالیت هایی را برای دانش آموزان انجام می داد، ولی امسال وسعت بیشتری گرفته است.»

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران:

در نیمه راه «باغ کتاب» هستیم

و ارشاد اسلامی در کشور سالانه حدود ۵۵ هزار عنوان کتاب منتشر می شود» خاطر نشان کرد: «برای توزیع سریع این تعداد کتاب، اطلاع رسانی مناسب نیاز است. همچنین فروش اینترنتی کتاب در سطح

مشاور فرهنگی رییس جمهوری و رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران از بهره برداری «باغ کتاب» در سال جاری خبر داد و گفت: اکنون حدود نیمی از عملیات ساخت «باغ کتاب» انجام شده است. با اجرای طرح «باغ کتاب»، دسترسی مردم و محققان به کتاب های ارزشمند و آخرین یافته های معتبر علمی آسان می شود.

علی اکبر اشعری گفت: «طرح ایجاد «باغ کتاب» از زمان ریاست دکتر احمدی نژاد در شهرداری تهران پیشنهاد شد تا در کنار کتابخانه ملی با وجود همه منابع معتبر علمی، احداث شود. بنابراین این طرح تصویب شد و آقای قالیباف (شهردار تهران) نیز با آن موافقت کرد. عملیات ساخت «باغ کتاب» ۴۰ درصد پیشرفت کرده است و این مکان امسال به بهره برداری خواهد رسید.»

اشعری ادامه داد: «ایجاد فروشگاه های بزرگ کتاب در شهرستان ها نیز یکی دیگر از برنامه های ما برای تسهیل خرید کتاب است. متأسفانه اکنون بسیاری از فروشگاه های کتاب بیش از ۲۰ متر مربع فضا ندارند و این جوابگوی کتاب های منتشر شده در کشور نیست.» اشعری با بیان این که «طبق آمار وزارت فرهنگ

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس عنوان کرد:

نمایشگاه کتاب، راهی برای نهادینه کردن مطالعه

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: «نمایشگاه کتاب یکی از شاخص های اصلی برای تبادل اطلاعات علمی و فرهنگی با منابع جدید و روز دنیاست.»

به گزارش ستاد خبری بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، ولی اسماعیلی، عضو کمیسیون فرهنگی و سیاست داخلی مجلس افزود: «نمایشگاه کتاب یکی از راه های نهادینه کردن مطالعه در کشور به ویژه در میان نسل جوان است.»

وی گفت: «کتاب های خارجی برای نسل امروز باید در قالب فرهنگ ایرانی و اسلامی ترجمه شود.»

اسماعیلی برگزاری نمایشگاه کتاب را یکی از پارامترها و شاخص های اصلی پدید آوردندگان کتاب برای استفاده از منابع جدید دانست و گفت: «ترجمه کتاب های خارجی در قالب فرهنگ اسلامی و مدنظر قرار دادن هویت اصیل ایرانی در ترجمه ها، موجب خودباوری و فرهنگ سازی در میان نسل امروز می شود و پدید آوردندگان را با علوم دنیا آشنا می کند.»

وی ارائه الگوی مناسب را یکی از برنامه های کمیسیون فرهنگی مجلس برای تحقق بخشیدن به اصلاح الگوی مصرف در حوزه فرهنگی ضروری دانست و تصریح کرد: وظیفه اصلی اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی برای تحقق شعار اصلاح الگوی مصرف در حوزه فرهنگی، تعریف و ارائه الگوی مناسب و شاخص های صرفه جویی در حوزه نشر و چاپ کتاب است.

بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت ماه جاری در مصالای امام خمینی (ره) تهران با حضور ناشران داخلی و خارجی برگزار خواهد شد.

کشور نیز باید سرعت یابد تا همه بتوانند در زمان اندکی کتاب مورد نیاز خود را تهیه کنند.»

وی با اشاره به این که برخی اعتقاد دارند قیمت کتاب ها گران است، گفت: «تناسبی میان احساس نیاز مردم به کتاب و تلفی آنها از گرانی و ارزانی کتاب وجود دارد. چه بسا کالاهایی غیر ضروری که مردم با قیمت بالاتر از کتاب خریداری می کنند و اصلاً اعتقادی به گرانی آنها ندارند، چون احساس می کنند به آن نیاز دارند، هر چند این نیاز کاذب باشد.»

اشعری افزود: «هنوز احساس نیاز به کتاب میان مردم شکل نگرفته، در صورتی که قیمت کتاب در کشور ما در مقایسه با کشورهای دیگر بسیار ارزان است.»

وی خاطر نشان کرد: «هر کسی می تواند با مقایسه افزایش قیمت چند قلم کالا با رشد قیمت کتاب از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون متوجه شود که کتاب تنها کالایی است که قیمت آن رشد قابل توجهی نداشته است، بنابراین نیاز به کتاب مانند احساس تشنگی باید در وجود مردم ایجاد شود تا این احساس نیاز، زمینه را برای خرید کتاب های ارزشمند ایجاد کند.»

برنامه نشست های تخصصی هفتمین دوره بازار جهانی کتاب

همزمان با برگزاری بیست و دومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، سلسله نشست های هفتمین دوره بازار جهانی کتاب ایران برگزار می شود.

این نشست ها که همه روزه در سالن اجتماعات بازار جهانی کتاب ایران برگزار می شود، طبق روال سال های گذشته پذیرای اهالی فرهنگ و علاقه مندان کتاب خواهد بود.

در این نشست ها درباره مسائلی نظیر: فعالیت های اتحادیه بین المللی ناشران (IPA)، برنامه های نمایشگاه کتاب فرانکفورت و ابوظبی، وضعیت کتاب های الکترونیک در ایران، هم اندیشی خلاق ناشران در ارتباط با حضور در بازارهای جهانی کتاب، بررسی تعامل فرهنگی بین موسسات ایرانی و خارجی، تغییر الگوهای رفتاری کتابخوانی در ایران و جهان و ... بحث و تبادل نظر خواهد شد. جدول کامل برنامه های نشست هفتمین دوره بازار جهانی کتاب ایران در روزهای آینده اعلام خواهد شد.

تا پایان برنامه چهارم توسعه محقق می شود سرانه دو برابری برای کتابخانه های کشور

یزدی به ۱۲ کتابخانه با زیربنای کلی سه هزار و ۳۹ متر مربع دسترسی دارند. به ازای هر ۱۰۰ نفر از جمعیت روستایی استان یزد ۷۶ متر مربع فضای کتابخانه ای موجود است.»

مدیر کل عمرانی نهاد کتابخانه های عمومی کشور، گفت: «پس از یزد، روستائیان استان های مرکزی (۷۱ متر مربع برای ۱۰۰ نفر) و زنجان (۰/۹ متر مربع) بیشترین فضای مطالعه را به خود اختصاص می دهند. کم ترین سرانه سطح کتابخانه های روستایی نیز به لرستان (فاقد کتابخانه روستایی) و استان های خراسان رضوی، مازندران، گلستان و خراسان جنوبی با ۰/۱ متر مربع برای ۱۰۰ نفر تعلق دارد.»

به گفته وی، در عین حال بیشترین کتابخانه روستایی کشور در استان اصفهان دایر است. سرانه سطح کتابخانه های روستایی این استان به ازای هر ۱۰۰ نفر، ۰/۹ متر مربع است.

«قوانلو»، خاطر نشان کرد: «از ۳۰ استان کشور، آذربایجان شرقی، خوزستان، اردبیل، همدان و کهگیلویه و بویراحمد کتابخانه مرکز استانی دارند. زیربنای کلی این مراکز، ۴۰ هزار و ۶۰۰ متر مربع است.»

وی گفت: «تا پایان برنامه پنجم توسعه (پایان سال ۱۳۹۳) باید تمام استان های کشور صاحب کتابخانه مرکزی شوند. زیربنای استاندارد کتابخانه مرکزی با توجه به جمعیت هر استان مشخص می شود.»

به گفته مدیرکل عمرانی نهاد کتابخانه های عمومی کشور، اکنون سرانه سطح کتابخانه ها برای ۱۰۰ نفر، ۷۱ متر مربع است که تا پایان سال جاری (پایان برنامه چهارم) با رشد نزدیک به دو برابر به ۲ متر مربع می رسد. سرانه سطح کتابخانه های شهری ۷۵۲ متر مربع و کتابخانه های روستایی نیز ۰/۳۶ متر مربع برای ۱۰۰ نفر است.

«امیر هاشم قوانلو»، با بیان این مطلب در تبیین اوضاع فعلی کتابخانه های شهری کشور، خاطر نشان کرد: ۴۸ میلیون و ۳ هزار و ۸۳۵ نفر از جمعیت کشور شهرنشین اند که در مجموع، ۱۳۸۳ کتابخانه با زیربنای کلی ۶۹۱ هزار و ۵۱۵ متر مربع در اختیار دارند.

مدیرکل عمرانی نهاد کتابخانه های عمومی کشور افزود: شهرنشینان ۱۲ میلیون و ۴۳۲ هزار و ۵۰۴ نفری استان تهران نیز به ۱۲۴ کتابخانه عمومی با زیربنای ۷۱ هزار و ۱۰۲ متر مربع دسترسی دارند.

وی زیربنای کلی کتابخانه های کشور را ۸۱۰ هزار و ۶۰ متر مربع اعلام کرد و گفت: «از این فضا، ۷۷ هزار و ۹۴۵ متر مربع به کتابخانه های روستایی اختصاص دارد. به بیانی دیگر، ۳۴۱ کتابخانه عمومی به ۲۱ میلیون و ۷۱۱ هزار و ۳۵۴ روستائیان کشور، خدمت رسانی می کنند.»

وی با بیان این مطلب که استان یزد بیشترین سرانه سطح کتابخانه های روستایی را به خود اختصاص می دهد، افزود: «۱۹۰ هزار و ۶۴۳ روستائیان

مرجع نشر ایران، بیانگر راهنمای جامع در صنعت نشر

آناهید خزیر

مرجع نشر ایران راهنمای جامعی در صنعت نشر ایران است که دست‌اندرکاران این حوزه از طریق آن می‌توانند اطلاعات صنفی را به دست بیاورند که در این حوزه فعال هستند تا یکی از مشکلات اساسی عصر حاضر که عدم دسترسی به اطلاعات درست و به موقع نشر ایران است از این طریق جبران شود.

«داریوش مطلبی» مدیر کتابداری و اطلاع‌رسانی مؤسسه خانه کتاب به «مرجع نشر ایران» که برای بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران منتشر می‌شود اشاره کرد و گفت: «مرجع نشر ایران در حقیقت ادامه راهنمای ناشران و کتابفروشان ایران است که برای نخستین بار در سال ۱۳۷۵ منتشر شده و تا کنون سالانه انتشار یافته است. در ویرایش‌های اولیه این راهنما، تنها به اطلاعات ناشران و سپس کتابفروشان و ناشران الکترونیک اختصاص داشت و در واقع اطلاعات ناشران روزآوری و اطلاعات کتابفروشان به همان شکلی که از سازمان‌ها و نهادهای مرتبط دریافت می‌شد در راهنما می‌آمد.»

وی به مراحل پیشرفت کار اشاره کرد و گفت: «انتشار این راهنما تا سال ۱۳۸۶ ادامه پیدا کرد تا اینکه تصمیم گرفته شد برای تکمیل اطلاعات این حوزه، اطلاعات صنفی دیگر هم به اطلاعات پیشین افزوده شود که حاصل آن در سال ۱۳۸۷ در بیست و یکمین نمایشگاه تحت نام «مرجع نشر ایران» منتشر شد.»

سردبیر کتاب‌ماه کلیات، به‌ویژه‌گی‌های اولین ویرایش «مرجع نشر ایران»، اشاره کرد و گفت: «در این ویرایش علاوه بر اطلاعات ناشران، کتابفروشان، ناشران الکترونیک، اطلاعات چاپخانه‌ها، لیتوگرافی‌ها، صحافی‌ها، مراکز پخش به اطلاعات پیشین افزوده و بازنگری‌های اساسی در تولید و کاربردی شدن آن اعمال شد. بررسی‌ها و جلساتی که به منظور نقد و بررسی مرجع نشر ایران پس از انتشار نخستین نسخه در طول سال ۸۷ برگزار شد ما را به این فکر واداشت که باید نیازهای مخاطبان راهنما را به عنوان محور فعالیت‌های خود قرار دهیم و بر اساس نیازهای آنان اطلاعات را گردآوری و عرضه کنیم.»

وی در ادامه افزود: «در همین راستا جلسات مختلفی را با کارشناسان حوزه چاپ، لیتوگرافی، صحافی و صنوف تخصصی را برگزار کردیم که از نظر اطلاعات نسبت به سایر صنوف حاضر بود و اطلاعات این حوزه را از نظر دامنه اطلاعات و شکل عرضه، تعریف کردیم. ما حاصل این بررسی‌ها و کارهای کارشناسی ما را به این نتیجه رساند که در هر صنف اطلاعات مورد نیاز نشر کتاب را آن چنان که دست‌اندرکاران صنعت نشر به آن نیاز دارند پیش‌بینی و نسبت به جمع‌آوری این اطلاعات اقدام کنیم. تمام این تلاش‌ها به انتشار نسخه جدید مرجع نشر ایران منجر شد.»

وی به ویژگی‌های اصلی مرجع نشر جدید اشاره کرد و گفت: «در ویرایش جدید علاوه بر صنفی که قبلاً بود اطلاعات ۵ حوزه مرتبط نیز به آن اضافه شد و در حقیقت نسخه جدید مرجع نشر ایران در بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران توزیع خواهد شد.»

«مطلبی» به اطلاعات مرجع نشر ایران اشاره کرد و گفت: «اطلاعات ۴ هزار و ۹۸ ناشر، ۳۳۷ کاغذفروش، ۴۰۴ لیتوگرافی، ۲ هزار و ۵۳۶ چاپخانه، ۷۲۱ صحافی، ۴ هزار و ۴۷۱ کتابفروشی، ۱۲۰ مرکز پخش کتاب، ۲۲۶ تصویرگر، ۵۶۸ طراح گرافیک، ۲۲۹ ناشر الکترونیک و ۱۸ نماینده ناشران خارجی درج شده که در قالب چاپی و الکترونیکی ارائه شده است.»

سردبیر کتاب‌ماه کلیات، در ادامه سخنانش افزود: «در این نسخه کوشش شده که نرم‌افزار و نسخه چاپی اثر سازگار و همخوان با نیازهای دست‌اندرکاران حوزه نشر پیش‌بینی شود. نکته بسیار مهمی که در طول اجرا و روزآوری کار نسبت به نسخه‌های قبلی اتفاق افتاده این است که در این نسخه تلاش شده با همکاری ادارات

کل ارشاد استان‌ها، اتحادیه‌های صنفی در تهران و شهرستان‌های مختلف، جدیدترین اطلاعات اخذ و طی ۴ مرحله تماس تلفنی تکمیل و روزآمد شود.»

وی به یکی از مشکلات اساسی در زمینه انتشار مرجع نشر اشاره کرد و گفت: «یکی از مشکلات اساسی که در حین کار با آن مواجه بودیم این بود که اطلاعات اولیه برخی از صنوف، در مرکز یا اتحادیه‌ای خاص وجود نداشت و ما برای رسیدن به این اطلاعات ناچار شدیم با پرسش از واحدهای صنفی مرتبط به آن‌ها دست‌یابیم مثلاً با پرسش از ناشران شهرستانی در خصوص محل لیتوگرافی و صحافی کتابهایشان، اطلاعات لیتوگرافیها و صحافیهای شهرستانی را کامل کردیم؛ و این مسأله بسیار وقت‌گیر بود و در مواردی باعث شد امکان جمع‌آوری اطلاعات مربوط به برخی از صنوف مثل حوزه تصویرگران و طراحان گرافیک در برخی از شهرها فراهم نشد، که امیدوارم با پیگیری‌های همکاران در سال جاری برای ویرایش بعدی این اطلاعات تکمیل شود.»

وی به انگیزه اصلی برای انتشار مرجع نشر ایران اشاره کرد و گفت: «تولید راهنماها از زمانی در حوزه اطلاع‌رسانی و مرجع‌نگاری مطرح شد که فرآیندهای مربوط به تولید و توزیع یک محصول تخصصی شدند و هر بخش از کار از سوی نهادها و سازمانهای متفاوت انجام شدند و هر کدام وظیفه انجام بخشی از کار را در تعامل باهم به عهده گرفتند و کارها شکل تخصصی به خود پیدا کرد. این مسأله باعث شد که تعامل میان سازمانها به یک نیاز اساسی تبدیل شود.»

سردبیر کتاب‌ماه کلیات در ادامه سخنانش افزود: «با افزایش نهادهای دولتی، غیردولتی و موسسات خصوصی

و گسترش وسایل ارتباط جمعی، دسترسی به نشانی و مشخصات سازمانها و آگاهی از موقعیت جغرافیایی و نحوه فعالیت آنها به یک ضرورت تبدیل شد و کم‌کم تدوین فهرست اسامی افراد، سازمان‌ها و نهادها مرسوم شد و به این ترتیب راهنماها شکل گرفتند. دسترسی به اطلاعات دقیق و روزآمد در هر صنعتی باعث پویایی آن صنعت می‌شود و ارتباط موثر بین عوامل خلق، تولید، توزیع و مصرف محصول را فراهم می‌کند. این ارتباط می‌تواند بسیاری از مشکلاتی که باعث تولید و توزیع نامناسب محصول و بالا رفتن هزینه می‌شود از بین ببرد.»

«کارنامه نشر ایران»

آگاهی از کتاب‌های منتشر شده سال ۱۳۸۷

«داریوش مطلبی» به «کارنامه نشر ایران» که فهرست کتاب‌های منتشر شده سال ۱۳۸۷ را به تصویر می‌کشد اشاره کرد و گفت: «با توجه به حجم کتاب‌های منتشر شده در دو دهه اخیر در کشور، انتشار کتاب هر روز

سیر صعودی داشته به طوری که برای هیچ متخصص و کتابخانه‌ای امکان آگاهی از کتاب‌های منتشر شده را بدون استفاده از ابزارهای کتاب‌شناختی ممکن نمی‌کند به همین دلیل «کارنامه نشر ایران» می‌تواند به مخاطبان کمک بسیاری کند.»

مدیر کتابداری و اطلاع‌رسانی مؤسسه خانه کتاب به کتاب‌شناسی‌ها اشاره کرد و گفت: «کتاب‌شناسی‌ها به عنوان یکی از مهمترین منابع مرجع، امکان شناسایی و آگاهی از منابع منتشر شده در حوزه‌های مختلف را فراهم می‌کند و کارنامه نشر ایران که نخستین شماره آن در سال ۱۳۷۵ منتشر شد با هدف جمع‌آوری اطلاعات تمام کتاب‌های منتشر شده در کشور تهیه شده است.» وی کارنامه نشر ایران را مرجعی برای پژوهشگران و محققان دانست و افزود: «کارنامه نشر ایران برای دسترس‌پذیر بودن اطلاعات برای محققان، پژوهشگران، نویسندگان، دانشجویان و کتابداران کتابخانه‌های کشور منتشر شد. این اثر مرجع، همه ساله بر اساس کتاب‌های منتشر شده همان سال تولید و عرضه می‌شود. همچنین در طول زمان انتشار همواره تلاش شده، اطلاعات تولید شده با استانداردهای روز دنیا در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی همخوانی داشته و با نیازهای جامع استفاده‌کنندگان سازگار باشد.»

وی به ۱۳ نسخه منتشر شده از کارنامه نشر ایران اشاره کرد و گفت: «در حال حاضر ۱۳ نسخه کارنامه نشر ایران تهیه و منتشر شده و آخرین شماره نیز اطلاعات تمام کتاب‌های منتشر شده در سال ۱۳۸۷ را به تصویر می‌کشد.»

«مطلبی» به تعداد کتاب‌های منتشر شده در این نسخه از کارنامه نشر ایران اشاره کرد و گفت: «در این نسخه از کارنامه نشر ایران ۵۴ هزار و ۹۹۸ عنوان کتاب ذکر شده که از این تعداد ۲۳ هزار و ۸۰۲ عنوان چاپ نخست و ۳۱ هزار و ۱۹۶ عنوان چاپ مجدد بوده است. سهم کتابهای تالیفی ۴۲ هزار و ۷۸۰ عنوان و کتابهای ترجمه ۱۲ هزار و ۲۱۸ عنوان بوده است.»

وی به سهم کتاب‌های منتشر شده در تهران و شهرستان‌ها اشاره کرد و گفت: «بر اساس آمارهای منتشر شده در کارنامه نشر سهم کتاب‌های منتشر شده تهران ۴۳ هزار و ۳۱۸ عنوان و سهم کتاب‌های شهرستان ۱۱ هزار و ۶۸۰ عنوان بوده است. همچنین شمارگان کل کتاب‌های منتشر شده ۲۱۶ میلیون و ۵۱۹ هزار و ۱۹۵ نسخه در سال گذشته بوده و شمارگان متوسط ۳ هزار و ۹۷۱ نسخه در ۴۲ میلیارد و ۱۵۵ میلیون و ۳۳۲ هزار صفحه (کل) بوده است.»

وی درباره وضعیت ادامه انتشار چاپی اثر افزود: «بررسی‌های مختلف همکاران درباره ادامه انتشار چاپی کارنامه نشر ایران از طریق نظرسنجی از متخصصان حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی و استفاده‌کنندگان و

برگزاری نشست‌های از سوی نشریه کتاب‌ماه کلیات نشان داد با توجه به منحصر به فرد بودن کارنامه نشر و همچنین علاقه بسیاری از استفاده‌کنندگان برای استفاده از شکل چاپی، انتشار شکل چاپی اثر باید همچنان ادامه یابد.»

سردبیر کتاب‌ماه کلیات خاطر نشان کرد: «برای تولید کارنامه نشر، در اواخر اسفندماه مجبور می‌شویم ورود اطلاعات در بانک را برای مدت بسیار کوتاهی متوقف کنیم تا امکان کنترل و بررسی اطلاعات به منظور چاپ کارنامه نشر فراهم شود در نتیجه آمار کتاب‌های منتشر شده در کارنامه نشر اندکی با آمار نهایی تفاوت دارد و این مسأله به خاطر تعداد کتاب‌هایی است که در مرحله تولید، صفحه‌بندی کارنامه نشر و ثبت نام در نمایشگاه کتاب به بانک اطلاعات مؤسسه خانه کتاب وارد شده است و بر اساس تجربه‌های سالهای گذشته تعدادی نیز به این آمارهای قبلی اضافه خواهد شد.»

مدیر کتابداری و اطلاع‌رسانی مؤسسه خانه کتاب در ادامه به آخرین آمارهای نشر کتاب در سال ۱۳۸۷ بر اساس بانک اطلاعاتی مؤسسه اشاره کرد و گفت: «بر اساس آنچه مطرح شد آمارهای فعلی موجود در بانک اطلاعات تفاوت اندکی با آنچه در کارنامه نشر آمده دارد که برای آگاهی خوانندگان اشاره می‌شود. مجموعه کتاب‌های منتشر شده در سال ۱۳۸۷، ۵۵ هزار و ۱۷۱ عنوان بوده که از این تعداد ۲۳ هزار و ۹۰۶ عنوان چاپ نخست و ۳۱ هزار و ۲۶۵ عنوان چاپ مجدد بوده و سهم تالیف از این تعداد ۴۲ هزار و ۹۱۵ عنوان و ترجمه ۱۲ هزار و ۲۵۶ عنوان بوده است. سهم ناشران تهرانی ۴۳ هزار و ۴۰۰ عنوان و شهرستانی ۱۱ هزار و ۷۷۱ عنوان از کل کتاب‌ها بوده است.»

مدیر کتابداری و اطلاع‌رسانی مؤسسه خانه کتاب یادآور شد: «در سال گذشته کتاب‌های حوزه دین با ۱۰ هزار و ۶۷۸ (۱۹ درصد) عنوان کتاب بالاترین حجم انتشار کتاب را نسبت به سایر حوزه‌ها داشته و ادبیات با ۱۰ هزار و ۴۶۹ عنوان در رتبه بعدی قرار داشته است.» وی به حجم کتاب‌های دیگر در سال گذشته اشاره کرد و گفت: «کتاب‌های حوزه علوم کاربردی با ۷۸۶۸ عنوان کتاب، علوم اجتماعی با ۷۷۹۴ عنوان، علوم طبیعی و ریاضیات با ۵۵۰۰ عنوان، زبان با ۳۵۸۱ عنوان، تاریخ و جغرافیا با ۲۷۴۰ عنوان، فلسفه با ۲۵۲۸ عنوان، هنر با ۲۱۳۳ عنوان و کلیات با ۱۸۷۰ عنوان کتاب رتبه‌بندی شده است.»

«مطلبی» به ویژگی‌های کارنامه نشر ایران اشاره کرد و گفت: «کارنامه نشر ایران تنها کتاب‌شناسی جامع کشور است که اطلاعات تمام کتاب‌های منتشر شده را در یک سال پوشش می‌دهد. اطلاعات پیش‌بینی شده برای هر کدام شامل عنوان کتاب، نام پدیدآورندگان، وضعیت نشر، تعداد صفحه، تعداد جلد، قطع کتاب، قیمت، شمارگان، شماره استاندارد ISBN و اطلاعات تحلیلی شامل موضوع، رده‌بندی دهدهی دیویی، رده‌بندی کنگره آمریکا و خلاصه‌ای از کتاب است.»

وی به سیاست اصلی مؤسسه خانه کتاب در انتشار کارنامه نشر ایران اشاره کرد و گفت: «سیاست اصلی مؤسسه خانه کتاب در تولید اطلاع‌رسانی و تهیه کارنامه نشر تولید اطلاعات براساس نیاز صرف کتابداران نبوده بلکه ضمن کمک به این گروه از متخصصان، هدف اصلی از تولید، اطلاع‌رسانی به عموم مردم، سازمان‌ها، نهادها و پژوهشگرانی است که در جست‌وجوی نیازهای خاص اطلاعاتی خود به اطلاعات کتاب‌ها، نیاز دارند.»

سردبیر کتاب‌ماه کلیات یادآور شد: «علاوه بر شکل چاپی اثر تمام اطلاعات کارنامه نشر ایران از طریق نرم‌افزار کتیبه که همه ساله همزمان با انتشار کارنامه نشر و در ایام نمایشگاه منتشر می‌شود قابل دسترسی است. همچنین امتیاز کتیبه نسبت به کارنامه نشر این است که ضمن داشتن امکانات متنوع بازیابی اطلاعات کتاب‌های منتشر شده از سال ۱۳۷۲ که بعد از آن نیز شامل می‌شود.»

صدور کارت ویژه برای اهل قلم

«علی شجاعی صائین»، مدیر کمیته جنبی بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، از صدور کارت ویژه اهل قلم برای شاعران و نویسندگان خبر داد.

به گزارش ستاد خبری بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، مدیر کمیته جنبی نمایشگاه با اعلام این خبر گفت: «شاعران و نویسندگان متقاضی می توانند با مراجعه به غرفه سرای اهل قلم مستقر در نمایشگاه و تکمیل فرم و تحویل مدارک مشخص شده (طبق ضوابط) کارت اهل قلم دریافت کنند.»

وی ادامه داد: «همچنین اهالی قلمی که تاکنون برای بیمه کردن خود اقدام نکرده اند می توانند با مراجعه به سرای اهل قلم نمایشگاه کتاب برای بیمه شدن خود اقدام کنند. مدیرعامل مؤسسه خانه کتاب گفت: مؤسسه خانه کتاب حلقه واسط بین صندوق حمایت از نویسندگان و اهالی قلم است.»

مسأله فیلسوفان یهودی

«فیلسوفان یهودی و یک مسأله بزرگ» به قلم «غلامحسین ابراهیمی دینانی» در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به کوشش انتشارات هرمس عرضه می شود.

دکتر «غلامحسین ابراهیمی دینانی» گفت: «در این کتاب به سازش فلسفه و دین از نگاه فیلسوفان یهودی پرداخته ام. این فلسفه پژوه، پرسشی را در این کتاب مطرح کرده که آیا فلسفه با دین سازگار است یا نه؟ و فیلسوفان یهودی در این باره چگونه تحقیق و بررسی کرده اند؟»

«خواججه نصیرالدین توسی فیلسوف گفت و گو» کتاب دیگری از دینانی است که در جشنواره کتاب فصل برگزیده شده و در نمایشگاه کتاب تهران نیز ارائه می شود.

«نصیرالدین توسی» دانشمند و فیلسوف ایرانی است که در قرن هفتم و هم زمان با حمله مغول به ایران می زیسته است. او به خدمت هلاکو درآمد و به وزارت رسید و به امر او رصدخانه مراغه را بنا نهاد. از وی آثار متعددی به جای مانده است که می توان به «تجريد الاعتقاد و اساس الاقتباس»، «منطق التجريد» و... اشاره کرد.

در میان فلاسفه مسلمان، خواججه نصیرالدین بیش از هر فیلسوف دیگری اهل گفت و گو بوده است. او با تمام فیلسوفان و دانشمندان بزرگی که در قرن هفتم هجری قمری می زیسته اند، گفت و گو کرده و گاهی نیز مکاتبه داشته است. نویسنده در این کتاب به بحث و بررسی درباره خواججه نصیرالدین توسی و آثار وی پرداخته است و از آن جایی که پس از بحث و بررسی در آثار متعدد و گوناگون این حکیم بزرگ به این نتیجه رسیده که قدرت سخن و توانایی گفت و گو از جمله خصلت هایی است که می توان او را با این ویژگی شناسایی کرد، به همین دلیل خواججه را «فیلسوف گفت و گو» نام نهاده است.

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی:

ناآگاهانه در دام آگاهانه غریبان نیفتیم

نظرمی رسد سرمایه گذاری در این زمینه از ضروریات باشد.

نماینده مجلس شورای اسلامی ضمن بیان این موضوع که داشتن بخش بین المللی در نمایشگاه کتاب تهران یکی از ویژگی های بسیار مهم این رویداد فرهنگی است، اظهار داشت: بهتر است در ارایه آثار دیگر کشورها به تأمین نیازهای روز تمامی اقشار جامعه توجه بیشتری شود.

وی درباره بخش کتاب های خارجی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران گفت: بسیاری از دانش آموزان با گرایش های گوناگون، به رمان ها و دیگر کتاب های این حوزه علاقه مندند که متأسفانه من در دوره های قبل چنین آثاری را کمتر در نمایشگاه دیدم.

نماینده مردم تهران با تأکید بر لزوم دسته بندی کتاب ها بر اساس موضوعاتشان در نمایشگاه کتاب، گفت: در نمایشگاه کتاب تهران اطلاعات موضوعی درباره کتاب ها وجود ندارد و هر ناشری مجموعه ای از آثار را در زمینه های گوناگون نظیر کتاب های دینی، اجتماعی، فلسفی، علمی و... عرضه می کند که این مسأله بازدیدکنندگان را برای یافتن آثار مورد نظرشان قدری به زحمت می اندازد.

خبرنگار سابق واحد مرکزی خبر صدا و سیما از وی افزود: درون مایه آثار ترجمه ای و برخی از رمان های غربی با اهداف قبلی و غرض ورزانه به کشور ما می آیند و ما باید بیشتر مراقب ورود چنین آثاری باشیم.

به اعتقاد نویاوه، بر انتشار آثار ترجمه ای نظارت صحیحی صورت نمی گیرد و بیشتر به تدوین و ارایه کتاب های علمی توجه می شود تا کتاب های علوم انسانی. با وجود این که یکی از بزرگترین مشکلات کشور ما عدم توجه کافی به علوم انسانی است، به

بانک اطلاعاتی «مدرسه و دانشگاه»

بانک اطلاعات و نیازمندی های مراکز آموزشی از مهد کودک تا دانشگاه با عنوان «مدرسه و دانشگاه» از سوی سازمان تولید بانک های اطلاعاتی «صفحه اول» منتشر شد.

این کتاب مشتمل بر ۷ بخش و بخش اول آن در بردارنده اطلاعات مهد کودک های تحت پوشش بهزیستی و یا آموزش و پرورش است.

بخش دوم این کتاب اطلاعات مدارس تهران مانند نام مدیر مدرسه، آدرس پستی، تلفن، تعداد دانش آموزان و سال تاسیس را در بر می گیرد و سومین بخش نیز درباره اطلاعات دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی مانند دولتی، دانشگاه آزاد و دانشگاه های خصوصی و غیرانتفاعی به همراه تاریخچه مختصری از دانشگاه های دولتی است.

چهارمین بخش این کتاب به اطلاعات آموزشگاه های فنی و حرفه ای، علمی و فرهنگی، زبان های خارجی و... اختصاص دارد و در بخش پنجم نیز اطلاعات مراکز گذران اوقات فراغت، اماکن گردشگری مثل موزه ها، پارک های طبیعی، کتابخانه ها، فرهنگسراها، سالن های همایش و اماکن ورزشی درج شده است.

ششمین بخش این کتاب نیز اطلاعات بیش از ۲۰۰ رشته شغلی در حجم ۲۰۰ صفحه از این بانک اطلاعاتی است. در این بخش از کتاب که به منظور ایجاد ارتباط آسان میان مراکز آموزشی و مشاغل مرتبط با حوزه آموزش تولید شده، تمام مشاغلی که کالا و خدماتشان در مراکز آموزشی کاربرد و مصرف دارد ارائه شده است. هفتمین بخش کتاب فوق نیز ۳۰ مقاله کوتاه با موضوع مسائل تربیتی را در بر می گیرد. کتاب «مدرسه و دانشگاه» در بردارنده فهرست کاملی از مشاغل مرتبط با حوزه مراکز علمی و دانشگاه به بهای ۱۰ هزار تومان به فروش می رسد. مهد کودک ها می توانند این کتاب را با ۲۰ درصد تخفیف تهیه کنند.

جمهوری اسلامی ایران، نمایشگاه بین المللی کتاب را یکی از نمادهای فرهنگی ایران دانست و گفت: اگر بخواهیم رغبت مردم به سوی آموزه های نادرست فرهنگ بیگانه کم شود، باید برنامه هایی سنجیده را برای آنها در نظر بگیریم. هر قدر به فرهنگ داخلی بیشتر بپردازیم، به همان میزان خود را در برابر هجوم فرهنگ غرب و اکسینه خواهیم ساخت.

نشست های تخصصی چاپ در نمایشگاه کتاب

مجری برگزاری فعالیت های مرکز علمی و کاربردی شماره پنج تهران، عناوین موضوعات ۱۰ نشست و کارگاه تخصصی چاپ در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را اعلام کرد.

«داریوش شادنی» با اعلام این خبر افزود: «این نشست های تخصصی که دست اندرکاران و پیشکسوتان حوزه چاپ و نشر در آن حضور دارند، با هدف بررسی مشکلات و معرفی توانمندی های این صنعت به عموم مردم برگزار می شود.»

وی ادامه داد: «موضوعاتی چون: مدیریت انتشارات، مدیریت چاپخانه برای تولید کتاب و مجله، تولید کتاب در شمارگان پایین، کنترل کیفی صحافی کتاب، کارت های اعتباری - از چاپ تا تولید - و تکنیک های فرم بندی فارسی در نشر رومیزی، عناوین بخشی از موضوعات این نشست هاست.»

شادنی گفت: «همچنین نکات کاربردی در نرم افزار نشر رومیزی (Indesign) و تکنیک های بازاریابی در چاپ و نشر نیز در روزهای مختلف برگزاری نمایشگاه با حضور کارشناسان بررسی خواهد شد.»

وی تصریح کرد: «جدول برگزاری این نشست ها از سوی مرکز علمی و کاربردی شماره پنج تهران اعلام می شود.» این نشست های تخصصی در سالن فعالیت های جنبی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران برگزار خواهد شد.

پژوهشکده مطالعات راهبردی عرضه می کند

تازه های سیاست در نمایشگاه کتاب

پژوهشکده مطالعات راهبردی با ۹۷ عنوان کتاب در قالب دو هزار جلد کتاب به بیست و دومین نمایشگاه کتاب تهران می آید.

محمد هادی مفتاح، مدیر روابط عمومی پژوهشکده مطالعات راهبردی، در گفت و گو با خبرنگاری کتاب ایران (اینا) ضمن اعلام این خبر بیان کرد: «این پژوهشکده با ۹۷ عنوان که ۱۹ عنوان چاپ اول اند، در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران حضور پیدا خواهد کرد.»

وی افزود: «تا آغاز نمایشگاه (۱۶ اردیبهشت) دو عنوان کتاب دیگر نیز از زیر چاپ خارج می شوند و در شمار این مجموعه قرار می گیرند.» مفتاح عنوان کرد: «کتاب های «چالش ها و منازعات» و «مناطق و قدرت ها» از جمله آثار زیر چاپ این پژوهشکده برای عرضه در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به شمار می آیند. مدیر روابط عمومی پژوهشکده مطالعات راهبردی یادآور شد: «آثار و تالیفات این پژوهشکده در زمینه های گوناگونی نظیر علوم سیاسی، اقتصاد و علوم اجتماعی منتشر می شوند.»

دعوت از ناشران کتاب های عربی
در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

پکتا (بخش کتب اسلامی و انسانی)

موسسه پکتا در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کلیه کتاب های عربی ناشران داخل کشور را با تخفیف ویژه عرضه خواهد نمود.

از کلیه ناشران محترم جهت عرضه کتاب های عربی خود دعوت به عمل می آید.

تلفن: ۰۲۰۴۰۶۶۰۰۰ (تهران) | وبسایت: www.pakata.ir | پست الکترونیک: info@pakata.ir

هر پنج دقیقه یک قطار در مسیر نمایشگاه کتاب

مدیر روابط عمومی شرکت بهره برداری مترو از مشارکت این شرکت در جابه جایی مسافران در زمان برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد و گفت: «هر پنج دقیقه یک قطار در خط یک مترو اعزام می شود و در صورت نیاز، برای اعزام قطار فوق العاده اقدام خواهد شد.»

محسن محمدیان، مدیر روابط عمومی شرکت بهره برداری مترو تهران، در گفت و گو با خبرنگار کتاب ایران (اینا)، درباره خدمات رسانی این شرکت در زمان برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب تهران اظهار داشت: «شرکت بهره برداری مترو امسال نیز مانند سال های گذشته با تشکیل ستاد برنامه ریزی و در نظر گرفتن تمهیدات خاص تلاش دارد به نحو احسن در خدمت همشهریان و مخاطبان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران باشد.»

وی درباره چگونگی اعزام قطارهای مترو در این مدت گفت: «امسال در خط یک مترو که در ایستگاه های مصلا و شهید بهشتی توقف دارد، هر پنج دقیقه یک قطار اعزام می کنیم و در صورت نیاز، برای اعزام قطار فوق العاده نیز اقدام خواهیم کرد.» وی با اشاره به این که اکنون روزانه یک میلیون و ۶۰۰ هزار سفر در مترو انجام می شود و مسافران در خط های یک، دو، چهار و پنج مترو جابه جایی می شوند، اظهار داشت: متن های اطلاع رسانی درباره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، از سوی رییس ایستگاه ها، در دست تهیه است که سه روز پیش از برپایی نمایشگاه کتاب، از طریق اعلان در ایستگاه های مترو به اطلاع شهروندان می رسد.

محمدیان با توجه به این که «این گونه اطلاع رسانی ها دو سال گذشته نیز انجام شده و هم شهریان با خدمات شرکت بهره برداری مترو تا حدودی آشنایند» افزود: سال های گذشته با همکاری این شرکت و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

جابه جایی مسافران صورت می گرفت و در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران نیز به همین صورت اقدام می شود. محمدیان اظهار داشت: «طبق همکاری سال های گذشته با شرکت واحد اتوبوسرانی امسال نیز با این شرکت همکاری خواهیم داشت و اتوبوس های ویژه ای از تمام نقاط تهران، همشهریان را به نزدیک ترین ایستگاه مترو منتقل می کنند تا مسافران راحت تر بتوانند به نمایشگاه کتاب مراجعه کنند.» وی با اشاره به این که مسافران برای بازدید از نمایشگاه کتاب می توانند از دو ایستگاه مصلا و شهید بهشتی استفاده کنند، تاکید کرد: به دلیل یکسان بودن فاصله ایستگاه مصلا و شهید بهشتی به مکان برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، این امکان فراهم است که مسافران از هر دو ایستگاه استفاده کنند تا در ایستگاه مصلا ازدحام ایجاد نشود.

تا پایان امسال صورت می گیرد بهره برداری از ۷ کتابخانه جدید در سیستان و بلوچستان

تا پایان سال جاری، ساخت کتابخانه استاندارد زاهدان با زیربنای ۲ هزار و ۲۰۰ متر مربع و ۶ کتابخانه ۳۰۰ متر مربعی در شهرستان های زابل، ایرانشهر، سراوان، کنارک و زهک به پایان می رسد.

مدیرکل کتابخانه های عمومی سیستان و بلوچستان، با اعلام این خبر به خبرنگار کتاب ایران (اینا)، گفت: «۲۷ فروردین در نخستین جلسه انجمن کتابخانه های عمومی سیستان و بلوچستان به ریاست «علی محمد آزاد»، استاندار، به تصویب رسید که ساخت کتابخانه استاندارد با زیربنای ۲ هزار و ۲۰۰ متر مربع در بوستان شهر زاهدان آغاز شود. تاکنون ۴ میلیارد ریال اعتبار به این کتابخانه اختصاص یافته و برای تکمیل و تجهیز آن در مجموع به ۸ میلیارد ریال اعتبار نیاز داریم.»

«سفیدار زیدآبادی نژاد» خاطر نشان کرد: «تا پایان سال جاری ساخت ۶ کتابخانه عمومی هر کدام با زیربنای ۳۰۰ متر مربع در استان به پایان می رسد. از این تعداد ۲ کتابخانه در زابل و یک باب در شهرستان های ایرانشهر، سراوان، کنارک و زهک ساخته می شود. همچنین تا پایان فصل بهار ساخت ۳ کتابخانه عمومی با زیربنای ۳۰۰ متر مربع در «زابلی»، «ساربوک» نیکشهر و «آزمناباد» ایرانشهر شروع می شود.

اکنون ۴۸ کتابخانه عمومی با زیربنای کلی ۱۲ هزار و ۲۱۱ متر مربع در استان سیستان و بلوچستان به فعالیت مشغولند که از این تعداد، ۲۳ باب با زیربنای کلی ۱۱ هزار و ۲۶۱ متر مربع در مناطق شهری قرار دارند.

مدیر روابط عمومی شرکت بهره برداری مترو درباره نحوه فروش ویژه بلیط مترو به بازدیدکنندگان نمایشگاه گفت: «علاوه بر جابه های داخل ایستگاه، مانند نمایشگاه های دو دوره قبل، در داخل مصلا و در قسمت ورودی مترو، غرفه فروش بلیط دایر می کنیم تا مسافران برای تهیه بلیط با ازدحام و صف های طولانی داخل ایستگاه ها مواجه نشوند. البته پیشنهاد می کنیم مسافران از بلیط های اعتباری استفاده کنند زیرا هم دارای تخفیف در هزینه حمل و نقل و هم به راحتی و در هر زمانی قابل استفاده است.» وی با اشاره به این که سال گذشته دو میلیون نفر از مخاطبان نمایشگاه کتاب به وسیله مترو جابه جا شدند، اظهار داشت: «امسال پیش بینی ۳۰ درصد افزایش مسافر را در این زمینه داریم و از شهروندان خواستاریم به توصیه های ایمنی همکاران ما توجه کنند.»

به نام پاشنی بخش زبان ها

کتاب سال شعر جوان

جایزه قیصر امین پور

دفتر شعر جوان ، سوئین دوره انتخاب کتاب سال شعر جوان - جایزه قیصر امین پور - را از میان آثار منتشر شده در سال ۸۷ برگزار می کند . شاعران جوان سراسر کشور و یا ناشران کتاب های شعر ، می توانند ۵ نسخه از هر اثر را به همراه فرم تکمیل شده و تصویر صفحه اول شناسنامه شاعر ، حداکثر تا پایان خرداد ۸۸ به نشانی زیر ارسال نمایند .

تهران - خیابان دکتر شریعتی - خیابان شهید کلامدوز
بخش خیابان شهید نعمتی - دفتر شعر جوان

تلفن : ۹ - ۲۲۶۱۷۱۷۸ - ۰۲۱

شرایط شرکت :

- ۱- سن شاعر در سال چاپ کتاب بیش از ۳۰ سال نباشد.
- ۲- کتاب چاپ اول باشد.
- ۳- کتاب به زبان و خط فارسی باشد.

فرم شرکت در انتخاب کتاب سال شعر جوان - جایزه قیصر امین پور

اینجانب (شاعر / ناشر) مجموعه شعر

ضمن ارسال ۵ نسخه از این کتاب ، درخواست شرکت در انتخاب کتاب سال شعر جوان ، جایزه قیصر امین پور را دارم .

نشانی :

تلفن تماس : ثبت همراه

موسسه امام صادق (ع) منتشر کرد:

- ۱- الوضوء، علی ضو، الکتاب و السنة
- ۲- المسح علی الخفین علی ضو، الکتاب و السنة
- ۳- الأذنان تطهیرا و قصولا علی ضو، الکتاب و السنة
- ۴- القیصر بین البعدة و السنة علی ضو، الکتاب و السنة
- ۵- البسملة جزئیاتها و الجهر بها علی ضو، الکتاب و السنة
- ۶- السجود علی الأرض علی ضو، الکتاب و السنة
- ۷- المجمع بین الصلواتین علی ضو، الکتاب و السنة
- ۸- القصر فی السفر علی ضو، الکتاب و السنة
- ۹- الاقطار فی السفر علی ضو، الکتاب و السنة
- ۱۰- منة الحج علی ضو، الکتاب و السنة
- ۱۱- صلاة التراويح بین السنة و البعدة
- ۱۲- الخمس فی الکتاب و السنة
- ۱۳- منة النساء فی الکتاب و السنة
- ۱۴- الاشهاد علی الطلاق
- ۱۵- الطلاق ثلاثا
- ۱۶- الطلاق المعلق
- ۱۷- الحلف بالطلاق
- ۱۸- طلاق الحائض
- ۱۹- الوصیة للوارث
- ۲۰- المسلم یرث الکافر دون العکس
- ۲۱- القول فی الفرائض
- ۲۲- المیراث بالقرابة أو بالتعمیب
- ۲۳- التقیة مفهوما ، حذا ، دلیلا
- ۲۴- الاسلام و المتطلبات العصر
- ۲۵- رؤیة الهلال و الختلاف الآفاق
- ۲۶- الصلاة و الصوم فی الأراضي التطبيقية

تألیف : آیت ا... العظمی سبحانی

قیم - میدان شهدا - انتشارات توحید
۰۲۵۱ - ۲۹۲۵۱۵۲ - ۰۹۱۲۱۵۱۹۲۷۲

هر هفته با کتاب هفته

تلفن سازمان آکهی ها : ۲۲۲۵۵۲۴۶

ترجمه روان از قرآن کریم

درگرفته از ترجمه قلمبر سرین فاضالی و ترجمه استاد الهی قمشاهی به قلم: دفتر مطالعات پاشنی

کتابخانه کتاب منتشر کرد

خیابان انقلاب بین فلسطین و مبنای جنوبی شماره ۱۱۷۸

سیر تحریف، واکنش، جوابیه و اصلاحیه یک خبر

پاسخ محسن پرویز به اظهارات احمد مسجدجامعی

احمد مسجدجامعی به سخنان صفار هرندی واکنش نشان داد

رشد منفی کتاب‌های دینی

احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دوره خاتمی در واکنش به سخنان محمد حسین صفار هرندی که در جمع دانشجویان بسیجی گفته بود ۷۰ درصد از کتاب‌های منتشر شده در دوره قبل دارای انحرافات اساسی هستند، این سخنان را شوخی خوانده و اعلام کرد که انتشار کتاب‌های دینی در ۸ ساله دوره اصلاحات سه برابر شده بود اما برای نخستین بار در سال‌های پس از انقلاب اسلامی انتشار کتاب‌های دینی در دولت نهم رشد منفی پیدا کرده است.

احمد مسجدجامعی در پاسخ خبرنگار ما درباره سخنان صفار هرندی گفت: «آقای صفار شوخی کرده است و گرچه چگونه ممکن است کسی در جایگاه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گرفته باشد و چنین جمله‌ای را بر زبان بیاورد. زیرا معنای این حرف این است که ۷۰ درصد از نویسندگان، ناشران، اصحاب فکر و فرهنگ چه حوزه‌ای و چه دانشگاهی و دست‌اندرکاران چاپ و نشر کشور دچار انحرافات اساسی اند. این بیش از این که نقد یک دوره باشد، توهین به اصحاب فکر و فرهنگ کشور است و باید از این شیوه برخورد با اهل فرهنگ و هنر تبری بجوییم.

مسجدجامعی می‌افزاید: «اگر دوستان در سخنان خودشان و در آمار و ارقامی که می‌خواهند ارائه کنند کمی دقت کنند چنین سخنانی را بر زبان نخواهند آورد. ببینید در همان دوره قبل پرونده‌های زیادی باز شد و همکاران ما را زیر ذره بین گذاشتند، ولی حتی یکی از این پرونده‌ها به نتیجه نرسید زیرا در آن دوره ذائقه این یا آن فرد ملاک عمل دستگاه فرهنگی کشور نبود.»

مسجدجامعی همچنین می‌گوید: «ببینید سال ۱۳۷۵ حدود ۱۴ یا ۱۵ هزار عنوان کتاب در ایران منتشر می‌شد که در پایان دوره اصلاحات یعنی ۱۳۸۴ به بیش از ۵۰ هزار عنوان رسید. اگر ما متوسطی از کتاب‌های منتشره هر سال را در نظر بگیریم، حدود ۳۰۰ هزار کتاب در دوره اصلاحات منتشر شده است. ۷۰ درصد از این کتاب‌ها حدود ۲۱۰ هزار عنوان می‌شود. حالا شما فرض کنید کسی مدعی باشد در ۸ سال در ایران ۲۱۰ هزار عنوان کتاب منتشر شده که دارای انحرافات اساسی هستند. بحث انحرافات اساسی است، نه ایراد و اشکال‌های قابل اغماض و کوچک. شما اگر همه کتاب‌های ادبیات، هنر، فکر، فلسفه و علوم انسانی را جمع کنید باز هم تعدادشان به ۲۱۰ هزار عنوان نمی‌رسد و معنی‌اش این است که بخش زیادی از کتاب‌های علوم عملی، علوم طبیعی و ریاضیات، جغرافی و حتی کمک‌درسی‌ها هم باید دارای انحرافات اساسی باشند تا به این آمار و ارقام برسیم.

از مسجدجامعی می‌پرسیم چرا چنین سخنانی درباره آن دوره گفته می‌شود؟ او می‌گوید: «من از انگیزه‌های آقایان خیر ندارم. فقط می‌دانم که مشابه این سخنان بارها و بارها گفته شده. معمولا وقتی فضای کشور سیاسی می‌شود، سخن‌ها و قضاوت‌ها در عرصه فرهنگ هم سیاسی می‌شود و چنین سخنانی گفته می‌شود و جنبه سیاسی بیشتر بروز می‌کند.

مسجدجامعی به موضوع جالبی در این زمینه اشاره کرد و گفت: «بر اساس گزارش رسمی سازمان مدیریت برنامه ریزی کشور در دوره آقای احمدی‌نژاد، میزان اثر بخشی فعالیت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دوره دوم ریاست جمهوری آقای خاتمی بر اساس رشد فضایل اخلاقی، ایمان، تقوا و استقلال طلبی فرهنگی و مصونیت فرهنگی جامعه به ویژه نسل جوان به عنوان جهت‌گیری اصلی سیاست‌های فرهنگی کشور مورد بررسی قرار گرفته و با تحقق نزدیک به ۸۵ درصد اهداف، این وزارتخانه از رتبه ۲۱ به رتبه ۶ ارتقا

جوابیه معاون فرهنگی وزارت ارشاد

محسن پرویز، معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در گفت‌وگوی اختصاصی با خبرنگاری کتاب ایران (ایبنا)، سخنان اخیر وزیر ارشاد دولت پیشین، درباره تاثیر منفی سیاست‌های دولت نهم بر انتشار کتاب‌های دینی را غیر واقعی و نادرست ارزیابی کرد. وی در این رابطه گفت: «من کم بودن بودجه حوزه کتاب را می‌پذیرم؛ اما این که بودجه دوره قبل را در مقایسه با زمان حاضر، اندک بشماریم، کمی عجیب به نظر می‌رسد.» معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، تصریح کرد: «مطلبی به اسم آقای «مسجدجامعی» تنظیم و در دو روزنامه حزبی منتشر شده است که من وقتی این مطلب را خواندم از چند اشتباه فاحش در این مطلب تعجب کردم؛ اما به هر حال چون احتمالا با تایید ایشان منتشر شده، لازم است مسائلی را شرح دهیم، هر چند در سه سال گذشته سعی کرده بودم خیلی به نقد دوره گذشته نپردازم ولی ظاهرا اکنون تصویری پیش آمده که گویی اسناد و مدارک دوره قبل در دسترس نیست و یا ما را دچار فراموشی فرض کرده‌اند.»

پرویز گفت: «در این مطلب که ظاهرا به نقل از آقای مسجدجامعی منتشر شده است، به بهانه پاسخگویی به بخشی از سخنرانی آقای «صفار هرندی» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، به جای پاسخگویی به مشکلات مطرح شده در سخنان ایشان (که آن هم مربوط به رعایت نکردن ضوابط صدور مجوز نشر کتاب‌ها با اشاره به گزارش مجلس بود) دو قسمت از سخنان مختلف آقای وزیر با هم آمیخته شده و مبنای ارزیابی غلط قرار گرفته است.» وی افزود: «در این مطلب با اشاره به رشد منفی کتاب‌های حوزه دین، بی‌توجهی به این حوزه به وزارت ارشاد فعلی نسبت داده شده و ادعای رشد نشر کتاب‌های دینی در دوره گذشته در نتیجه سیاست‌های صحیح دوره قبل مطرح شده است.»

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با قرائت بخشی از این مصاحبه که در یکی از روزنامه‌ها منتشر شده، مواردی را در توضیح مصاحبه مسجدجامعی بیان کرد.

در این قسمت از مصاحبه آمده است: «در دوره‌ای که ما فعالیت می‌کردیم با بودجه اندک توانستیم زمینه‌ای را ایجاد کنیم که کتاب‌های دینی هر ساله با رشد قابل توجهی منتشر شوند و زمینه رشد کتاب‌های دینی در ۸ سال دوره اصلاحات سه برابر شود، اما اکنون به رغم ۲۵ برابر شدن بودجه، بنا به گفته ایشان [آقای صفار هرندی] دوستان می‌دانند میزان انتشار کتاب‌هایی دینی چقدر است؟»

پرویز با اشاره به مطالب فوق گفت: «در این بخش دو مشکل وجود دارد؛ یکی این که ایشان بودجه حوزه کتاب را در دوره خودشان اندک شمردند در حالی که حداقل

در سال‌های آخر دولت قبل، بودجه بخش کتاب نزدیک به ۱۷ برابر بودجه فعلی بوده است.»

وی گفت: «من کلاً، کم بودن بودجه حوزه کتاب را می‌پذیرم (چه در آن زمان و چه در حال حاضر) اما این که بودجه دوره قبل را نسبت به زمان حاضر اندک بشماریم و پیوند بزینم به سخنان آقای وزیر که افزایش ۲۵ برابری بودجه مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی را یادآور شده بودند، کمی عجیب به نظر می‌رسد.»

محسن پرویز یادآور شد: «آقای صفار هرندی در صحبت خود هرگز نگفته بود که بودجه حوزه کتاب ۲۵ برابر شده است، بلکه ایشان به ۲۵ برابر شدن بودجه مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی اشاره کرده بود که آن هم هیچ ربطی به حوزه کتاب ندارد و بعید است آقای مسجدجامعی از این موضوع بی‌اطلاع باشد. ضمناً ما قبل از این هم اعلام کرده بودیم که بودجه حوزه کتاب نسبت به همان دوره‌ای که آقای «مسجدجامعی» اشاره داشتند، ۴۳ درصد کاهش پیدا کرده و طی این سال‌ها تقریباً همه هزینه‌ها نیز مطابق با نرخ رسمی تورم بانک مرکزی افزایش یافته است.»

وی افزود: «یک میلیارد تومان امروز قطعاً قدرت کار و فعالیت کمتر از این مبلغ را در سال ۸۲ و ۸۳ فراهم می‌کند. عجیب است که به این موضوع بدیهی در این مصاحبه توجهی نشده و افزایش بودجه فعالیت‌های قرآنی که هیچ ارتباطی به حوزه کتاب ندارد به مسئله کتاب‌های دینی پیوند زده شده است و به جای اشاره به کاهش بودجه بخش کتاب، مدعی ۲۵ برابر شدن آن شده‌اند که کذب محض است.»

پرویز مشکل دوم را با رجوع به بخش دیگری از این مصاحبه مطرح کرد و گفت: «در بخشی از این گفت‌وگو آمده است که رشد کتاب‌های دینی در سال‌های دوره اصلاحات متناسب و گاهی سریع‌تر از دیگر کتاب‌ها بوده، اما این روند در سه سال اخیر معکوس شده است.» پرویز گفت: «درباره واژه سه سال اخیر، باید توجه داشت که قاعدتاً سال ۸۸ را دربر نمی‌گیرد، چون تازه وارد آن شده‌ایم و دوره سه ساله مورد نظر ایشان قطعاً سال‌های ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ است.»

مسجدجامعی در بخشی از سخنانش گفته بود: «در سال ۷۵ تعداد کتاب‌های منتشر شده حوزه دین ۳۵۰۰ عنوان بود که سال ۸۴ وقتی که دولت را تحویل می‌دادیم به بیش از ۱۰ هزار عنوان رسیده بود. سال ۸۵ رشد کتاب‌های دینی منطبق بر سال‌های اصلاحات بود و تعداد ۱۲۹۴۱ عنوان کتاب دینی منتشر شد. از سال ۸۶ که می‌توانیم آن را سال قطعی سیاست‌های دولت نهم بدانیم برای نخستین بار در سال‌های پس از انقلاب انتشار کتاب‌های دینی با کاهش روبه‌رو شده و تعداد عناوین کتاب‌های دینی به ۱۲۰۳۲ عنوان رسید و سال گذشته به تعداد ۷۰۵۸ عنوان رسیده که پایین‌ترین حد در سال‌های اخیر است.»

پرویز در این باره گفت: «اولاً، این عدد ۷۰۵۸ صحیح نیست. طبق آمار رسمی خانه کتاب (به نقل از روابط عمومی این موسسه)، که در تاریخ ۲۷ اسفند ۱۳۸۷ با کد مطلب ۳۶۲۳۸ روی خروجی خبرنگاری کتاب ایران (ایبنا) قرار گرفته و در همه خبرگزاری‌های معتبر نیز منتشر شده است، از آغاز سال ۱۳۸۶ تا ۲۱ اسفند ماه آن سال، کتاب‌های منتشر شده در حوزه دین، با ۱۰۳۳۱ عنوان، بالاترین آمار را همچنان نسبت به سایر گروه‌ها حفظ کرده است. ظاهراً مستند فرمایش ایشان، اطلاعات مربوط به کتاب تا مقطعی از سال ۱۳۸۷ است نه تا پایان آن و اگر به جمع آمار ارائه شده مورد استنادشان هم توجه می‌کردند، تا آن تاریخ، مجموع عناوین کتاب‌های منتشر شده، ۳۴۶۸۷ عنوان بوده (عددی که در پایان سال از ۵۵ هزار عنوان عبور کرده) است! دوم آن که ایشان خود می‌دانند آمار قطعی کتاب منتشر شده هر سال در پایان خرداد ماه سال بعد اعلام می‌شود، چون بخشی از اطلاعات کتاب‌های شهرستان‌ها دیرتر وارد اطلاعات

سایت خانه کتاب می شود و بخش زیادی از کتب حوزه دین نیز در قم و مشهد، منتشر می شوند. این نکته را از این باب می گویم که ایشان در ادامه صحبت های خود اهانت آشکاری به همکاران خانه کتاب کرده اند که گفته اند این آمارها، همه، آمارهایی است که از سوی دوستانمان در خانه کتاب ایران که زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کنونی اداره می شود، ارائه شده است و تا الان این آمار روی سایت خانه کتاب در دسترس همگان است مگر این که بعدا تغییر کند.»

معاون فرهنگی وزیر ارشاد گفت: «ایشان با علم و آگاهی کامل از این که این آمارها تا پایان خرداد ماه قطعا تغییرات مختصری پیدا خواهد کرد، آن تغییری را که هر سال با افزوده شدن اطلاعات به آمار خانه کتاب اضافه می شود، به شکل غیر مستقیم زیر سوال برده و متوجه نشده این تغییر آمار در دوران مسوولیت ایشان هم اتفاق افتاده و این ذهنیت را در من ایجاد می کند که شاید در گذشته و دوران مسوولیت دوستان ما اتفاقاتی از نوع آمارسازی هارخ می داده و فکر می کنند ممکن است این اتفاق ها مجددا روی دهد!»

وی گفت: «همکاران خانه کتاب بحمدالله عموما کسانی هستند که در دوره مسئولیت ایشان به کار گماشته شدند و الان هم به فعالیت خود ادامه می دهند و بنا بر دستکاری آمار ندارند یا لاقفل از سوی وزارتخانه چنین ابلاغی به کسی نشده است و اگر هم در گذشته کسانی چنین کارهایی کرده اند، الان حتما توبه کار شده اند!»

پرویز در تحلیل آمار ارائه شده گفت: «در این زمینه چند نکته به چشم می خورد؛ اول این که تحلیل یک بعدی آمار و ارقام کاری غیر اصولی و غیر منطقی است و نباید به مقایسه چند عدد با هم اکتفا کنیم و ثابا ایشان در فرمایش های خود به روند نزولی سه سال اخیر اشاره کرده اند که قاعدتا شامل سال های ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ می شود؛ بلافاصله، هم سال ۸۴ را مستثنی کردند و هم سال ۸۵ را؛ یعنی منظورشان از سه سال، دو سال ۸۶ و ۸۷ بوده است!» معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: «نیمی از سال ۸۴ دولت جدید بر سر کار بود. می پذیرم که رخدادهای سال ۸۴ را می توان پای دولت قبلی گذاشت اما نمی توانیم سال ۸۵ را همچنان نتیجه عملکرد دولت قبل بدانیم و عملا نیمی از فعالیت دولت جدید را نادیده گرفته و تنها قضاوت خود را برای نیمه دوم این دوره در نظر بگیریم.»

پرویز گفت: «ایشان کاهش کتاب های حوزه دین در سال ۸۶ به نسبت سال ۸۵ را ذکر کرده اند که البته صرفا ۴۵۹ عنوان طبق آمار کاهش وجود داشته؛ یعنی ۳۷ صدم درصد که به لحاظ علم آمار، این میزان اصلا ارزشمند نیست و کاهش کمتر از نیم درصد اصلا به حساب نمی آید که روی آن هیاهو کنیم. ضمنا آمار سال ۸۶ نسبت به ۸۴ (که ایشان آن را سال آخر دولت قبل برشمردند) باز هم بیش از ۲۰۰۰ عنوان افزایش نشان می دهد؛ یعنی انتشار کتاب های حوزه دین در سال ۱۳۸۶ نسبت به سال آخر دولت قبل (به تعبیر ایشان) ۲۰ درصد افزایش داشته است.»

معاون فرهنگی وزیر ارشاد افزود: «در سال ۱۳۸۷ نیز آمار نهایی، نسبت به سال های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ (سال آخر دولت قبل) هیچ کاهش نشان نمی دهد و کاهش کمی می بینیم، در قیاس با سال دوم دولت جدید است نه در قیاس با سال های کاری دولت قبل! دو عامل در کاهش نشر کتاب های حوزه دین در سال ۸۷ نسبت به سال ۸۶ موثر بوده است؛ عامل اول، عمل به قانون برنامه چهارم توسعه بوده که در دولت قبلی، معطل مانده و دوستانمان به آن عمل نکرده بودند.»

پرویز گفت: «طبق بند (ز) ماده ۱۴ قانون برنامه چهارم توسعه باید تغییر نظام پرداخت یارانه از تولید به سمت مصرف صورت گرفته باشد که متاسفانه ظاهرا دوستانی که مسئولیت داشته اند، شاید شجاعت انجام این کار را نداشتند و این کار سه سال معطل مانده بود. تحلیل تمام کارشناسان این بود که با تغییر رویکرد یارانه کاغذ، تعداد عناوین کتاب هایی که بعضا به صورت کاذب اعلام می شد و رشد نشان می داد به سر جای اصلی

خود باز خواهد گشت و این، خطری بود که عاشقان ارائه ارقام رشد یافته، هرگز نمی توانستند به آن تن دهند.» معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «بیماری شناخته شده ای در عرصه نشر در دوره های گذشته وجود داشته و آن هم تفاخر به ارقام و اعداد افزایش یافته بوده که بی توجه به کیفیت آثار منتشره و میزان صحت ارقام، دائما مورد تفاخر قرار می گرفته است.»

پرویز افزود: «اگر در دوره مسئولیت دوستانمان تردیدی درباره صحت رشد میزان نشر کتاب وجود داشت و گزارش های متعددی از سوی نهادهای نظارتی و بازرسی به مجموعه منتقل می شد که برخی سودجویان برای بهره مندی از یارانه کاغذ اقدام به کتاب سازی و درج تیراژ دروغین در شناسنامه کتاب می کنند و با دریافت کاغذ و فروش کاغذ دولتی در بازار کاغذ به سود بادآورده دست پیدا می کنند، عمل به قانون برنامه چهارم توسعه که اینک انجام شده است، دیگر به تردیدها درباره آمار کاذب پایان داده است.»

وی درباره سودجویی برخی ناشران و فروش کاغذ دولتی در بازار کاغذ تصریح کرد: «وقتی در مورد نوسانات قیمت کاغذ از معاون رئیس وقت صنف کاغذ فروشان سوال شد، او عامل این نوسانات را ناشی از عرضه کاغذ دولتی یا عرضه نشدن این نوع کاغذ می دانست و صراحتا اعلام کرد کاغذ فروشان بازار جز کاغذ دولتی، کاغذ دیگری در اختیار ندارند و صحه بر این می گذاشت که تمام کاغذ موجود در بازار توسط کاغذ دولتی - که غیر قانونی وارد بازار می شد - تامین می شود.»

وی اظهار داشت: «حالا که یارانه کاغذ شجاعانه جابه جا شده، این شبهه ها و شک ها هم دیگر محلی از اعراب ندارند. اگر امروز می بینیم در سال ۸۷/بیش از ۵۵ هزار عنوان کتاب منتشر می شود آن هم با تیراژ متوسط نزدیک به چهار هزار نسخه، این یک جریان سالم و قابل اعتماد است و کسی به طمع دریافت کاغذ و فروش آن در بازار، اطلاعات سازی نکرده است.»

پرویز، عامل دوم کاهش عناوین کتاب های حوزه دین را نسبت به سال گذشته، جلوگیری از چاپ و نشر کتاب های خرافی و عرفان های کاذب وارداتی دانست و گفت: «متاسفانه با بی توجهی و غمض عین بعضی از عزیزانمان در یک دوره، کتاب سازی های مسئله دار و کم محتوا رونق گرفته بود (البته منظورم دوره ای نیست که آقای مسجدجامعی خود مسئولیت معاونت فرهنگی را بر عهده داشتند). اتفاقا واقعی شدن آمار و ارقام کتاب های حوزه دین و افزایش تولیدات فاخر در این حوزه و حذف کتاب های بازاری و خرافی و کم ارزش نشان دهنده صحت سیاستگذاری و سلامت برنامه هایی است که در این دوره رخ داده است.»

وی افزود: «بد نیست به یک نکته اساسی توجه کنیم. سیاست های گلخانه ای که دوستانمان در دوران قبل پیش گرفته بودند که باعث رشد کاذب بعضی اعداد و ارقام می شد، لطمانی به حوزه فرهنگ زده است که به این زودی قادر به برطرف کردن عوارض آن نیستیم. درحالی که در اکثر کشورهای پیشرفته نشر حرفه ای با ۴۰۰ تا ۵۰۰ ناشر، وسعتی جهانی را پوشش می دهند، در کشور ما به دلیل پرورش گلخانه ای و سیاست های غلط در حوزه نشر نزدیک به ۹ هزار شخصیت حقیقی و حقوقی دارای پروانه نشر شدند و نشر را به صورت شغل دوم یا سومی درآوردند که کاملا از حالت حرفه ای خارج شده و مشکلات فراوانی برای فرهنگ به دنبال داشته که اگر بخوایم راجع به آن صحبت کنیم، فرصت زیادی را می طلبد.»

پرویز تصریح کرد: «این علاقه بی حساب و کتاب به عدد و رقم و نشان دادن رشد کمی و بی توجهی به رشد کیفی که در برخی از دوستان وجود داشته، موجب شد تا اصلا توجهی به عواقب تصمیمات خود نکنند و با بی توجهی به تذکرات متعددی که دلسوزان و کارشناسان به موقع خود دادند، کیفیت رافدای کمیّت کردند و اساسا ارزیابی کیفی در

بسیاری از موارد جایی نداشته است.» وی گفت: «حالا که بناست درباره سیاست ها حرف بزنیم، چرا درباره خرید کتاب حرف نزنیم؟ چرا نگویم با سیاست های غلط، عملا کتابخانه های کشور محروم از کتاب های مناسبی شده بودند که ناشران ارزشی و بزرگ ما منتشر می کردند و چرا نگویم در نتیجه این سیاست غلط نیمی از بودجه خرید در چند سال متوالی صرفا صرف خرید از ۱۰ ناشر می شد؟ در حالی که عنوان موضوع، «خرید کتاب به منظور حمایت از ناشران» بود. این خرید باید بین همه ناشران توزیع می شد (البته به نظر من، حمایت از نشر نباید با خرید هر کتابی صورت بگیرد) اما آنها که می خواستند با این سیاست ها از همه ناشران حمایت کنند، چه پاسخی دارند هنگامی که به شهادت آمار و ارقام موجود، نیمی از بودجه خرید کتاب صرفا بین ده ناشر و نیم دیگر، بین حدود ۸ هزار ناشر دیگر که دارای پروانه نشر بودند، توزیع می شد؟»

وی در ادامه گفت: «چرا سوال نکنیم که چرا با بی توجهی کامل به ضوابط نشر کتاب، به کتاب هایی مجوز داده شد که احساسات و عواطف عمومی و ملی و مذهبی گروه کثیری از آحاد جامعه را برانگیخت؟ چرا نگویم که با بودجه بیت المال و حمایت وزارتخانه، کتاب هایی منتشر شد که نظام را به چالش کشید و دادگاه های قوه قضائیه را زیر سوال می برد؟ حمایت ویژه ای از آثاری شد که صرفا گردآوری مطالبی علیه اقدامات دادگاه های جمهوری اسلامی بود. چرا نگویم برخی از جوایز به ظاهر خصوصی راه افتادند که خط حرکتی خود را از کشورهای بیگانه و متخاصم دریافت می کردند؟»

معاون فرهنگی وزیر ارشاد در این بخش از سخنانش اظهار داشت: «بد نیست به نکته لطیفی اشاره کنم آن هم این که، گاهی وقت ها برخی رویدادها نتیجه سیاست ها نیست بلکه یک رخداد اتفاقی است. من پیشنهاد می کنم اگر نکته مثبتی از دوره های فعالیت خود پیدا کردند (متعرض تمام سال های فعالیت دوستان نمی شوم، مخصوصا مقطعی که خود آقای مسجدجامعی به عنوان معاون فرهنگی فعالیت می کردند، این مقطع مد نظرم نیست) چرا اینها را به حساب افتراق نگذاریم؟ البته خیلی بعید است که برخی مسائل به صورت اتفاقی رخ بدهند ولی اتفاقی بودن برخی مسائل که غیر ممکن نیست. نمی دانم آیا وزیر سابق از شغل جدید معاون فرهنگی دوران خود اطلاع دارند؛ همان کسی که تصور می کنند سیاست گذاری و برنامه ریزی های او بوده که به رشد کتاب های حوزه دین کمک کرده است.»

وی در پایان گفت: «به ایشان پیشنهاد می کنم مصاحبه ۱۰۰ ثانیه ای معاون فرهنگی اسبق خود را در محل کار جدیدش گوش کنند. ایشان در این مصاحبه بسیار کوتاه، به صراحت دلیل برکناری خود را اعتراض علمای قم به سیاست ها و برنامه های اجرا شده توسط خودش نسبت می دهد و به این امر (مخالفت علما با سیاست ها و عملکرد خودش) تفاخر می کند! در این صورت آیا ممکن است کسی به مخالفت به علما با خودش افتخار کند و مامدعی شویم او باعث رشد کتاب های حوزه دین شده است؟ آیا همین یک دلیل برای بطلان این ادعا که در دوره مسئولیت ایشان کتاب های حوزه دین رشد کرده و اینک سیر نزولی یافته است، کفایت نمی کند؟»

* این خبر، آمار اعلام شده از سوی خانه کتاب درباره کتاب های منتشر شده در سال ۱۳۸۷ است. عین متن خبر - که در مصاحبه دکتر پرویز به آن اشاره شد - به نقل از خبرگزاری ایسنا که تاریخ ۲۷ اسفند سال ۸۷ روی خروجی این خبرگزاری قرار گرفت، دربی می آید.

آمار کتاب های منتشر شده در سال ۱۳۸۷
آمار کتاب های منتشر شده از ابتدای سال ۱۳۸۷ تا ۲۱ اسفندماه سال جاری از سوی خانه کتاب اعلام شد. بر اساس این آمار، بیشترین تعداد کتاب های منتشر شده در سال گذشته متعلق به کتاب های حوزه دین است. شمارگان کل کتاب های منتشر شده امسال ۲۱۰ میلیون و ۴۱۲ هزار و ۸۶۵ جلد و شمارگان متوسط در هر بخش ۳۹۸۷ جلد و بهای کل کتاب های منتشر شده، ۹ میلیارد و ۵۰۷ میلیون و ۹۱۱ هزار و ۲۲۸ ریال، بهای متوسط هر جلد کتاب ۳۳ هزار و ۷۳۳ ریال و متوسط بهای هر صفحه ۱۲۱ ریال اعلام شده است.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) به نقل از روابط عمومی خانه کتاب، از آغاز سال ۱۳۸۷ تا ۲۱ اسفندماه سال جاری ۵۳ هزار و ۹۱۲ عنوان کتاب با موضوعات کلیات، فلسفه، دین، علوم اجتماعی، زبان، علوم طبیعی و ریاضیات، علوم عملی، هنر، ادبیات، تاریخ و جغرافیا در کشور منتشر شده که از این رقم، ۱۱ هزار و ۹۱۲ عنوان به بخش ترجمه و ۴۱ هزار و ۵۰۹ عنوان به بخش تالیف اختصاص دارد. ضمن این که ۴۲ هزار و ۵۳۲ عنوان کتاب در تهران انتشار یافته و سهم ناشران شهرستانی ۱۰ هزار و ۸۸۹ عنوان کتاب بوده است.

بنابراین گزارش، تعداد ۲۲ هزار و ۸۸۴ عنوان کتاب برای نخستین بار (چاپ اول) و ۳۰ هزار و ۵۳۷ عنوان کتاب تجدید چاپ شده اند. شمارگان کل کتاب های منتشر شده امسال ۲۱۰ میلیون و ۴۱۲ هزار و ۸۶۵ جلد و شمارگان متوسط در هر بخش ۳۹۸۷ جلد کتاب اعلام شده است. همچنین در مجموع ۴۱ میلیارد و ۱۵۰ هزار و ۸۴۶ صفحه کتاب منتشر شده و متوسط ۲۴۳ صفحه برای هر کتاب تا ۲۱ اسفند ماه امسال گزارش شده است.

بهای کل کتاب های منتشر شده، ۹ میلیارد و ۵۰۶ میلیون و ۹۱۱ هزار و ۲۲۸ ریال، بهای متوسط هر جلد کتاب ۳۳ هزار و ۷۳۳ ریال و متوسط بهای هر صفحه ۱۲۱ ریال اعلام شده است.

بر اساس این گزارش، کتاب های منتشر شده در حوزه دین با ۱۰ هزار و ۲۳۱ عنوان کتاب، بالاترین آمار و کتاب های منتشر شده در حوزه کلیات با ۱۸۴۱ عنوان کتاب، پایین ترین آمار انتشار کتاب در سال جاری را به خود اختصاص داده اند.

اصلاحیه خبرگزاری ایسنا

متن اصلاحیه خبرگزاری ایسنا که ششم اردیبهشت ماه روی خروجی این خبرگزاری قرار گرفت بدین مضمون است:

مشترکان محترم با عرض پوزش، صحبت های محمدحسین صفار هرنندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پردیس قم که در ساعت ۱۵ و ۵۰ دقیقه دوم اردیبهشت روی خروجی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، ارسال شده بود، به این شکل اصلاح می شود: «در تحقیق و تفحصی که مجلس انجام داده بود، طبق نظر نمایندگان مجلس، ۷۰ درصد کتاب هایی که از وزارت فرهنگ و ارشاد دولت قبل مجوز چاپ گرفتند، مخدوش و دارای انحرافات اساسی بوده اند که حتی اگر این کثرت اغراق آمیز باشد، باز نشان از یک اتفاق ناهنجار است. این در حالی است که اگر همه کتاب های مشکل دار را در دولت فعلی جمع کرده و سرشماری کنند، به ۲۰ عدد نمی رسد.»

بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در مصلاهی امام خمینی (ره) در حالی به پایان رسید که برخی انتقادات از نحوه عملکرد کمیته های ستاد برگزاری آن وجود داشت؛ انتقاداتی که توجه به آنها می تواند ستاد برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب را در برگزاری نمایشگاهی بهتر یاری کند. در نمایشگاه امسال، در معاونت اجرایی نمایشگاه کتاب، کمیته ناشران داخلی، امور بین الملل و کمیته جنبی اقداماتی انجام شده تا این کاستی ها به حداقل ممکن برسد. درباره برنامه های این بخش ها برای نمایشگاه بیست و دوم و رفع برخی کاستی های منعکس شده در خبرگزاری ها، با مدیران این بخش ها گفت و گوهایی انجام داده ایم که حاصل آن را در گزارش زیر می خوانید. با این امید که در سومین سال برگزاری نمایشگاه در مصلاهی تهران، حضور مردم و ناشران به بهترین نحو و بیش از پیش تسهیل شود.

با معاونت اجرایی و کمیته های برگزاری نمایشگاه کتاب

غرفه ها عادلانه توزیع شده اند

مرحله اجرایی شدن هر کاری با نقص هایی روبه رو باشد. امسال در کمیته اجرایی نمایشگاه، جلساتی با حضور نمایندگان بانک صادرات، مخابرات و شرکت کارت اعتباری ایران کیش برگزار کرده ایم تا میزان ظرفیت مورد نیاز برای کارت های اعتباری بررسی شود. پیش بینی شده است که امسال ۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه کارتخوان در نمایشگاه نصب شوند. بنابراین پیش بینی می کنیم که امسال، این طرح با حداکثر توان ممکن به اجرا درآید.

او در پاسخ به این پرسش که چرا برخی ناشران دستگاه کارتخوان نداشتند، می گوید: «برخی ناشران در نمایشگاه گذشته همکاری خوبی در این زمینه نداشتند. اساساً باید فرهنگ توجه به توسعه الکترونیکی جا بیفتد. نمایشگاه هم فرصت محدودی است و باید شرایطی برای مردم به وجود بیاید که کمترین زمان ممکن را برای پرداخت پول و بیشترین وقت را صرف انتخاب کتاب کنند. البته امیدواریم با هماهنگی های انجام شده، امسال این مشکل وجود نداشته باشد.»

یکی از مشکلات دیگری که در سال گذشته برای برخی دانشجویان پیش آمد، شارژ نشدن کارت های الکترونیکی خرید کتاب بود. این دانشجویان هنگام خرید متوجه می شدند که کارت های آنها فقط ۲۰ هزار تومان شارژ دارد. به گفته قبادی، این میزان اعتبار از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شارژ شده بود. دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر ارشاد، سال گذشته در مراسم افتتاح غرفه کتابخانه ملی در نمایشگاه کتاب گفته بود که این کارت ها با مبلغ ۲۰ هزار تومان شارژ در اختیار مراکز تحت پوشش وزارت علوم قرار گرفته اند. قبادی نیز درباره این نقص به خبرنگاری فارس گفته بود که مشکلات دانشجویان درباره این کارت ها، مربوط به وزارت علوم است.

قبادی درباره برطرف کردن این مشکل در نمایشگاه امسال، می گوید: «تا کنون بخش زیادی از تعهدات وزارت علوم انجام شده و می توانیم امیدوار باشیم که امسال دانشجویان در زمینه کارت های خرید کتاب با مشکلی مواجه نشوند.»

تغییر برنامه و اگذاری غرفه ها

در سال گذشته، شماری از ناشران نسبت به نحوه واگذاری مساحت غرفه ها اعتراض داشتند. در سال های گذشته، معیار واگذاری غرفه ها تعداد عناوین منتشره توسط هر ناشر بود. اما به گفته محمود سالاری، امسال تعداد صفحات، چاپ اول و چاپ های دیگر و تعداد عناوین منتشره، همگی در اختصاص مساحت غرفه ها دخیلند.

او می گوید: «سال گذشته، بسیاری از ناشران معتقد بودند که تعداد عناوین در تمام بخش ها ملاک کافی برای اختصاص غرفه نیست، چون ممکن است یک ناشر عمومی، یک عنوان کتاب چندجلدی داشته باشد اما یک عنوان کتاب یک ناشر کودک و نوجوان ۲۰ صفحه هم نباشد. بنابراین امسال عناوین منتشره، تعداد صفحات و کتاب های چاپ اول ناشران در دو برنامه جداگانه مساحت غرفه ها را تعیین می کند.»

قبادی نیز می گوید: «این تغییرات در راستای اجرا و پیگیری تذکرات و به نوعی تظلم خواهی های ناشران در سال های گذشته انجام شده است. با روش جدید، اختصاص غرفه ها عادلانه تر شده و به سمت توزیع منطقی پیش رفته است و جالب است بدانید، به میزان

علی شجاعی صائین

محمد رضا وصفی

محمود سالاری

محمود سالاری

علی شجاعی صائین، مدیر کمیته جنبی نمایشگاه کتاب نیز درباره اقدامات ویژه این کمیته در نمایشگاه کتاب می گوید: «امسال در بخش جنبی علاوه بر فعالیت های هر ساله، سالن های ویژه فاطمه زهرا (س)، انقلاب اسلامی و چاپ و نشر نیز تدارک دیده شده است. در کنار سراهای اهل قلم اصلی، کودک و نوجوان و کارنامه نشر، در شبستان اصلی مصلا غرفه ای را به آثار برگزیده جشنواره های کتاب اختصاص داده ایم و طی مذاکراتی که با ۳۰ نفر از برگزارکنندگان این جشنواره ها داشته ایم، قرار است جلسات گفت و گو و نقد و بررسی در این غرفه برگزار شود.»

وی با اشاره به برگزاری حدود ۲۰۰ نشست در ایام برگزاری نمایشگاه توسط کمیته جنبی می گوید: «امیدواریم بتوانیم طیف های وسیعی از صاحب نظران، اهالی چاپ و نشر و علاقه مندان را به این نشست ها جذب کنیم.»

نمایشگاه و دستگاه های کارتخوان

یکی از مشکلاتی که در زمان برگزاری نمایشگاه بیست و یکم برای مراجعه کنندگان به نمایشگاه پیش آمد، مجهز نبودن برخی غرفه ها به دستگاه کارتخوان و قطعی شبکه در روزهای اولیه نمایشگاه بود. این در حالی بود که ستاد اجرایی نمایشگاه، تحویل غرفه ها را منوط به نصب دستگاه های کارتخوان کرده بود. قبادی در این باره می گوید: «طبیعی است که اولین

ستاد برگزاری نمایشگاه، معاونت اجرایی و کمیته های ناشران داخلی، جنبی و امور بین الملل هر یک برای بهتر برگزار شدن نمایشگاه کتاب امسال برنامه هایی را تدارک دیده اند که آگاهی از آنها برای مخاطبان و ناشران شرکت کننده مفید است و شاید برخی ابهامات را از ذهن های آنها بردارد.

حمید قبادی، معاون اجرایی نمایشگاه بیست و دوم، درباره اقدامات انجام شده برای نمایشگاه امسال می گوید: «امسال به دنبال این بودیم که کیفیت نمایشگاه را تا حد امکان ارتقا دهیم. اختصاص فضای بیشتر به ناشران، مشارکت بیشتر انجمن ها و تشکل های نشر در برگزاری نمایشگاه و ارتقای کمی و کیفی خدمات رفاهی از جمله این اقدامات بوده است. امسال همچنین تلاش شده است که اختصاص غرفه ها شکل عادلانه تری به خود بگیرد.»

مشاور معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه می دهد: «امسال ارتقای قابل توجهی را در همه زمینه ها خواهیم داشت که از میان آنها می توان به تسهیل در تردد مردم در محیط نمایشگاه و داخل سالن ها و نظم و انسجام غرفه بندی ها اشاره کرد. تا جایی که ابعاد سالن ها به ما اجازه داده است، تلاش کرده ایم که غرفه ها چیدمان یک شکل داشته باشند و می توانم بگویم حدود ۸۰ درصد از غرفه ها، به همین شکل خواهند بود. این مساله، تردد مردم را در راهروهای سالن ها آسان تر می کند.»

دکتر محمدرضا وصفی، مدیر امور بین الملل نمایشگاه کتاب نیز درباره اقدامات ویژه در بخش امور بین الملل می گوید: «امسال بخش ویژه کتاب ها و مجلات الکترونیکی را راه اندازی کرده ایم. چون به نظر می رسد در زندگی امروز، مهم ترین مساله، بهره گیری از سرمایه زمان است و مخاطبان مجله ها و کتاب های تخصصی الکترونیکی می توانند به آسانی به منابع مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند.»

مدیرکل دفتر مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین به حضور نمایندگان رسمی ناشران خارجی در بخش بین الملل اشاره می کند و می گوید: «مراجعه کنندگان به این بخش می توانند در محل نمایشگاه، مشترک ناشران خارجی شوند و از این طریق منابع مورد نیاز خود را خریداری کنند.»

وی از اقدامات دیگر امور بین الملل نمایشگاه، به سایت ویژه کتاب های حوزه تربیت بدنی اشاره می کند و می گوید: «امسال این علاقه مندی وجود داشت که بنیه جامعه علمی در این حوزه و رشته های مرتبط با آن تقویت شود. در این بخش، دست کم ۵۰۰ عنوان کتاب عرضه می شود.»

وصفی با اشاره به کیفی شدن عناوین وارده به بخش بین الملل نمایشگاه می گوید: «امسال بسیاری از عناوین با پشتوانه نظرات استادان دانشگاه انتخاب شده اند.»

وی درباره بخش بازار جهانی کتاب نیز می گوید: «امسال هم مانند سال گذشته، بخش بازار جهانی کتاب در نمایشگاه وجود دارد و تلاش می کنیم ناشران خارجی را به مبادله رایت با ناشران ایرانی تشویق کنیم. در این بازار، همچنین تلاش می کنیم که توانمندی های ایران را در عرصه چاپ و نشر به کشورهای دیگر معرفی کنیم.»

او در پاسخ به این سوال که آیا برای فروش رایت

غرفه های درخواستی بسیاری از ناشران هم نزدیک شده است.»

برقراری نظم الفبایی

یکی دیگر از مسائلی که در سال گذشته اعتراض تعدادی از ناشران و مراجعه کنندگان را در پی داشت، برهم خوردن نظم الفبایی در برخی سالن ها بود. مدیر کمیته ناشران داخلی می گوید: «سال گذشته نظم الفبایی وجود داشت و امسال هم وجود دارد. اما در این مورد یک نکته قابل توجه است. ما راهروهایی با مساحت های متفاوت داریم که غرفه های آنها بین ناشران تقسیم می شوند. زمانی که پس از اختصاص غرفه ها به انتهای هر راهرو می رسیم، بسته به مساحت باقیمانده، ناگزیریم غرفه انتهایی را به ناشری بدهیم که آن میزان مساحت سهم اوست. بنابراین ناشر بزرگتری که در ترتیب الفبایی باید در انتهای این راهرو قرار بگیرد، به مکانی منتقل می شود که مساحت بیشتری داشته باشد. اینها اشکالاتی است که در اجرا با آن رویه رو هستیم. بنابراین، همین جا اعلام می کنم که در نمایشگاه امسال نظم کلی الفبایی برقرار است ولی در مواردی که در انتهای سالن به بن بست یا ستون برخوردیم و جای کافی وجود نداشته باشد، ناگزیر این نظم اندکی برهم می خورد.»

یکی دیگر از مشکلات کمیته ناشران داخلی، به سالن کودک و نوجوان و وجود اقلام نامرتب با کتاب برمی گردد. سالاری درباره رفع این مشکل می گوید: «در سال های گذشته، ناشران بزرگی مثل کانون پرورش فکری اقلام غیر کتابی را در غرفه های خود به فروش می رساندند. امسال مذاکراتی با این ناشران داشته ایم تا اقلامی را به نمایشگاه بیاورند که با شئون نمایشگاه کتاب مطابقت داشته باشد. این دوستان هم به دعوت ما پاسخ مثبت داده اند و امیدواریم امسال در این زمینه، حدود و ثغور تعریف شده ای داشته باشیم.»

تقویت بخش

اطلاع رسانی محیطی و رایانه ای

امسال قرار است ۱۵۰ نیرو در بخش اطلاع رسانی رایانه ای و محیطی در نمایشگاه کتاب مشغول به کار شوند. اطلاع رسانی درباره مکان های عمومی، محل استقرار ناشران در بخش های مختلف و بخش های فرعی و اطلاعات کتاب های ناشران، از جمله مواردی است که بر عهده نیروهای این بخش است. در نمایشگاه گذشته، انتقاداتی بر نحوه عملکرد و اطلاعات این نیروها از سوی مخاطبان نمایشگاه مطرح شد. شجاعی صائین در پاسخ به این سوال که امسال برای رفع این نقیصه چه کارهایی انجام شده است؟ می گوید: «سال گذشته برای نخستین بار اطلاع رسانی محیطی را در بخش جنبی بر عهده داشتیم. بدون نفی ایرادهایی که بود باید بگویم که اطلاعات ما از محیط عمومی نمایشگاه از منبع مسئولان ذی ربط این بخش تهیه شده است. در بخش اطلاع رسانی رایانه ای هم اطلاعات موجود را از خود ناشران گرفته ایم. پس طبیعی است که اگر در عنوان های موجود در نمایشگاه و جانمایی غرفه ها و سالن ها تغییر به وجود بیاید، تا زمانی که از سوی مسوولان هر بخش به ما اطلاع داده نشود، در رایانه های بخش اطلاع رسانی نیز ثبت نخواهد شد.»

او درباره این انتقاد که برخی از نیروهای بخش اطلاع رسانی در نمایشگاه سال گذشته به خوبی درباره فضای نمایشگاه و سالن ها توجه نداشتند، می گوید: «امسال از دو روز پیش از برگزاری نمایشگاه این نیروها را در محل نمایشگاه حاضر می کنیم تا با فضای عمومی آنجا آشنا شوند و در راهنمایی مردم به مشکلی برخوردند.»

استنباط از او بخش جنبی نمایشگاه بیست و یکم این است که این بخش در برخی موارد به بخش سرریز نمایشگاه تبدیل شده بود. او در توضیح این مساله می گوید: «خیلی از موسسات و نهادها علاقه مندند که از محیط گسترده و جمعیت زیاد نمایشگاه برای برنامه های فرهنگی خود استفاده کنند که ربط چندانی با کتاب ندارد. بنابراین؛ امسال تصمیم گرفته ایم در ابتدا امکان حضور نهادهایی را که مستقیماً با کتاب و نشر مرتبطند در بخش جنبی فراهم کنیم و بعد از آن به فکر نهادهای دیگر باشیم.»

فرصتی که نمایشگاه کتاب ایجاد می کند

ورود ناشران دفاع مقدس به عرصه بین الملل

با گذشت بیش از ۲۰ سال از جنگ تحمیلی و فاصله گرفتن از این واقعه تاریخی، توجه مراکز پژوهشی، محققان و ناشران دولتی و خصوصی به این موضوع رو به افزایش است به گونه ای که بخش خصوصی گاهی اوقات با وجود مشکلات مالی و نداشتن امکان دسترسی آسان به اطلاعات مربوط به جنگ تحمیلی از ناشران دولتی سبقت می گیرد. اطلاعات موجود بین سال های ۱۳۵۹ تا ۱۳۸۶ نشان می دهد که حدود ۶ هزار عنوان کتاب با موضوع دفاع مقدس در قالب های رمان، داستان، خاطره، شعر، مجموعه عکس و آثار پژوهشی از سوی موسسات نظامی - سیاسی و ناشران فعال این حوزه به چاپ رسیده است.

با تکیه بر این آمار، هر سال حدود ۲۲۲ عنوان کتاب مرتبط با جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در کشور منتشر شده است. با افزایش انتشار این آثار با قیمت مناسب در سازمان هایی مانند حوزه هنری، مرکز اسناد دفاع مقدس و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، سطح مخاطبان این کتاب ها افزایش یافته و به دنبال آن، برگزاری «جشنواره کتاب سال دفاع مقدس»، «جایزه ادبی یوسف» و «جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس» جزو برنامه های جدی نهادهای مسوول در قبال ادبیات پایداری قرار گرفتند.

تجدید چاپ های متعدد برخی از رمان های دفاع مقدس و ترجمه برخی از این آثار به زبان های مانند انگلیسی، عربی و اردو، ضرورت اطلاع رسانی گسترده درباره پیشرفت کتاب های این حوزه را پررنگ تر می کند و نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، بهترین فرصت برای نمایش قدرت ادبیات جوان دفاع مقدس خواهد بود.

نمایشگاه کتاب و ایجاد تعامل میان ناشر، نویسنده و مخاطبان ادبیات دفاع مقدس

مسعود امیرخانی، مدیر انتشارات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس (نشر صریح)، از عرصه ۱۵۰ عنوان کتاب در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد و گفت: «از میان این تعداد اثر، ۷۵ عنوان چاپ اولند و ۳۵ عنوان نیز با حمایت بنیاد حفظ آثار و از سوی ناشران خصوصی منتشر شده اند.»

وی افزود: «یک سوم این کتاب ها، با هدف پشتیبانی از ناشران خصوصی توسط این نهاد نظامی فرهنگی پیش خرید شده اند.» امیرخانی با تأکید بر انتشار گسترده کتاب های این حوزه از سوی ناشران دولتی و سهم اندک ناشران خصوصی در این زمینه، تأکید کرد: «ایجاد انگیزه در بخش خصوصی برای انتشار آثار مرتبط با ادبیات مقاومت و پایداری ضروری است.»

مدیر انتشارات صریح در ادامه، درباره تأثیر حضور ناشران فعال حوزه دفاع مقدس در نمایشگاه کتاب تصریح کرد: «گسترده گوی اطلاع رسانی در این نمایشگاه فرهنگی، باعث استقبال بیشتر مخاطبان آثار دفاع مقدس خواهد شد.»

مسعود امیرخانی، با جداسازی غرفه های مرتبط با ادبیات پایداری در نمایشگاه کتاب مخالف است. به اعتقاد وی اگرچه این اقدام، باعث دسترسی آسان بازدید کنندگان به این آثار می شود، اما از سوی دیگر، جنبه مردمی بودن کتاب های دفاع مقدس را کمرنگ تر خواهد کرد.

وی در پایان، درباره مزیت برگزاری نشست های تخصصی با موضوع آثار حوزه دفاع مقدس در حاشیه نمایشگاه کتاب، اظهار داشت: «ایجاد تعامل میان ناشران، نویسندگان و مخاطبان آثار دفاع مقدس، بررسی و شناسایی نقاط قوت و ضعف این کتاب ها و کشف راهکارهای تازه برای تبیین و

تدوین برنامه های جامع ناشران این حوزه، از جمله نتایج مثبت این نشست ها خواهند بود.»

جداسازی غرفه ناشران دفاع مقدس نگاه تخصصی مخاطب را به همراه دارد

پرویز بیگی حبیب آبادی، شاعر دفاع مقدس و مدیر مسوول انتشارات فصل پنجم، (یکی از ناشران خصوصی حوزه ادبیات پایداری)، با اشاره به حمایت وزارت ارشاد از ناشران خصوصی حوزه دفاع مقدس، تصریح کرد: «پیش خرید تعدادی از آثار منتشر شده با موضوع جنگ تحمیلی توسط معاونت فرهنگی وزارت ارشاد، عامل رونق نشر کتاب های دفاع مقدس در سال های اخیر شده است.»

وی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را به عنوان بهترین فرصت برای فروش کتاب های دفاع مقدس معرفی کرد و افزود: «نباید توقع داشته باشیم که مشکلات نشر این حوزه با برگزاری نمایشگاه کتاب رفع شود، اما تدوین آثار قوی با رویکرد تازه به موضوع جنگ و دوری از کلیشه نویسی، در بهبود وضعیت نشر کتاب های دفاع مقدس تأثیر گذار خواهد بود.»

پرویز بیگی حبیب آبادی، برخلاف مدیر انتشارات بنیاد حفظ آثار، جداسازی غرفه کتاب های دفاع مقدس را مثبت ارزیابی کرد و ادامه داد: «تفکیک ناشران دفاع مقدس در نمایشگاه کتاب، باعث برقراری عدالت بین ناشران و ایجاد نگاه تخصصی در مخاطبان این آثار می شود.»

نشر شاهد که سال گذشته در بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به عنوان ناشر برگزیده انتخاب شده بود، امسال با ۲۰۰ عنوان اثر مرتبط با ایثار و شهادت، در قالب سه غرفه مجزا در سالن های کودک و نوجوان، ناشران عمومی و بازار جهانی بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران شرکت خواهد کرد.

میرکازمی: نمایشگاه کتاب، ظرفیت گسترده ای برای حضور در عرصه بین المللی

ایجاد کرده است، اما متاسفانه برخی ناشران دفاع مقدس به

انعکاس جهانی این آثار توجه نمی کنند

محمد میرکازمی، رئیس اداره تالیف نشر شاهد با ابراز رضایت از نوع چینش غرفه های ناشران دفاع مقدس اظهار داشت: «قرار گرفتن ناشران به ترتیب الفبا در کنار یکدیگر، از تمرکز ناشران دفاع مقدس در یک نقطه جلوگیری می کند و فرصت رقابت واقعی بین آنها را فراهم می کند. البته اطلاع رسانی جامع ناشران و ستاد خبری نمایشگاه کتاب، دسترسی به ناشران تخصصی هشت سال دفاع مقدس را آسان تر خواهد کرد.»

نویسنده کتاب «ترکش و انار» معتقد است: «نمایشگاه کتاب، نقطه عطفی در توزیع عادلانه کتاب است و این ویژگی تا حدی ضعف موجود در ساختار توزیع یکنواخت کتاب را در سراسر کشور رفع می کند.»

میرکازمی در ادامه گفت: «نمایشگاه کتاب، ظرفیت گسترده ای برای حضور در عرصه بین المللی ایجاد کرده است، اما متاسفانه برخی ناشران دفاع مقدس به انعکاس جهانی این آثار توجه نمی کنند. واژه دفاع مقدس و موضوع ایثار و شهادت، تعبیر مختلفی را در ذهن مخاطبان کشورهای خارجی تداعی می کند، اما با ورود نشر شاهد به عرصه ترجمه این آثار به زبان های خارجی، علاقه مندان بسیاری از سراسر دنیا برای دریافت، ترجمه و توزیع این کتاب ها اعلام آمادگی کردند که این گونه اقدامات، باعث انعکاس جهانی ادبیات پایداری و هشت سال دفاع مقدس می شود.»

رئیس اداره تالیف نشر شاهد، در پایان یادآور شد: «درج چکیده ترجمه شده آثار شاخص دفاع مقدس در پشت جلد کتاب ها، ناشران بین المللی را از محتوا و موضوع این آثار آگاه و میان ناشران داخلی و خارجی فعال در زمینه ادبیات پایداری، ارتباط برقرار می کند.»

نجات علی صادقی گویا، مدیر مسوول انتشارات ایران سبز نیز از ارائه ۳۰ عنوان کتاب در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد و درباره رویکرد آثار مربوط به جنگ تحمیلی اظهار داشت: «اغلب کتاب های حوزه دفاع مقدس و منتشر شده در سال های اخیر، از نظر محتوا، گرافیک و طراحی جلد پیشرفت کرده و استقبال مخاطبان را به ارمغان آورده است.»

وی برگسترش اطلاع رسانی دقیق درباره ناشران حوزه دفاع مقدس تأکید و خاطر نشان کرد: «افزایش آگاهی مخاطبان از آثار به چاپ رسیده با موضوع جنگ ایران و عراق، باعث بازدید از این غرفه ها و آشنایی جامعه با ادبیات دفاع مقدس خواهد شد.»

سایر محمدی

دکتر ابراهیم یونسی مترجمی دقیق و بی ادعاست، در این هیاهوی ادبیات پست مدرنیستی، ادبیات ضد معنا و ادبیات اینترنتی، او در خلوت خود به کار تالیف یا ترجمه مشغول است. ابراهیم یونسی بیش از ۸۰ عنوان کتاب در حوزه های مختلف اعم از رمان، تاریخ ادبیات، تاریخ هنر و... ترجمه و منتشر کرده و حدود ده رمان نوشته که با اقبال جامعه نیز روبه رو شده است. «سیری در ادبیات غرب»، «تاریخ ادبیات روسیه»، «تاریخ ادبیات آفریقا»، «تاریخ اجتماعی هنر»، «داستان دو شهر» و «تریسترام شندی» و... عناوین برخی از ترجمه های او را تشکیل می دهند. «گورستان غریبان» و «دعا برای آرم» نام دو رمان از ده رمان تالیفی اوست. یونسی هفته گذشته کتاب «جنگ سایه ها و یک داستان دیگر» را توسط انتشارات معین منتشر کرد. چاپ دوم رمان «داستان دو شهر» اثر چارلز دیکنز را توسط مؤسسه انتشارات نگاه به بازار فرستاد. همین مؤسسه انتشاراتی ترجمه رمان دو جلدی و طنز «تریسترام شندی» از او را زیر چاپ دارد. ضمن این که وی هم اکنون ترجمه رمانی از خانم بلیکسون نویسنده دانمارکی را با عنوان «از بیرون آفریقا» آماده چاپ کرده است. یونسی اکنون در ۸۳ سالگی دچار فراموشی لحظه ای می شود. حافظه اش یاری نمی کند عناوین برخی از آثارش را به یاد آورد. حتی در میانه گفت و گو متوقف می شود و به خاطر نمی آورد از چه سخن می گوید. از همین روی نزدیک به دو سال است که هیچ اثری ننوخته است.

ابراهیم یونسی:

سبک کافکا و کوندرا به درد مردم ما نمی خورد

داده است. تاریخ ادبیات آفریقا را هم که ترجمه کردم، یک اثر تحلیلی است. البته تحلیل این نیست که مثلا رودکی در سال فلان به دنیا آمد و این قطعه شعر هم از اوست. این طور نیست، نویسنده در این کتاب نمونه هایی از آثار هنرمندان به دست می دهد. تاریخ ادبیات آفریقا، کتاب بسیار خوبی است که متأسفانه مردم ما به آن علاقه مند نیستند، در حالی که ادبیات آفریقا خیلی متنوع است. چهل و هشت زبان رسمی دارد که مردم به آن زبان ها صحبت می کنند، اعتقادات متنوعی هم دارند. از فلسفه وحدت و جدوی گرفته تا مسیحی و مسلمان همه را در بر می گیرد. کسی که این کتاب را مطالعه کند، با ادبیات آفریقا آشنایی کامل پیدا می کند. همچنان که اگر کسی کتاب «سیری در ادبیات غرب» را بخواند کاملا با ادبیات اروپا آشنا می شود.

آقای یونسی! شما در سال ۵۸ استاندار کردستان بودید. آیا تجربه این دوران در آثار شما بازتاب داشت؟

راستش من به این موضوع اصلا فکر نکردم. برداشت اولیه من این بود که مردم این مناطق باید مرفه تر باشند ولی زمانی که به آنجا رفتم، دیدم مردم متأسفانه نه تنها مرفه نیستند، بلکه بسیار درمانده اند. آن هم در کشوری که در اواخر دوران رژیم پهلوی، تغذیه رایگان باب بود. آن زمان مقداری از این اجناس ذخیره شده بود. به عنوان استاندار اولین کاری که کردم، این بود که اجناس مورد نظر را که شامل خرما و پسته و پنیر می شد، به همت عالی و با کمک دیپلمه های بی کار فروختم و پولش را بین مردم نیازمند تقسیم کردیم. البته در آن روزها من اثری به عنوان نویسنده منتشر نکرده بودم. آن موقع من مترجم بودم. رمان «گورستان غریبان» را در سال ۵۸، زمانی که درگیری های کردستان آغاز شد و من به فرانسه رفتم، شروع کردم. برای این که بیکار نباشم، نوشتن این رمان را آغاز کردم.

از تجربه استانداری خود در این رمان چیزی نوشته اید؟
بله. قسمت هایی از این دوران را گاه به گاه در آثارم آورده ام. البته این مسائل جزو تجربیات مفید دوران زندگی من بود. ما روان شناسی جمعی و فردی را خوانده بودیم، اما هیچ یک را بدون واسطه تجربه نکرده بودیم. آنجا فرصتی بود که این مسائل را بی واسطه و از نزدیک تجربه کنیم. به همین دلیل اگر الان می بینید تغییری در کار بنده هست، مولود همان چند ماهی است که به اصطلاح در آنجا حکومتی می کردم، در واقع حکومت هم نمی کردم، دیدن من برای هر کس در هر ساعتی مقدور بود.

نویسندگان دیگری هم بودند که در برخی مناطق جهان، به نوعی در قدرت سهیم بودند. از آندره مالرو به عنوان وزیر فرهنگ فرانسه گرفته تا واسلا هاول به عنوان رئیس دولت یوگسلاوی و پابلو نرودا به عنوان سفیر دولت شیلی. شما این موضوع را چگونه می بینید؟

انتقد می دانم که آندره مالرو وقتی از حزب کمونیسم فرانسه بیرون آمد، وزیر فرهنگ دوگلد شد. ولی بعد از آن چه کرد؟ چه کتاب مهمی نوشت؟ من بعد از آن دیگر اثر شاخصی از او ندیدم. نمی توانیم بگوییم بعد از رسیدن به قدرت در کار نویسندگی اش پیشرفتی حاصل شد. یک سیر قهقراپی داشت. منزلت نویسنده

ترجمه کرده ام. اما تاریخ ادبیات روسیه یا آفریقا به صورت تحلیلی نوشته نشده اند.

البته تاریخ ادبیات روسیه، به آن صورت که شما انتظار دارید، شاید تحلیلی نباشد. اما در بخش هایی تحلیل هم دارد. مثلا وقتی مایاکوفسکی را معرفی می کند و به بررسی آثارش می پردازد، نقاط قوت و ضعف شعرش را نشان می دهد. نویسنده، از خلال یک سلسله مقالات و نوشته ها، خط مشرتکی پیدا کرده و ادبیات روس را نقد کرده است. البته مولف این کتاب انگلیسی است. اما کتاب «سیری در ادبیات غرب» را که نگاه کنید، می بینید اسم اصلی کتاب در زبان انگلیسی «ادبیات و انسان غربی» است که چهار- پنج قرن از ادبیات اروپا را - نه اروپای جغرافیایی - بلکه اروپای فرهنگی را که آمریکا و روسیه هم بخشی از آن را تشکیل می دهند، مورد بررسی قرار داده و به نقد کشیده است. فرض کنید، رمان نویسان و حتی نوگرایان را هم بررسی کرده است. مثلا فلسفه این نوگرایی چه بود؟ نویسنده و شاعرش با چه دید و نگرشی به جهان می نگریستند؟ چه تاثیری بر ادبیات داشتند؟ متاثر از چه و که بوده اند؟ در واقع کتاب «سیری در ادبیات غرب» نوعی تاریخ اجتماعی و ادبیات هم هست. سرگذشت ادبیات کل غرب را روایت کرده، وضعیت اجتماعی را گفته و بررسی کرده و علت ظهور نوگرایان را توضیح

معتقدم ادیبان کشور ما نویسندگان و شاعران و هنرمندان، کسانی اند که چراغ راه جامعه را به سوی رستگاری، روشن نگاه می دارند و امید به مردم می دهند

ادبیات رئالیسم سوسیالیستی پیش از فروپاشی شوروی سیر قهقراپی خود را پیموده بود. من الان نکته های جالبی می خوانم از آثار نویسندگانی که در زندان های رژیم شوروی بودند و امکان نشر آثارشان فراهم نبود. ولی بعد که در دوران گورباچف از زندان آزاد شدند، آثارشان را منتشر کردند. اگر چه آنها هم تقریباً در خط رئالیسم سوسیالیستی می نوشتند. به طور کلی، دولت ها نمی توانند برای نویسنده خط مشی تعیین کنند.

خود جامعه است که باید خط مشی ادبیات را تعیین کند و خود نویسنده است که باید چه نوشتن و چگونه نوشتن را از دل جامعه پیدا کند. من فکر نمی کنم الان تفکر رئالیسم سوسیالیستی در ادبیات رونق و رواج داشته باشد.

شما سلسله کتاب هایی با عنوان تاریخ ادبیات روسیه، تاریخ ادبیات غرب، تاریخ ادبیات آفریقا و... ترجمه و منتشر کرده اید. این آثار با چه انگیزه ای منتشر شدند؟

ترجمه «تاریخ ادبیات روسیه» را مرحوم دکتر زرین کوب به من پیشنهاد کردند. این کتاب دو جلدی را در آن زمان ترجمه کردم. به دنبال آن تاریخ ادبیات یونان و تاریخ ادبیات آفریقا را ترجمه کردم. بعد «سیری در ادبیات غرب» را ترجمه کردم. از همه مهم تر «تاریخ اجتماعی هنر» را در چهار جلد ترجمه کردم که انتشارات خوارزمی آن را چاپ کرد. در این کتاب نویسنده بررسی جامعی از تاریخ هنر دارد و از هنرمندانی که در این زمینه درخشیدند، سخن می گوید. کتاب بسیار دشواری است، چون به طور دقیق تمام واژگان و اصطلاحات هنری را در خود دارد و من هنگام ترجمه، گاهی معادل یابی کردم و دست به واژه سازی زدم.

در مورد انگیزه ام از ترجمه این آثار پرسیده اید. در جواب این پرسش باید بگویم وقتی که «تاریخ ادبیات روسیه» را ترجمه کردم، در متن این کتاب پای ادبیات یونان به میان می آمد یا پای ادبیات غرب. به همین خاطر ناگزیر شدم تاریخ ادبیات این کشورها را به فارسی برگردانم. من این آثار را با این نیت که در دوره دکترای ادبیات در دانشگاه ها تدریس شود،

آقای یونسی! شما آثار فراوانی به فارسی ترجمه و ده ها رمان تالیف کرده اید. کار کردن در کدام حوزه آسان تر است؟ بیشتر دوست دارید بنویسید یا ترجمه کنید؟

نوشتن را بیشتر دوست دارم و فرآیند نوشتن را در مقایسه با ترجمه، مهم تر می دانم، البته اگر مایه های نوشتن وجود داشته باشد و دستم به لحاظ موضوع و مضمون پر باشد، نوشتن را بر هر کار دیگری ترجیح می دهم.

جدیدترین کتاب شما «جنگ سایه ها» مجموعه ای از داستان های کوتاه است در حالی که اغلب آثار تالیفی شما، رمان بوده اند.

همان گونه که اطلاع دارید، تاکنون بیش از ده رمان منتشر کرده ام. معمولاً داستان کوتاه در بین آثار من دیده نمی شود. البته گاهی اوقات داستان های کوتاهی از من در این یا آن روزنامه و مجله منتشر شده. من این داستان ها را جزو نوشته های خودم به حساب نمی آورم. وقتی از ۸۱ عنوان کتابی که ترجمه کرده ام اسم می برم یا از کتاب های تالیفی ام حرف می زنم - چه این دسته از آثار چه آن دسته - عموماً کتاب هایی اند که سیصد - چهارصد صفحه حجم دارند. گاهی دو جلدی، گاهی سه جلدی، گاهی حتی چهار جلدی اند.

«جنگ سایه ها» که اخیراً چاپ شده، شامل دو داستان تقریباً بلند است که داستان جنگ سایه ها حدود ۹۰ صفحه و داستان خرس ها و آدم ها تقریباً ۵۰ صفحه است. این دو داستان بنا به تقاضای مدیر انتشارات معین در اختیار این انتشاراتی قرار گرفت. حتی نام کتاب توسط آنها انتخاب شده و من در این قضیه دخالتی نداشتم. این داستان ها جزو آخرین داستان هایی اند که نوشته ام؛ در واقع با موضوع این داستان ها بازی می کردم. وقتی حاصل کار را در اختیار ایشان گذاشتم، تصادفاً آن را پذیرفتند. یک زمان هم به من اعلام کردند که چاپ این کتاب تمام شده است. من هم خیلی تعجب کردم.

الان چه رمانی در دست نوشتن یا ترجمه دارید؟
رمانی در دست دارم به اسم «از بیرون آفریقا» که نویسنده اش خانم بلیکسون اهل دانمارک است. موضوع این رمان روایت زندگی زنی است که منطقه ای را از دولتی اجاره کرده، که این دولت احتمالاً باید انگلیس باشد. این خانم در این مزرعه به کشت قهوه مشغول است و این محصول را صادر می کند. نویسنده در این رمان راجع به مردم فقیر آفریقا اظهار نظر می کند، راجع به عقب ماندگی آنها می نویسد و از آن استعاده بالقوه آنها حرف می زند.

زمانی، نویسندگان آرمان گرا بودند و در قالب رئالیسم سوسیالیستی دست به خلق آثار می زدند. امروز نویسندگان با چه انگیزه ای می نویسند؟

امروز هم نویسنده همه چیز را می تواند در داستان هایش مطرح کند. نویسنده قبل از هر چیز باید بداند برای کدام دسته از مخاطبان می نویسد و طرف مقابل او چه کسانی یا چه گروه هایی از اجتماع هستند. نویسنده اگر قوی و قدرتمند باشد، چه در لباس داستان، چه در خلال روایت پر از از وقایع جامعه و رویدادهای پنهان و نهفته در بطن جامعه، خوانندگان آثارش را آگاه می کند که از چه حرف می زند.

در گفت و گو با دکتر حمید قاسمی، نویسنده و استاد دانشگاه عنوان شد

رویش نمایشگاه تخصصی کتاب رسانه از دل نمایشگاه بین المللی

شهاب وفايي: طبیعی است اگر اهالی رسانه، به یک رویداد آن هم رویدادی به وسعت نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به گونه ای متفاوت یا تخصصی تر نگاه کنند و از دل این رویداد، به نتیجه خاصی برسند؛ نتیجه ای مثل برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب رسانه.

دکتر حمید قاسمی، نویسنده حوزه رسانه و استاد دانشگاه نیز بر همین عقیده است. البته او درباره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران نیز نظرات خاص خود را دارد و می گوید: «اکنون مخاطبان، منابع مورد نیاز خود را از طریق اینترنت و جست و جوی های کلامی با دوستان و همکاران پیدا می کنند و در نمایشگاه کتاب درصد کمی از نیاز آنها برطرف می شود. اگر در نمایشگاه کتاب از روش های طبقه بندی موضوعی کتاب ها استفاده شود و در پایگاه های اطلاع رسانی رایانه ای نمایشگاه نیز امکان جست و جوی موضوعی کتاب ها فراهم شود، مخاطبان می دانند برای تهیه کتاب یا موضوعی خاص، به کدام انتشارات مراجعه کنند.»

دکتر قاسمی با اشاره به تخصص گرایی در مطالعه و مطالعه گزینشی مخاطبان، درباره کتاب های حوزه رسانه می گوید: «اکنون در این زمینه با فعالیت های انتشارات صدا و سیما و استادان حوزه ارتباطات به این قابلیت رسیده ایم که نمایشگاه کتاب تخصصی در حوزه رسانه برپا کنیم. البته شاید این نمایشگاه نمایشگاه بزرگی نباشد اما زمینه ای است برای شکل گیری نمایشگاه های بزرگ تر؛ نمایشگاهی که از نظر کمی و کیفی، در این حوزه پاسخگوی نیاز مخاطبان رسانه باشند.»

وی معتقد است: «برگزاری نمایشگاه کتاب تخصصی در حوزه علم ارتباطات و رسانه، طرح بسیار خوبی است و اگر محقق شود، در پیشرفت کتاب ها و رفع نیاز مخاطبان این کتاب ها بسیار موثر خواهد بود.»

دکتر قاسمی درباره وضعیت کتاب های حوزه رسانه نیز این گونه اظهار نظر می کند: «در سال های اخیر، کتاب های این حوزه رشد خوبی داشته اند در حالی که سال های گذشته، فقر کتاب های ارتباطات و رسانه وجود داشته است، اما اکنون به صورت کاربردی در صداوسیما و سایر رسانه ها با حجم قابل توجهی از کتاب های این حوزه مواجهیم.»

وی درباره کیفیت کتاب های این حوزه نیز می گوید: «کیفیت کتاب ها نسبی است. مثلا سال های گذشته، زمانی که برای رساله دکتری منابع را درباره نقش رسانه های گروهی در ورزش جست و جو می کردم، با فقر کتاب و نظریه های ارتباطی که بتوانند در این زمینه کمک کنند، مواجه می شدم اما طی دو سال گذشته، این کتاب ها در حوزه های مختلف تدوین و تالیف شده اند.»

نویسنده کتاب «فعالیت های رسانه ای در ورزش» برای بالارفتن سطح کیفی کتاب های این حوزه همگام با رشد روز افزون رشته ارتباطات در دنیا، اظهار می کند: «با توجه به این که رشته ارتباطات در ایران رشته جدیدی است، مشکلات خاصی در این زمینه داریم. نشریات علمی- پژوهشی در این زمینه تازه شروع به فعالیت کرده اند که با فعالیت این گروه و انجام پژوهش های عمیق و غنی، زمینه شکل گیری منابع آموزشی بهتر فراهم می شود.»

دکتر قاسمی با اشاره به نیاز مخاطبان کتاب های حوزه رسانه، می گوید: «با تحولات اخیر در کتاب های این حوزه، تا حدودی کتاب ها پاسخگوی نیاز مخاطبان شده اند اما با شرایط فعلی و افزایش نیازها، گاهی مشاهده می شود که منابع مورد نیاز به اندازه کافی در دسترس نیستند. همچنین، منابعی که در برخی زمینه ها وجود دارند به زبان انگلیسی و برای تمامی دانشجویان و مخاطبان قابل استفاده نیستند.»

وی با اشاره به مقاله گیلبر شرام با عنوان «تحولات ارتباطات» عنوان کرد: «شرام در این مقاله تحولات ارتباطی را در زندگی بشری بررسی کرده است و می نویسد از زمانی که انسان صحبت کردن را آموخت تا زمانی که یاد گرفت بنویسد، حدود ۵۰ هزار سال طول کشید و از زمانی که آموخت بنویسد تا زمانی که بتواند این نوشته ها را به چاپ برساند، پنج هزار سال، از زمانی که نوشته ها چاپ شد تا زمانی که از طریق رادیو و تلویزیون به اطلاع عموم رسید، ۵۰ سال و از زمانی که رادیو و تلویزیون به وجود آمد تا شکل گیری رایانه های امروزی حدود ۵۰ سال طول کشید. براساس پیش بینی های شرام در این مقاله، روزی می رسد که این تحولات در رسانه را طی یک سال یا حتی یک روز شاهد خواهیم بود. اینک با وجود رسانه های مولتی مدیا و سایر، این پیش بینی تحقق یافته است و سال به سال شاهد این تحولات هستیم.»

و دیگران می کنند. این است که نویسنده می تواند نظریات سیاسی خودش را در آثارش منعکس کند. من هم می گویم بله می تواند اما یک شرط دارد و آن این که بتواند خواننده اش را قانع کند. یعنی وقایعی که پیش می آید و شخصیتی که می سازد، این شخصیت با کنش و واکنش های خود در داستان به شکلی باشد که خواننده در اظهار وجود او و واقع نمایی او تردید نکند. اگر این گونه بود، نویسنده می تواند نظرات فلسفی اش را هم در اثرش بیاورد. مگر خود ها کسلی نظریات فلسفی اش را در رمان هایش نمی گنجاند؟ مگر نویسندگان هند مکاتب فلسفی خودشان را در رمان هایشان مطرح نمی کنند؟ بله، مطرح می کنند؛ ما هم مطرح می کنیم اما ما مکاتب فلسفی به آن شکل نداریم که به صورت مدون طبقه بندی شده باشد که من بفهمم چه به چه هست؟

الان خیلی علاقه مندم که بفهمم فلسفه ملاصدرا چیست یا فلسفه شیخ شهاب الدین سهروردی - شیخ اشراق - چیست؟ یقینا شما هم نمی دانید، بسیاری از نویسندگان ما هم نمی دانند. از این نظر ما هنوز به آن مرحله نرسیده ایم که بدانیم آن آندره مالرویی که می گویند پیرو فلان فلسفه است، آن فلسفه چه بوده است؟ ما هنوز در دانشگاه های خود استادان تراز اولی نداریم که فلسفه نیچه، فلسفه شوپنهاور و دیگران را به صورت دقیق تدریس کند و آموزش بدهد. هیچ یک از این فیلسوفان هم در اینجا خوب معرفی نشده اند. برای بنده که «تاریخ اجتماعی هنر» را در چهار جلد ترجمه کرده ام، خیلی چیزها در این کتاب تازگی داشت. من تصور نمی کنم که در دانشگاه تهران این مباحث با این شرح و تفصیل و با این دقت چه در زمینه هنرهای تجسمی، چه در زمینه هنر نقاشی یا در زمینه رمان و موسیقی طرح و تدریس شده باشد.

به نظر شما ادبیات چه چشم اندازی برای نسل ما و نسل های آینده ترسیم می کند؟

ادبیات مانند دولت ها وعده نمی دهد. ولی می تواند راه هایی را نوید بدهد که به رستگاری انسان می انجامد. ادبیات همین که زشتی ها و زیبایی ها را نشان بدهد و به دیگران منتقل و آنها را قانع کند که برای ساختن جامعه فردا و آینده ای روشن تلاش کنند کافی است. ادبیات جزئی از حقیقت است، نه تمام آن. من با ادبیات محفلی میانه خوبی ندارم. معتقد نیستم که سبک امثال کافکا و میلان کوندرا بتواند دردی از مردم کشور ما دوا کنند. من هنوز هم ادیبان کلاسیک و امروز کشور خودمان را بهترین راهنما می بینم و سبکی که در دوران امثال تولستوی آثارشان خلق شد. هنوز معتقد ادیبان کشور ما، نویسندگان و شاعران و هنرمندان، به طور کلی، کسانانی اند که چراغ راه جامعه را به سوی رستگاری، روشن نگاه می دارند و امید به مردم می دهند. ادبیات اگر بخواهد محفلی باشد راه به جایی نمی برد. محیط جامعه ما محیط فرانسه نیست. نه داستان نویسی مدرن ما چنان تاریخی پشت سرش دارد، نه محیط ما آن محیطی است که داستان های فرامردن و ادبیات فرامردن را به وجود آورد. البته اگر بپذیریم که زمینه های اجتماعی برای خلق اثر مهم است، بنده هنوز هم باور دارم که اقتصاد و معیشت مردم ما به گونه ای نیست که بخواهیم با آثار امثال میلان کوندرا دردی از دردهای جامعه درمان بشود. کتاب «تریسترام شنودی» را نیز ترجمه کردم. این کتاب متعلق به ۲۵۰ سال پیش است. نویسنده رمان «ادبی جان ناپلئون» شخصیت هایش را از این رمان اقتباس کرده بود. فکر اصلی اثرش را هم از این کتاب گرفته است، حتی وقایع داستان را هم عینا از این رمان برداشت کرده است، اما اسمی از این کتاب نمی برد و نامی از نویسنده این کتاب هم به میان نمی آرد. بنده روی لچ و لچبازی آن را ترجمه کردم. به خصوص که متن آن هم کهنه بود. آقایان دیگر هم مایل نبودند وقت خودشان را صرف این کتاب بکنند و از اصل موضوع خبردار شوند. تازه «تریسترام شنودی» هم یک رمان مدرن طنز است. اگر این کتاب را خوانده باشید، می بینید آنجا که نویسنده به درون گرایی می پردازد، رمان فرویدی است، آن هم در شرایطی که صد سال با شکسپیر فاصله زمانی دارد. نویسنده این گونه سنت شکنی کرده، حرکتش نوآورانه و در عین حال صاحب سبک است.

و نویسندگی چیز دیگری فارغ از رسیدن به قدرت است. نویسندگی و نویسنده بزرگ شدن متضمن نبوغ و استعدادی خارق العاده است. این ذوق و نبوغ باید در کسی باشد تا از درون بجوشد و به خلق اثر بپردازد. نویسنده و شاعر رانمی توان به صورت دستوری ساخت. مالرو هم به نظر من آن نبوغ و استعداد خاص نویسندگی را در خود داشت؛ به نظر من اگر در یک مقطعی در قدرت سهیم شد، فقط مقداری تجربه تازه به او اضافه شده است.

در دوران قبل از انقلاب، مخاطبان ادبیات در جست و جوی مسائل سیاسی بودند و به دنبال ساختن دنیای آرمانی در ادبیات می گشتند. خوانندگان ادبیات، امروز باید به دنبال چه باشند؟

در دوران تولستوی و گوگول باحتی دوران گورکی، جامعه از ادبیات انتظار راهنمایی و رهنمونی داشت. خوانندگان هم این دسته از نویسندگان را پیشوا می دانستند.

امثال داستایفسکی و چرنشفسکی راه درست را به مردم نشان می دادند. در جامعه ای مثل فرانسه دیگر جا افتاده بود که دیگر نباید از ادبیات این انتظار را داشت. امروز ادبیات - آن طور که من می فهمم - فقط نگاه می کند و جامعه و هر چه که در آن هست را عینا بازتاب می دهد. مخاطب ادبیات، امروز باید ببیند که آیا نویسنده، جامعه را و انسان های آن جامعه را خوب و صادقانه معرفی می کند؟ نویسنده باید جامعه مورد نظر را در آثارش نشان بدهد، وضعیت قشرهای جامعه را ترسیم کند. باید نشان دهد چقدر بین بالا دستی ها و پایین دستی ها فاصله است. شخصیتی که در اثرش حضور دارد، نماینده کدام طبقه و کدام قشر جامعه است و... این مولفه ها را باید یک خواننده هوشیار به صورت زنده در اثر نویسنده ببیند. اگر این ویژگی ها را در یک اثر داستانی دیدیم و کنش ها و واکنش های جامعه به صورت درست و منطقی در یک اثر بازتاب داشت، خواننده راضی است. شما مثلا یک دهقان ایرانی را در یک رمان می آورید، این دهقان، دهقان فرنگی نیست، رفتارش و زندگی اش با آنها فرق دارد. گرچه هم دهقان ایرانی هم دهقان فرنگی یک شغل دارند اما دهقان ایرانی باید با فرهنگ و آداب و رسوم ایرانی و خصوصیات اخلاقی خاص خودش ترسیم شود. من اخیرا کتابی به اسم «ذن» را می خواندم. ابتدا فکر کردم راجع به ذن نوشته شده است. اما دیدم نویسنده در قالب تعلیم و آموزش تعمیر موتور سیکلت، قصه فلسفه و تاریخ فلسفه را برای پرسش روایت می کند. یعنی در آن جامعه سطح سواد و درک مردم آنقدر بالاست که کسی می تواند در قالب آموزش تعمیر موتور سیکلت، فلسفه تدریس کند. این کتاب به فاصله یک ماه، ده بار تجدید چاپ شد. در چنین جامعه ای می دانید که شمارگان کتاب پایین نیست. در همین جامعه خودمان یک روز با یکی از دوستان رفیق ماهی بخیریم. دیدیم ماهی فروش با یک نفر دیگر راجع به تئاتر استنادارد و تئاتر مدرن بحث می کند. خوب، این جور جوامع وضعیت های متفاوتی دارند.

آنچه شما راجع به تعریف ادبیات می گوید که باید بازتاب واقعی جامعه و انسان های جامعه باشد، نوعی گزارش نویسی است. ادبیات فراتر از اینهاست!

نه. این گونه ادبیات، گزارش نویسی نیست. رمان را بیشتر به جامعه شناسی تشبیه می کنند و می گویند رمان تاریخ هست و تاریخ نیست. چرا تاریخ نیست؟ برای این که تاریخ معمولا رویدادها و حوادث را بیان می کند. مثلا ملکه الیزابت در تاریخ فلان روز چنین کاری کرد. این تاریخ است. ولی رمان هم به نوعی - به قول فورستر - تاریخ است. رمان تاریخ نیست که مثلا عین یک واقعه را دقیقاً ثبت و ضبط کند. در رمان وقتی شما شخصی را در یک جامعه مشخص نشان می دهید، در واقع کاری جامعه شناسانه انجام می دهید و جامعه شناسی هم به معنای دقیق کلمه نیست.

به نظر شما آیا رمان و شعر باید سیاسی باشند؟ در ایران دهه پنجاه اغلب مخاطبان از نویسنده و شاعر، رمان و شعر سیاسی طلب می کردند در حالی که در دهه های بعد ادبیات سیاسی فراموش شد.

البته این دیدگاه را عده ای دارند. صحبتی که ها کسلی

رئیس دانشکده ارتباطات دانشگاه سوره از نمایشگاه بیست و دوم می گوید ضرورت ایجاد بخش تخصصی کتاب رسانه

شهاب وفایی: هم زمان با برپایی ۱۰ روز نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، علاوه بر این که بازار کار ناشران، نویسندگان و مترجمان حسابی گرم می شود، رویداد بسیار مهم دیگری نیز رخ می دهد و آن، قرار گرفتن کتاب و اخبار مربوط به کتاب در کانون توجه رسانه هاست.

در حالی که رسانه های مختلف نوشتاری، شنیداری و تصویری در روزهای مختلف سال به بهانه های گوناگون سراغ این یار مهربان می آیند، اما هرگز مانند این ۱۰ روز، اخبار، گزارشات و مصاحبه های مربوط به کتاب مورد توجه رسانه ها قرار نمی گیرند. در حقیقت می توان گفت کتاب که خود رسانه ای با سابقه است، در این ایام موضوع اصلی بسیاری از رسانه ها می شود. دکتر امید علی مسعودی، نویسنده حوزه رسانه، استاد دانشگاه و رئیس دانشکده ارتباطات سوره که تاکنون آثار متعددی از او در حوزه رسانه منتشر شده است، بر ایجاد راهکاری برای اطلاع رسانی مناسب و سریع در نمایشگاه بین المللی تهران تاکید دارد.

او درباره وضعیت جست و جوی کتاب های تخصصی در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران می گوید: «سال های گذشته برای یافتن کتاب های تخصصی به زبان لاتین باید روز اول در مرکز اطلاع رسانی از فهرست کتاب هاپرینت می گرفتیم تا کتاب ها را بشناسیم اما امسال تمام کتاب هایی که به زبان لاتین یا عربی در نمایشگاه عرضه می شوند در یک لوح فشرده ارائه شده و با بهای بسیار کم می توان آن را تهیه کرد و این گام مهمی است که در زمینه دسترسی به کتاب های خارجی برداشته شده است زیرا به راحتی می توان کتاب های دلخواه را انتخاب کرد و حتی وارد سایت انتشاراتی هاشد و خلاصه کتاب های مورد نظر را دید.»

به اعتقاد نویسنده کتاب «خلاصه نویسی برای رسانه ها» رشد کمی کتاب های حوزه رسانه در سال های اخیر به حدی بوده که می توان حتی نمایشگاهی تخصصی در این حوزه راه اندازی کرد. وی می گوید: «اگر بخواهیم کتاب های خارجی این حوزه را در کنار کتاب های داخلی قرار دهیم، هم درحوزه نظری و هم در حوزه پژوهش ها، می توانیم یک نمایشگاه کوچک تخصصی برپا کنیم. البته هنوز برای برگزاری نمایشگاه کتاب تخصصی مجزا در این حوزه، زمان لازم است، اما می توان به صورت جنبی در کنار نمایشگاه بین المللی کتاب یک بخش برای ارائه تخصصی کتاب های حوزه رسانه دایر کرد.» رئیس دانشکده علوم ارتباطات سوره معتقد است که در حوزه رسانه، باید برای کودکان و نوجوانان نیز کتاب منتشر شود. وی می گوید: «برنامه ریزان باید در جامعه اطلاعاتی افراد را از دوران کودکی و نوجوانی ترویج کنند که از همان دوران در خط مطالعه قرار بگیرند و بخشی از علم ارتباطات را نیز مانند آمادگی دفاعی آموزش ببینند، زیرا علم ارتباطات مانند فنون دفاعی در جنگ گرم کاربرد دارد. باید جوانان و نوجوانان را آماده کنیم تا در زمان جنگ نرم بتوانند از کشور در مقابل جریاناتی که اتفاق می افتد، دفاع کنند.»

حضور هنرمندان تجسمی در جشن بزرگ کتاب

این بار کتاب ها را ببینید

هر چند آثاری که در عرصه هنرهای تجسمی منتشر می شود در مقایسه با آثار حوزه های دیگر همچون ادبیات و فلسفه زیاد نیستند، اما بسیاری از هنرمندانی که به نمایشگاه کتاب می روند، درصددند تا تازه های این حوزه را تهیه کنند. در گزارشی که در پی می آید، به برخی از آثاری که به تازگی در عرصه هنرهای تجسمی منتشر شده، خواهیم پرداخت. به جرئت می توان گفت که نخستین حضور جدی این آثار، در نمایشگاه کتاب تهران خواهد بود.

کامران افشار مهاجر، گرافیست و مدرس دانشگاه امسال با کتاب «گرافیک مطبوعاتی» در نمایشگاه حاضر می شود. او در این کتاب که ۴۵۰ صفحه خواهد داشت مطالبی را برای دانشجویان گرافیک، عکاسی و سایر رشته های مرتبط در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در نظر داشته است. افشار مهاجر در مورد این کتاب که از سوی انتشارات سمت منتشر می شود، می گوید: «بحث محوری این کتاب حول این نکته خواهد بود که گرافیک چه کاربردی در تبلیغات دارد و از همین رو تحولات این عرصه در دهه های ۶۰ - ۱۹۷۰ را مورد توجه خاص قرار داده ام.»

به گفته این هنرمند گرافیست، مسائلی چون «مفاهیم کلی گرافیک و مبانی آن»، «تبلیغات، خلاقیت و مباحث کلی وابسته به این مسأله»، «تبلیغات موضوعی در مجله و روزنامه و چگونگی کارآمدی رایانه در آن»، «بررسی پوستر و مکاتب وابسته به آن»، «تبلیغات در کاتالوگ و بروشور» و «بسته بندی» از جمله مباحثی اند که در این عرصه مطرح شده اند. وی به تصاویر رنگی انتهای کتاب اشاره می کند و در مورد حضور آثار گرافیکی ایرانی در عرصه تبلیغ و بازتاب آن در این کتاب می گوید: «هر چند که در کتاب جنبه های تاریخی کمتر مورد توجه قرار گرفته اما تلاش شده تا هنر ایران در یک سیر منطقی مورد بررسی قرار گیرد.» این کتاب در پایان سال ۸۷ از سوی انتشارات سمت با قیمت ۲۲۰۰ تومان به بازار عرضه شده است.

محمود جوادی پور، هنرمند پیشکسوت هنر گرافیک و به گفته ای پدر گرافیک نوین ایران امسال با کتاب «نمدهای ایرانی» در نمایشگاه حضور دارد. وی در مورد این کتاب که از سوی فرهنگستان هنر منتشر شده می گوید: «پژوهش درباره این موضوع را در سال های ابتدایی دهه ۱۳۵۰ انجام دادم. چهار سال وقت خود را برای تصویر برداری و ثبت خصوصیات فنی نمدهای ایرانی صرف کردم و کتاب در سال ۱۳۵۵ آماده انتشار شد. اما به دلایلی که عمده آن را می توان به توافق نرسیدن ناشران مرتبط دانست، کتاب تا زمان حاضر، فرصت انتشار نیافت.»

کتاب «نمدهای ایرانی» دو بخش مستقل دارد. در بخش نخست توضیحات فنی جوادی پور و در بخش بعدی تصاویری از نمدهای ایرانی آمده است؛ با این توضیح که این تصاویر نیز با شرح هایی همراه هستند و مولف در آنها به برخی از ویژگی های این هنر ایرانی پرداخته است. جوادی پور در مورد علت انتشار این کتاب، پس از این همه سال می گوید: «هنر نمدمالی، هنری سنتی و اصیل به شمار می آید و از این رو انتشار این کتاب می تواند گام موثری برای شناخت این هنر ایرانی شود.» کتاب «نمدهای ایرانی» با شمارگان ۲ هزار نسخه در سال ۸۷ منتشر شده است. مهدی صادقی، کتاب چهار جلدی «کتاب سال گرافیک دانشجویی» را در نمایشگاه کتاب عرضه می کند. مجلد اول این کتاب به پوسترهای برگزیده

دانشجویان اختصاص دارد. جلد دوم کتاب به نشانه (آرم) و جلد سوم به تصویر سازی و جلد چهارم به پوسترهای روزهای جهانی گرافیک اختصاص یافته است. در این چهار مجلد آثار ۵۰۰ دانشجوی گرافیک از سراسر کشور در قالب ۸۰۰ صفحه و شمارگان ۱۲ هزار نسخه (هر جلد سه هزار نسخه) عرضه شده است. صادقی در مورد این کتاب ها می گوید: «این کتاب که به صورت چهار رنگ منتشر می شود، تلاش دارد جای خالی عرضه آثار دانشجویی را پر کند.»

سعید زاشکانی علاوه بر چند طرح جلدی که در نمایشگاه دارد امیدوار است طراحی اش در مورد «شاهنامه» نیز به نمایشگاه کتاب برسد. وی با بیان این که این شاهنامه ۷۲ تصویر چاپ سنگی را دربر دارد، به خاص بودن آن اشاره می کند و می گوید: «به دلیل حساسیتی که در مورد کار وجود دارد و دقت زیاد روی مراحل چاپ، انجام این مراحل قدری طول کشیده است، اما در مورد چنین کارهایی کیفیت، مسأله ای بسیار مهم به شمار می آید.» در کنار ابراهیم حقیقتی که تنها با طرح جلد هایش در نمایشگاه حاضر می شود، کامبیز درمبخش با سه کتاب در یک نمایشگاه حضور می یابد. این سه کتاب در یک بسته بندی به مخاطبان عرضه می شود. درمبخش در مورد این سه کتاب که «دفتر خاطرات فرشته ها»، «میاژ موری که دانه کش است» و «آگه داوینچی منو می دید» نام دارد، می گوید: «تلاشم این بود که در این کتاب ها ترکیبی متوازن از طرح و نوشته را در کنار هم بیاورم، به گونه ای که تصویر و متن، همدیگر را کامل کنند، نه آن که به موازات هم باشند.»

وی در «دفتر خاطرات فرشته ها» به خاطرات دوران کودکی خود می پردازد و کتاب «میاژ موری که ...» به مسأله حقوق حیوانات اختصاص دارد. کتاب «آگه داوینچی منو می دید» نیز به خلاقیت در

کامبیز درمبخش

کامبیز درمبخش

عرصه تصویر سازی اختصاص دارد. درمبخش علاوه بر این سه کتاب، یک بسته فرهنگی که هشت کارت پستال در آن قرار دارد، در نمایشگاه ارائه خواهد کرد. موضوع این کارت پستال ها، به کتاب و کتابخوانی اختصاص خواهد داشت. وی در توضیح بیشتر می گوید: «همه این کتاب ها با دو متن فارسی و انگلیسی عرضه خواهند شد.»

قباد شیوا از دیگر هنرمندانی است که با یک کتاب تالیفی در نمایشگاه بیست و دوم کتاب تهران حضور خواهد یافت. این کتاب که جلد دوم کتاب «از سال ها پیش تا هنوز هم» نام دارد، به تصویرگری های شیوا اختصاص دارد. وی حدود چهار سال قبل، جلد اول این کتاب را با ارائه پوستر هایش منتشر کرده بود. این گرافیست پیشکسوت در این مورد می گوید: «این کتاب چکیده چهار دهه تصویرگری من خواهد بود که در قالب های مختلف عرضه کرده ام. از نظر قالب، همان قالب جلد اول را ادامه داده ایم و همچنین تلاش کرده ایم تا با توجه به اهمیت تصویر، چاپ کتاب قابل توجه و با کیفیت باشد.» وی با اشاره به این که جلد اول کتاب نایاب شده، از انتشار جلد دومش خبر داد که با اضافه شدن پوسترهایی، به زودی منتشر خواهد شد. شیوا از انتشار قریب الوقوع جلد سوم کتاب خبر داد که به «طراحی های گرافیکی» اعم از طرح جلد، آرم (نشانه) و بروشورها اختصاص خواهد یافت.

از دیگر چهره های حاضر در نمایشگاه کتاب می توان به عبدالله زاده اشاره کرد. او با طراحی جلد چند کتاب در نمایشگاه حضور دارد. در کنار او، کتاب «خوانش صفحه، بدون قرائت متن» نوشته احمد رضا دلوند نیز در نمایشگاه عرضه خواهد شد. مولف در این کتاب به مباحث مختلف طراحی گرافیکی صفحات نشریات و روزنامه ها پرداخته است.

فرا تر از فروید

در دهه ۱۹۵۰، کارل گوستاو یونگ، در زمهره آن دسته از شاگردان فروید محسوب می شد که به آرای استاد خویش پشت کرده بود. در سال ۱۹۰۹، یونگ برای ایراد سخنرانی و شرح دیدگاه هایش، نه در معیت فروید - که در همان سال بیست و هشت سخنرانی درباره نظریه روانکاوی در دانشکده پزشکی دانشگاه کلارک ایراد کرد - بلکه مستقلاً به دانشگاه کلارک دعوت شد. با این حال، روانپزشکان و روان شناسان آمریکا چندان به سهولت به آرای او اقبال نکردند. با این همه، امروزه یونگ جایگاهی متفاوت برای خود کسب کرده است. در اکثر کتابفروشی ها، تعداد کتاب هایی که یونگ تألیف کرده یا دیگران درباره او نوشته اند و نیز کتاب هایی که نویسندگانشان به نحوی از مکتب یونگ تأثیر پذیرفته اند، به مراتب بیشتر از کتاب های فروید یا مربوط به فروید است. البته در کتاب های مقدماتی روان شناسی، آرای فروید همچنان بیش از آرای دیگران معرفی می شوند و شاید بتوان گفت که اصطلاحات نظریه فروید بیش از پیش در زبان عموم به کار می روند. با این همه اکنون در قرن بیست و یکم، اندیشه های یونگ از برخی لحاظ طرفدار ترند. ریچارد بیلسکر نویسنده کتاب «اندیشه یونگ» با ذکر این مقدمه به تفاوت های اثرش با آثار مشابه (درباره یونگ) اشاره می کند؛ تشریح کامل برخی سخنرانی های یونگ توجه به موضوعاتی از یونگ شامل روان شناسی و علم، دین، مردم شناسی، ادبیات و تاریخ و بالاخره توجه به مطالعات ۲۵ سال آخر عمر یونگ درباره کیمیاگری و اسطوره شناسی.

زندگی و مرگ

فصل اول کتاب شرح مختصری درباره زندگی یونگ دارد: «یونگ در سال ۱۸۷۵ در روستایی در نزدیکی شهر بازل سوئیس به دنیا آمد. پدرش کشیش کلیسای سوئیس بود و مادرش هم دختر یک روحانی، اگرچه یونگ در بزرگسالی اندیشه های دینی را با علاقه خاصی

مطالعه و بررسی کرد اما آن نوع مسیحیتی را که پدرش اعتقاد داشت نهایتاً نپذیرفت... زندگی زناشویی والدین یونگ توأم با اختلاف و ناسازگاری بود و مادر او مدتی در یک آسایشگاه بستری شد.» در ادامه، کوتاه درباره دوران تحصیل، آغاز به کار حرفه ای، ماجرای تألیف چند اثر مهم و اثرگذار یونگ و چگونگی پیدایش روان شناسی تحلیلی اشاراتی می شود: «در دوره جنگ جهانی دوم، وضع جسمانی یونگ رو به وخامت گذارد، به گونه ای که

همکاری استاد و شاگرد

فصل دوم به همکاری یونگ با استادش فروید اختصاص دارد: «اغلب تصور می شود که یونگ تا قبل از آشنایی با فروید، سهمی در پروراندن روان شناسی نداشته است، اما باید به خاطر داشت که علاقه و توجه یونگ به تحقیقات فروید، پس از شروع به کار در یک تیمارستان شروع شد...» در ادامه به بحث هایی از کتاب های یونگ اشاره می شود و شرحی از اختلاف نظرها و مجادلات علمی این دو به دست می دهد: «آنچه فروید نمی توانست بپذیرد، این بود که یونگ بنیان علی روان انسان را به زمینه های فراتر از تجربه فرد تعمیم می داد. به سخن دیگر، یونگ ادعا می کرد که برخی جنبه های اسطوره های یونانیان، رومیان، بابلی ها، اقوام اولیه ژرمن، مصریان، سرخپوستان، مسیحیان اولیه و ... می تواند در رفتار فرد تأثیر بگذارد یا رویاها و شهودهای فرد را توضیح دهد، ولو این که آن فرد هرگز آگاهانه با آن اسطوره ها سروکار نداشته است!

جوزف کمبل در مقدمه کتاب «منتخبی از آثار یونگ»، اهمیت این تحول (در دیدگاه های یونگ) را چنین شرح می دهد: «همین تغییر تمام و کمال از رهیافتی ذهنیت مبنا و معطوف به شخصیت و اساساً مبتنی بر زندگی نامه در قرائت و نمادپردازی روان، به رویکردی فراخ تر و فرهنگی - تاریخی و اسطوره شناسانه، مشخصه مکتب روان شناسی یونگ شد.»

قطع همکاری با فروید، روان کاوی و روان گسیختگی، دلایل یونگ در اثبات درستی رویکردش از عناوین دیگر این فصل از کتابند.

چنین گفت زرتشت

سخنرانی های یونگ درباره کتاب «چنین گفت زرتشت» از فصل های جذاب کتاب است: «یونگ بنابه درخواست دانشجویانش در کانون روان شناسی زوریخ در ماه مه سال ۱۹۳۴ مجموعه سخنرانی هایی را درباره کتاب نیچه با عنوان چنین گفت زرتشت

آغاز کرد. سخنرانی های یاد شده تا فوریه سال ۱۹۳۹ یعنی تقریباً به مدت پنج سال ادامه یافتند اما حتی این مدت طولانی هم برای تمام کردن کتاب نیچه کافی نبود!... در بحث راجع به بخش آغازین کتاب نیچه، یونگ به گروه مخاطبانش چنین می گوید: «آن کسی که در این کتاب سخن می گوید یا می نویسد، نیچه است، گویی که او سرگذشت زرتشت را به رشته تحریر درمی آورد و کارهای او را شرح می دهد. پیدا است که زرتشت در این نوشته موضوع شناخت قرار گرفته است و نویسنده ظاهراً با او هم هویت نیست.»

فصل چهارم ذیل عناوینی چون کهن الگوی «پیرمرد زانه»، کهن الگوی «همزاد مونث» و «همزاد مذکر»، کهن الگوی «سایه»، نخوت و فردانیت و ... به شرح این سخنرانی ها می پردازد.

بشقاب پرنده!

در فصل پایانی کتاب دو اثر معروف یونگ «روان شناسی و دین» و «پاسخ به ایوب» مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد و متذکر می شود که یونگ در اواخر عمرش تقریباً تمام هم خود را صرف پرداختن به موضوعاتی کرد که در عنوان این فصل

ذکر شده اند. اندیشه های مربوط به دین در زمهره اجزای مهم آثار یونگ هستند اما در همین فصل، موضوع «بشقاب پرنده» نیز در تحلیل های روان شناسانه یونگ بررسی می شود: «یونگ در اواخر عمرش درباره جنبه های روان شناختی افزایش آمار مشاهده بشقاب پرنده کاوش کرد و در سال ۱۹۵۸ یکی از آخرین کتاب هایش را درباره همین موضوع منتشر ساخت. متن انگلیسی این کتاب با عنوان بشقاب پرنده: اسطوره ای مدرن درباره چیزهایی که در آسمان دیده می شوند منتشر شد. این کتاب را یونگ در پاسخ به نقل قول های اشتباهی نوشت که در مطبوعات به عنوان دیدگاه او درباره بشقاب پرنده درج شده بودند. یونگ در مقدمه کتاب می گوید که جنبه روان شناختی موضوع بشقاب پرنده همانقدر اهمیت دارد که واقعیت داشتن یا نداشتن آن، زیرا مشاهده شدن بشقاب پرنده قطعی نیست.»

«اندیشه یونگ» با ترجمه حسین پاینده، منظری از دیدگاه های یونگ را در برابر دیدگان علاقه مندان می گشاید. این کتاب را انتشارات آشیان در ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۳۵۰۰ تومان منتشر کرده است.

معرفی کتاب

نامه های اندرو متیوس (۱ و ۲)

محمد رضا قاضی: «من لبخند را مظهر انسانیت می دانم» از این سخن ویل دورانت، تاریخ شناس بزرگ به راحتی نمی توان گذشت.

اندرو متیوس فردی است شاداب با ذهنی حیرت آور و سخنرانی خوش ذوق که هنگام سخن گفتن به شیوه سمعی و بصری از هنر طراحی خود بهره می برد و با خلق کارتون های طنز می گوشت تا لبخندی بر لبان بینندگان بنشاند و همه را از نظرات شگفت انگیزش مطلع سازد. او پیش از این، کتاب پرفروش «راز شاد زیستن» را هم به مخاطبانش ارائه کرده بود. در این میان، کتاب های «نامه های متیوس» (۱) و (۲) حاوی پیام کوتاهی است که او هر ماه برای دوستدارانش از طریق اینترنت ارسال کرده است. اندرو متیوس در هر نامه جملات کوتاه و در عین حال مستقلی را مطرح و پس از ارائه پیش فرض و در نظر گرفتن شرایط و زمان، به

نتیجه گیری در مورد موضوع بحث پرداخته است. به عنوان مثال، او در جلد اول نامه ها، در زیر عنوان «بهانه ها» ابتدا دو مثال از افراد مختلف ذکر و راه حل هایی ارائه کرده است و در پایان این نامه به این نتیجه دست یافته که موفقیت در گرو واقعیت ها نیست بلکه به طرز فکر شما بستگی دارد. البته هر یک از نام ها با تصویری طنز همراه است که به درک بهتر مطالب مطرح شده کمک می کند. خواننده در جلد اول «نامه های اندرو متیوس» با مباحثی چون افکار و کلام، آرزو، آنچه که داریم، مسیر کامیابی، تلاش برای تغییر دیگران و ... و در جلد دوم با مباحثی مانند خانواده، لذت بردن از کار، تعریف و تمجید، کامیابی و ... مواجه خواهد شد. البته نباید از ترجمه روان و گویای متن آن نیز گذشت که با خلق جملاتی موجز و روان، کمک شایانی به درک مخاطب خواهد کرد.

«نامه های اندرو متیوس» (۱) و (۲) با ترجمه دکتر بهمن امانی و ویرایش محبویه ابرنجی در شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و با قیمت ۱۲۰۰ تومان از سوی انتشارات لوح زرین در اواخر سال گذشته روانه بازار نشر شده است.

کتاب‌های طنز و نمایشگاه بیست و دوم

شادی؛ نیاز جدی آثار کودک و نوجوان

کتاب هم هست، به ملاک‌های تخصصی غرقه به ناشران اشاره می‌کند و می‌گوید: «وزارت ارشاد، نرم‌افزاری تعیین کرده بود و ما براساس تعداد عناوین، صفحات و... مساحت معینی را در اختیار هر ناشر قرار دادیم. از سوی دیگر، تلاش کردیم تا فضایی به بچه‌ها تعلق بگیرد تا بنشینند، استراحت کنند و کتاب بخوانند، اما با توجه به حجم سالن و امکاناتی که در اختیار ناشران کودک بود، چنین چیزی امکانپذیر نشد.»

او مهم‌ترین مشکل ناشران کودک را نبود ویتترین کافی برای نمایش کتاب می‌داند و از متولیان فرهنگی می‌خواهد تسهیلاتی را برای ناشران فعال فراهم کنند تا آثار خود را به مخاطبان ارائه دهند.

طنز و لذت مطالعه

حمیدرضا شاه‌آبادی، انتشار کتاب‌های طنزآمیز را از اولویت‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان می‌داند و می‌گوید: «کودکان به نشاط و امیدواری احتیاج دارند و کتاب‌های طنزآمیز، می‌توانند آنان را با کتاب آشتی داده و لذت مطالعه را به آنها بچشانند.»

وی طنز کودک و نوجوان را طنز ساده‌ای می‌داند و معتقد است: «نیازی به نوشتن طنزهای سیاسی و اجتماعی برای این گروه سنی وجود ندارد چرا که آنها در درجه اول، به دنبال شادی و همذات‌پنداری با شخصیت داستان هستند و دلشان می‌خواهد تصویر خود را در آینه کتابی که می‌خوانند ببینند؛ از این رو، خوب است نویسندگان با آنها از درس و مدرسه و محیط خانه، بگویند.»

نویسنده کتاب «لالایی برای دختر مرده» یکی از دلایل جذابیت مجموعه‌های طنز را تکرار و پیوستگی آنها با یکدیگر عنوان می‌کند و می‌گوید: «در مجموعه‌های تلویزیونی هم، تکرار رفتار و گفتار یک شخصیت به محبوبیت و شناساندن آن به مخاطب کمک می‌کند و موجب می‌شود ببینند، عکس‌العمل‌های او را پیش‌بینی کند و به لذت کشف برسد.»

مدیر انتشارات کانون با اشاره به این که در این مرکز، شورا و کارگاه ویژه طنز راه‌اندازی شد اما اثر درخوری در اختیار مخاطب قرار نگرفت، می‌گوید: «خندانان مردم کار بسیار دشواری است، بسیار دشوارتر از ایجاد فضاهای دردآور و رقت‌انگیز و شاید به این خاطر است که تعداد طنزپردازان به شمار انگشتان دست هم نمی‌رسند.»

هر چه را که دلخواهشان است انتخاب کنند. به باور وی، بهتر است در این نمایشگاه نیز مانند بسیاری از نمایشگاه‌های معتبر مانند فرانکفورت و بولونیا، مکان هر ناشر در طول سال‌های متمادی، یکسان و ثابت باشد.

کتاب کودک، ویتترین می‌خواهد

منصور جام‌شیر، مدیر انتشارات نگارینه است که با ۱۳۰ عنوان کتاب - که تنها یک عنوان آن، داستانی طنزآمیز است - در نمایشگاه بیست و دوم حضور می‌یابد. او بر این باور است که ناشران و نویسندگان در جامعه سیاست زده ما دچار خودسانسوری شده‌اند. او طنز را اغراق در بیان مسائل و مشکلات اجتماعی می‌داند و وقتی از او می‌پرسیم که کودکان، نیازی به طنز سیاسی و اجتماعی ندارند بلکه تنها دلشان می‌خواهد چیزی را بخوانند که از صبح تا شب در خانه و مدرسه با آن درگیرند، پاسخ می‌دهد: «روزگاری، خود من داستانی درباره مدارس غیرانتفاعی نوشتم اما از ترس این که مبادا به آموزش و پرورش بر بخورد و فکر کنند دربی زیر سوال بردن این وزارتخانه‌ام، از انتشار آن خودداری کردم. در حقیقت، خودسانسوری کردم!»

جام‌شیر که از اعضای ستاد کودک و نوجوان نمایشگاه

تخصصی، همه فعالیت خود را بر یک موضوع واحد متمرکز کنند.»

وی در پاسخ به این پرسش که علت استقبال از مجموعه‌های طنز چیست؟ می‌گوید: «هیچ کار میدانی در این زمینه انجام نشده و آمار درست و دقیقی وجود ندارد اما قدر مسلم، استقبال از ترجمه، بین مخاطبان و ناشران بیشتر است چرا که می‌توان در یک جلدال نابرابر بین تالیف و ترجمه، بهترین آثار خارجی را انتخاب و به فارسی ترجمه کرد. از سوی دیگر، ما چندان پایبند به حق مؤلف نیستیم و با هزینه کمتر می‌توانیم آنچه را می‌خواهیم منتشر کنیم.»

خلعگیری بر این باور است که طنز، لایه‌های گوناگونی را در برمی‌گیرد و همه می‌توانند از خواندن کتاب‌های طنزآمیز لذت ببرند.

مدیر نشر شباویز معتقد است بهترین فضای نمایشگاه را باید به ناشران کودک و نوجوان اختصاص داد چون گسترش کتاب و کتابخوانی، چیزی است که از کودکی باید در انسان‌ها نهادینه شود. همچنین، باید فضایی در اختیار بچه‌ها قرار بگیرد که بنشینند و استراحت کنند، کتاب‌های مورد علاقه خود را ورق‌بزنند و از بین کتاب‌ها،

همه چیز از سال ۱۳۷۹ آغاز شد. «نیکولا کوچولو» نخستین کسی بود که کودک و نوجوان ایرانی را به خنده‌ای از ته دل دعوت کرد. مجموعه‌ای ده جلدی که به‌همت کتاب‌های کیمیا (واحد کودک و نوجوان انتشارات هرمس) منتشر شده بود و به ماجراهای پسری لاغر و دوست داشتنی به نام نیکولا در دهه ۶۰ و ۷۰ فرانسه می‌پرداخت.

پس از آن، مجموعه هفت جلدی «مانولیتو» نوشته الویرا لیندو با ترجمه فرزانه مهری از سوی نشر آفرینگان منتشر شد و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفت؛ مجموعه‌ای که برخلاف نیکولا، به محیط مدرسه محدود نمی‌شد و به ارتباطات میان مانولیتو با خانواده، دوستان و هم‌محله‌ای‌هایش توجه می‌کرد.

رامونا یکی دیگر از شخصیت‌های دوست‌داشتنی مجموعه‌های طنز است؛ دختر شیطانی که از در و دیوار بالا می‌رود. مجموعه‌ای که خواندنش، هم برای بچه‌ها جالب و جذاب است و هم خاطرات شیرین کودکی را در ذهن پدران و مادران زنده می‌کند.

اما چه چیز موجب جذابیت این مجموعه‌های طنز می‌شود و سهم ناشران در انتشار این گونه کتاب‌های سریالی چقدر است؟ اصلاً چند عنوان کتاب طنز در بیست و دومین نمایشگاه حضور می‌یابند؟

شهرام اقبال زاده، دلیل موفقیت این نوع مجموعه‌ها را این‌گونه ارزیابی می‌کند: «کودکان و نوجوانان به خواندن طنز احتیاج دارند، چون طنز یک حالت دوگانه دارد به این معنی که رویه آشکار آن بچه‌ها را می‌خنداند و لایه زیرین، آنها را به تفکر وامی‌دارد و این همان چیزی است که در آثار نویسندگان ایرانی، چندان به چشم نمی‌خورد. اگرچه کسانی چون هوشنگ مرادی کرمانی، طاهره ابید، مژگان کلهر، فرهاد حسن‌زاده و... کارهای خوبی در این زمینه انجام داده‌اند.»

او بر این باور است که کودکان با این گونه آثار، همذات‌پنداری می‌کنند و این، یکی دیگر از دلایل محبوبیت این گونه کتاب‌هاست.

فریده خلعگیری، مدیر انتشارات شباویز که با ۲۰ عنوان کتاب جدید در نمایشگاه حضور می‌یابد، به اهمیت مجموعه‌های طنز اشاره می‌کند و می‌افزاید: «اگرچه انتشار مجموعه‌های طنزآمیز از جمله مواردی است که باید به آن پرداخته شود اما ناشران نمی‌توانند به طور

بادکنک به شرط چاقو در آسمان نقد

ضرورت احترام به فردیت کودک

آن را از یاد نبرده‌اند.» حسین نوروزی، یکی دیگر از منتقدان حاضر در این جلسه بود. او با اشاره به اینکه توجه به زبان و استفاده از امکانات آن، ضروری است که باید به آن توجه شود، گفت: «در شعر سپید باید به امکانات زبان توجه شود اما سپیدآبادی، چندان به این مهم توجه نکرده و بیشتر به معنی و مفهوم هر شعر اندیشیده است.» او یکی از ویژگی‌های مثبت این مجموعه را پررنگ بودن نقش پدر در زندگی کودک دانست و افزود: «در شعرها و داستان‌های کودکان، پدر حضور کمرنگی در خانه دارد و تنها کار می‌کند و نان می‌آورد؛ در صورتی که در این مجموعه، پدر در کنار مادر، بخشی از زندگی و دوست و رفیق کودک خود است.»

ناصر کشاورز، شاعر کودکان نیز، انتشار «بادکنک به شرط چاقو» را اتفاقی خوشایند در حوزه شعر کودکان دانست و گفت: «این کتاب، پنجره تازه‌ای را به روی مخاطبان خود می‌گشاید؛ آن هم در شرایطی که شعر کودک به سمت کلیشه‌ای شدن می‌رود.» از دیدگاه وی، یکی دیگر از ویژگی‌های مثبت کتاب، قائل شدن فردیت برای کودکان و احترام به آن بود. حسین شیخ‌الاسلامی نیز، چون کشاورز احترام به کودک و فردیت او را یکی از ویژگی‌های بارز کتاب معرفی کرد و گفت: «این مجموعه هم برای کودکان و هم درباره آنان سروده شده و لحظاتی از زندگی

«بادکنک به شرط چاقو»، عنوان مجموعه شعری از علی اصغر سپیدآبادی برای کودکان است که به همت نشر افق منتشر شده و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان در نخستین روزهای اردیبهشت ماه به نقد و بررسی این اثر پرداخت. جمال‌الدین اکرمی، منتقد ادبیات و تصویرگر کودک و نوجوان، توجه به موسیقی بیرونی و فرمالیسم را از ویژگی‌های بارز ادبیات و شعر این گروه سنی دانست و گفت: «توجه به این دو عنصر موجب شده که بسیاری از شاعران، قالب چهارپاره را انتخاب کنند و از محدوده این قالب بیرون نیایند در صورتی که اگر کسی چون محمدرضا شفیعی کدکنی، شعر را حادثه‌ای در زبان می‌داند، ضیاء موحد آن را مبتنی بر اندیشه معرفی می‌کند و این اندیشه ورزی، همان چیزی است که در مجموعه «بادکنک به شرط چاقو» رخ داده است.»

شهرام رجب‌زاده، شاعر کودک و نوجوان نیز مجموعه مورد نظر را اتفاق تازه‌ای در حوزه شعر کودک بر شمرد و افزود: «سرودن شعر سپید برای بچه‌ها سرشار از تازگی است و هر کار تازه‌ای با پختگی همراه نیست؛ به همین خاطر باید اجازه دهیم نهال کوچکی که کاشته شده، بیابد و زمان درباره آن داوری کند.»

رجب‌زاده، وزن در شعر کودک را یک امتیاز بزرگ دانست و افزود: «وقتی شاعر، وزن را حذف می‌کند باید عنصر نیرومند دیگری را جایگزین آن کند، اگرچه شاعران جهان، توجه به وزن و اهمیت

کودک امروز را می‌توان در سطر سطر آن یافت.» حدیث غلامی، از اعضای انجمن نویسندگان کودک و نوجوان نیز صحبت‌های خود را با این پرسش آغاز کرد که آیا همه کودکان، مثل هم هستند و مانند هم فکر می‌کنند؟ آیا همه یک جور از دنیای پیرامون خود لذت می‌برند؟ آیا بهتر نیست در دنیایی که با شتاب به سوی فردیت می‌رود، نه برای تمام کودکان که برای تعداد کمی از آنان شعر سرود و داستان نوشت؟ پس از آن، علی اصغر سپیدآبادی، پرورش‌های مطرح شده را پاسخ گفت. او بی‌شناسنامه بودن را آفت شعر کودک دانست و دروغ‌گویی را یکی از ویژگی‌های بارز آن معرفی کرد.

سپیدآبادی، کتاب «بادکنک به شرط چاقو» را شبیه خودش دانست و گفت: «اگر در این کتاب به امکانات زبانی توجه نشده، به این خاطر است که نگارنده آن در شرایط امروز، اعتقادی به آن ندارد. این نویسنده از اینکه همه مثل هم می‌نویسند و شعر می‌گویند و شعر می‌دهند، بیزار است.» وی با اشاره به اینکه موسیقی، تنها عنصر سازنده شعر نیست، بیان کرد: «موسیقی، ویژگی ذاتی شعر کودک نیست و بیشتر کسانی که فکر می‌کنند وجود موسیقی در شعر بچه‌ها ضروری است به پسند کودکان برمی‌گردد و این درحالی است که هیچ‌کس با این گروه سنی به صورت آهنگین حرف نمی‌زند.»

سپیدآبادی، شعر کودک را الگو و نمونه‌ای از شعر بزرگسال ذکر کرد و گفت: «مفهوم، تصویر، امکانات زبانی و در مورد کودکان بازی، عناصر سازنده شعرند. در این شعرها تلاش شده تا به مفهوم، بیش از هر چیز دیگری توجه شود.»

سپیدآبادی، کودکی را که در ادبیات از آن سخن گفته می‌شود، یک تلقی و مفهوم دانست و افزود: «مفهوم کودکی را مجموعه‌ای از باورها، قواعد، زورگویی‌ها و... می‌سازد و کودکان، دیدگاه‌ها و خواسته‌های متفاوت دارند. رسیدن به وحدت در این زمینه، حسن نیست بلکه پذیرفتن و به رسمیت شناختن تفاوت‌ها، زیباست.»

ورزشکاران از نمایشگاه بیست و دوم می گویند

دنیای ورزش نیازمند کتاب های جذاب

بدون شک دانشجویان و دانشگاه های مختلف کشور، مشتریان ویژه کتاب های ورزشی در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران هستند. آثانی که می خواهند تمامی آثار مورد نظرشان را یکجا پیدا کنند و علاوه بر آن، از تخفیف های ناشران نیز در این نمایشگاه بهره مند شوند.

علاوه بر قشر دانشجو و دانشگاهی، برخی از افراد معمولی علاقه مند به کتاب نیز جذب دنیای پرجاذبه آثار مکتوب ورزشی می شوند، اما از همه این افراد که بگذریم، ورزشکاران حرفه ای نیز که به خوبی می دانند مطالعه و کسب اطلاعات از طریق کتابخوانی تا چه اندازه می تواند به پیشرفت آنها در ورزش کمک کند، قدر فرصت مناسبی چون نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را می دانند و سعی می کنند ضمن بازدید از غرفه ناشران ورزشی، با تازه ترین آثار مکتوب ورزشی آشنا شوند و کتاب های مورد نیازشان را خریداری کنند.

ایران باشم، حتما می آیم

احسان قائم مقامی، استاد شطرنج ایران که سرشناس ترین چهره شطرنج ایران در جهان است، از جمله ورزشکارانی به حساب می آید که اهل مطالعه است و سعی دارد آخرین یافته های علمی را مطالعه کند.

وقتی از استاد بزرگ شطرنج ایران درباره احتمال حضورش در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران سوال می کنم، می گوید: «من هر روز مطالعه می کنم. البته نمی توانم بگویم مشتری پروپا قرص نمایشگاهم، اما اگر در زمان برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در ایران باشم، حتما به مصلا می آیم. امسال به احتمال زیاد در ایران خواهم بود و به نمایشگاه خواهم آمد.»

قائم مقامی که اخیراً آنتالوی کارپف قهرمان نامدار شطرنج روسیه را در نبرد تماشایی شکست داد، درباره سطح کیفی کتاب های ورزشی در نمایشگاه می گوید: «من یک شطرنج باز اهل مطالعه ام، اما نمی توانم از نگاه کارشناسی به شما پاسخ بدهم. با توجه به میزان مطالعه و دانش خودم به ویژه در رشته شطرنج، باید بگویم در مجموع سطح کتاب های ورزشی نمایشگاه تهران را قابل قبول می دانم. در عین حال معتقدم در حوزه ورزش جا دارد بیشتر تلاش شود.»

در حقیقت این نیاز کاملاً احساس می شود. واقعیت این است که مادر برخی زمینه ها با سطح استانداردهای جهانی فاصله داریم و باید این فاصله ها را با تحقیقات و پژوهش های علمی از بین ببریم. دنیا هر روز به سمت تخصصی شدن پیش می رود و سرعت در دنیا حرف اول و آخر را می زند. پس ضرورت دارد ما نیز در حوزه مکتوبات ورزشی و ارائه آنها در چنین نمایشگاه هایی بیشتر کار کنیم.»

حاج رضایی

و گفت و گو با داریوش مهرجویی

در دنیای پرهیجان فوتبال عده ای از افراد از محبوبیت برخوردارند. یکی از این افراد، امیر حاج رضایی کارشناس فوتبال کشورمان است.

امیر حاج رضایی که حتی به عنوان مربی روی نیمکت تیم ملی فوتبال ایران نیز نشسته است، یک کتابخوان حرفه ای به حساب می آید؛ فردی که هرگز از کتاب جدا نمی شود. در جریان نقد و بررسی های کارشناسانه او در حوزه فوتبال داخلی و خارجی، می توان ردیاب هایی از جملات معروف و یا اسامی شناخته شده دنیای کتاب و سینما را در کلام او شنید.

وی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را فرصتی

احسان قائم مقامی

امیر حاج رضایی

حامد حدادی

امسال با کدام نویسنده گفت و گو کنید؟

می گوید: «انتخاب یک نویسنده از بین این همه نویسنده خوب، دشوار است. دوست دارم خیلی از شخصیت های فرهنگی و علمی را ببینم و طی گفت و گو با آنها به پاسخ بعضی از سوالاتم برسم. الان که با این سوال روبه روبرو شده ام، از خودم می پرسم آیا یک نمایشگاه ۱۰ روزه برای تلاقی شخصیت های علمی به ویژه در حوزه کتاب کافی است؟ به هر حال، در پاسخ شما باید بگویم که دوست دارم در حوزه ادبیات در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با داریوش مهرجویی به گفت و گو بنشینم تا از او درباره بعضی از مفاهیم کتاب «جهان هولوگرافیک» سوال کنم.»

کتاب مجانی، نویسنده رایگان!

حامد حدادی، رکورددار پرتاب دیسک ایران و آسیا درباره علاقه مندی اش به کتاب و کتابخوانی می گوید: «با این که وقت کمی برای مطالعه دارم، اما اگر فرصتی پیدا کنم، به مطالعه کتاب هایی درباره تاریخ ایران می پردازم.»

از او درباره احتمال حضورش در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران می پرسم و او می گوید: «من به مصلا می آیم. البته کتاب نمی خرم چون کتاب هایی را که می خواهم، به من هدیه می دهند. ناشران به من لطف دارند دیگر! چند کتاب هم خریده ام که هنوز فرصت مطالعه آنها را پیدا نکرده ام. نمایشگاه تهران را هم فرصت مناسبی برای آشنایی با تازه های نشر می دانم.»

حدادی درباره نوشتن کتاب خاطراتش می گوید: «تصمیم دارم بعد از پایان دوران حرفه ای ورزشکاری، این کار را انجام دهم. مربی روس من تاکنون ۳۰ کتاب نوشته است. شاید هم از او بخواهم برایم کتابی بنویسد!»

ورزش جذاب، کتاب جذاب هم می خواهد

بیژن شادمهر که از پیشکسوتان دو و میدانی است و تلاش زیادی برای تعالی مادر ورزش های ایران کرده است، در زمینه انتقال علم و تجربه این رشته ورزشی به دیگران در قالب کتاب هم فعالیت های زیادی داشته است. کتاب «یادگیری حرکتی؛ مفاهیم و کاربردها» اثر ریچارد ای. مگیل از جمله آثار ترجمه شده توسط شادمهر به زبان فارسی است.

شادمهر از مشتریان پرو پا قرص نمایشگاه بین المللی کتاب تهران است و به صراحت می گوید: «امسال هم حتماً به مصلا می آیم.»

او درباره وضعیت مصلا به عنوان میزبان نمایشگاه می گوید: «سال اول که نمایشگاه در مصلا برگزار

شد، قدری اشکال داشت، اما رفته رفته بهتر شد و امیدوارم امسال نیز نمایشگاه در حد قابل قبولی در مصلا برگزار شود.»

شادمهر معتقد است: «کیفیت کتاب های خارجی حوزه تربیت بدنی و ورزشی ارائه شده در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در حد قابل قبولی است، اما برخی از کتاب های ترجمه شده به زبان فارسی کیفیت لازم را ندارند، شاید به این دلیل که فروش کتاب پایین است و مترجمان هم از نظر مالی انگیزه لازم را برای ارائه کار قوی ندارند.»

وی می گوید: «نمایشگاه کتاب تهران می تواند عامل مهمی برای گسترش فرهنگ کتابخوانی و مطالعه به حساب بیاید. البته وقتی کار بزرگی مثل برپایی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران انجام می شود، باید سایر اقدامات نیز برای جذاب کردن کتاب برای گسترش فرهنگ مطالعه انجام شود، کارهایی مثل تغییر شکل کتاب ها، صفحه بندی زیبا و استفاده از رنگ ها و تصاویر متنوع. اینها کارهایی هستند که ناشران خارجی مدتهاست انجام می دهند. واقعیت این است که دنیای جذاب ورزش، کتاب جذاب هم می خواهد. به نظر من باید در راستای تولید و انتشار کتاب، همه عوامل به سمت هنری شدن و افزایش جاذبه اثر پیش بروند.»

چهار برابر فضا می خواهیم

همه علاقه مندان کتاب های ورزشی که به نمایشگاه تهران می آیند، می خواهند آثار مکتوب حوزه تربیت بدنی و علوم ورزشی را ببینند و تهیه کنند، یعنی دسترنج نویسندگان و مترجمان را که توسط ناشران به کتاب تبدیل و در معرض نمایش قرار داده شده است. پس آگاهی از نظرات یک ناشر تخصصی حوزه تربیت بدنی و ورزش خالی از لطف نیست.

روبن شاهوردی، مدیر مسوول نشر علم و حرکت که از بیست و یک دوره قبلی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، در بیست دوره به عنوان ناشر حضور داشته است، از دحام بیش از حد مردم در راهروهای شبستان مصلا مانعی بر سر راه تماشای دقیق آثار ناشران از سوی بازدید کنندگان می داند و تقسیم بندی تخصصی غرفه های ناشران حوزه های مختلف را چینش مناسبی برای غرفه ها ذکر می کند و می گوید: «سال گذشته اطلاع رسانی در نمایشگاه بهتر از سال اول برگزاری در مصلا بود و امیدوارم امسال هم بهتر شود. البته من در مجموع معتقدم باید نمایشگاه هر چه زودتر به محل دائمی خودش منتقل شود.»

او می افزاید: «نمایشگاه ویژگی های متعددی دارد؛ از جمله این که بسیاری از ضعف ها را نمایان می کند؛ مثلاً ضعف اطلاع رسانی در حوزه کتاب را که به نظر من اتحادیه ناشران و کتابفروشان باید در این راستا اقدامی موثر انجام دهد.»

او درباره استقبال ورزشکاران حرفه ای از نمایشگاه تهران می گوید: «من کمتر ورزشکاری را در نمایشگاه دیده ام. شاید هم باید به آنها حق داد چون در محیط شلوغی مثل نمایشگاه، خیلی مورد استقبال قرار می گیرند و خسته می شوند. جالب است بگویم که بسیاری از افراد جامعه به ویژه خانم ها به غرفه ناشران ورزشی سر می زنند تا درباره لاغر شدن کتاب تهیه کنند!»

وی اعتقاد دارد: «با توجه به افزایش سالانه تعداد ناشران کشور و همچنین سیاست دولت در زمینه حمایت از ناشران شهرستانی، بهتر است دولت فرهنگ دوست آستین ها را بالا بزند و فضایی دست کم چهار برابر فضای فعلی را به نمایشگاه اختصاص دهد.»

فروش کتاب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب یکی از مهم‌ترین اهداف برگزاری چنین همایش‌های علمی-فرهنگی است و دسترسی به کتاب و بهره‌مندی از محتوای آن در شرایط مساعد و نیمه مساعد، رابطه‌ای متقابل با کتابخوانی خواهد داشت. بدون آشنایی کامل با فضای حاکم بر نمایشگاه کتاب، کالای فرهنگی مناسب به دست مخاطب نخواهد رسید و حتی ممکن است تمام سرمایه‌های ناشر و نویسنده هدر برود که بارها شاهد این واقعه اسفبار بوده‌ایم. اطلاع‌رسانی صحیح و به موقع، از راه‌های آشنایی مخاطبان با ناشران حاضر در نمایشگاه و محصولات فرهنگی عرضه شده توسط آنهاست. اطلاع‌رسانی، راه‌هایی گوناگون دارد که در دنیای امروزی می‌توان به طراحی وب‌سایت‌ها، لوح‌های فشرده، تهیه بروشورها و کاتالوگ‌های تبلیغاتی اشاره کرد. اگرچه این روش‌ها مستلزم هزینه کردن وقت و سرمایه مادی است اما فقدان آنها اثرات زیانبارتری دارد.

تجربه‌های اهل قلم در دیدار از نمایشگاه کتاب تهران

وقت تنگ است، در انتخاب دقت کنید!

کدام ناشر منتشر شده است. اطلاعات ناشران که در کتاب هفته و لوح‌های فشرده خانه کتاب منتشر می‌شود، می‌تواند موثر باشد و سپس با کمک این اطلاعات در زمان برگزاری نمایشگاه با مراجعه به مراکز اطلاع‌رسانی، ناشر مورد نظرشان را بیابند. وی همچنین در ادامه تصریح می‌کند: «باید دو یا سه روز برای بازدید از نمایشگاه وقت گذاشت تا بتوان با شناخت کافی کتاب مورد نظر را یافت. اما، اگر آنچنان وقت تنگ است که فقط یک روز به بازدید از سالن‌ها و غرفه‌های نمایشگاه کتاب اختصاص داده می‌شود، کتاب‌های مورد نظر طبق اولویت در حوزه‌های مختلف علمی، تاریخی، قرآنی و کودک و نوجوان تهیه شوند.» مینو بدیعی - نویسنده - که از سال‌های ابتدایی برگزاری نمایشگاه در جمع ناشران و کتابخوانان حضور داشته است به نوعی بی‌نظمی در چیدمان غرفه‌ها در گذشته اشاره می‌کند.

وی به مخاطبان توصیه می‌کند برای جلوگیری از سردرگمی، با آشنایی کافی از هدف خود در نمایشگاه حاضر شوند و بدانند کدام کتاب را از کدام ناشر می‌خواهند.

بدیعی همچنین حضور مخاطبانی را که اهل کتاب نیستند در نمایشگاه مفید می‌داند و می‌گوید: «نحوه غرفه‌آرایی به جذب چنین مخاطبانی کمک می‌کند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این باره می‌تواند نقش مهمی داشته باشد. مسوولان با اطلاع‌رسانی کافی و تبلیغات خوب، این نوع مخاطبان را از سردرگمی نجات خواهند داد.»

بدیعی در پایان می‌افزاید: «بعد از ۲۱ سال برگزاری نمایشگاه‌های کتاب باید تجربه‌های خود را در این راستا به کار بندیم تا در گسترش فرهنگ کتابخوانی گامی برداشته باشیم.»

هر ساله پس از پایان دوره برگزاری نمایشگاه کتاب، آماری از تعداد بازدیدکنندگان اعلام می‌شود که ظاهراً عدد آن هرچه بیشتر باشد، نشان از موفقیت در اجرای این همایش فرهنگی بزرگ است، اما واقعیت این است که هرچه بهره‌برداری کیفی مخاطبان - در کنار آمار کمی - از کتاب‌های عرضه شده در نمایشگاه بیشتر باشد، بهتر می‌توانیم به ارتقای فرهنگ کتابخوانی پیشرفت علمی-فرهنگی کشور امیدوار باشیم. توصیه متخصصان و کارشناسان این امر به مخاطبان نیز برای نیل به این هدف بزرگ است. اما، این که چنین توصیه‌هایی تا چه اندازه به کار گرفته می‌شوند، پرسشی است که پاسخ آن در آینده روشن خواهد شد.

نمایشگاه می‌آیند به اطلاع‌رسانی بیشتری نیاز دارند. محمدرضا عبدالملکیان، شاعر و عضو هیات مدیره خانه شاعران ایران، با توجه به حضور چند ساله اش در غرفه شعر جوان نمایشگاه معتقد است: «مخاطبان نمایشگاه حرفه‌ای‌تر و تخصصی‌تر شده‌اند و با نوع فعالیت ناشران آشنایی کافی دارند. اما ناشران ناشناس باید اطلاع‌رسانی کنند تا محصولات فرهنگی و تولیدی خود را به عموم مردم بشناسانند.» وی نیز بهترین راه بهره‌برداری از نمایشگاه را تحقیق مخاطبان درباره آنچه می‌خواهند، می‌داند و در این باره می‌افزاید: «کسانی که کتاب‌هایی در حوزه خاص می‌خواهند، با توجه به وسعت نمایشگاه، موضوع فعالیت ناشران را بررسی کنند تا با کمک راهنماهای نصب شده، آنچه می‌خواهند بیابند. نمایشگاه کتاب امکانی ۱۰ روزه است که سبب می‌شود افراد هرچه بیشتر با کتاب آشنا شوند و به کتابخوانی اهتمام ورزند.»

بسیاری افراد، نمایشگاه را تفرجگاه می‌دانند و به گشت و گذار بی‌هدف در آن می‌پردازند به همین دلیل است که دچار سردرگمی می‌شوند و فکر می‌کنند نمایشگاه کتاب نتوانسته است پاسخگوی نیازهای علمی-فرهنگی آنها باشد! چیستا یثربی، نویسنده و نمایشنامه‌نویس در این باره می‌گوید: «اگر کسی نداند از نمایشگاه چه می‌خواهد و برای وقت‌گذرانی به این محیط قدم بگذارد، بهره‌ای نخواهد برد. به مراجعه‌کنندگان توصیه می‌کنم قبل از ورود به این محل، کتاب مورد نیاز خود را بشناسند و بدانند توسط

فرهنگی حاضر در نمایشگاه دسترسی می‌یابند.» گروهی از افراد حاضر در نمایشگاه اهل مطالعه نیستند و شاید حضورشان در میان کتابخوانان آنها را متاثر کند. اگرچه به قول راضیه تجار - نویسنده - فرهنگ کتابخوانی باید از دوران مدرسه و سال‌های کودکی در افراد شکل گیرد اما جو نمایشگاه در این حوزه بی‌تأثیر نیست.

راضیه تجار برای بهره‌گیری کامل این افراد از محیط فرهنگی حاضر در نمایشگاه، به آنها توصیه می‌کند در جست‌وجوی کتاب‌های عامه‌پسند با محتوای سهل‌الوصول نباشند. او معتقد است: «این نوع کتاب‌ها مثل غذاهای آماده، تند و خوشمزه‌اند که سریع تهیه شده و به همان سرعت هم هضم می‌شوند. باید کتاب‌هایی با ساختار فنی محکم را انتخاب کرد که ذهن خواننده را ارتقا دهد. بدین ترتیب، می‌توانیم به پیشرفت فرهنگی کشور امید داشته باشیم.»

وی که معتقد است حداقل دو روز برای بازدید از نمایشگاه باید وقت گذاشت، تصریح می‌کند: «بازدیدکنندگان یک روز به گشت و گذار و بازدید از غرفه‌ها بپردازند و با کمک بروشورها، آثار ناشران و حوزه‌های فعالیت آنها را بشناسند و سپس با هدف مشخص به نمایشگاه رفته و کتاب مورد نظرشان را خریداری کنند.»

ناشرانی که به دلایل مختلف برای بازدیدکنندگان کمتر شناخته شده‌اند یا برای نخستین بار است به

عدم اطلاع‌رسانی دقیق قبل از برگزاری نمایشگاه می‌تواند مشکلات فراوانی برای بازدیدکنندگان در یافتن آنچه می‌خواهند ایجاد کند. بسیاری از کارشناسان حوزه کتاب از جمله ابراهیم حسن بیگی نویسنده و داستان‌نویس همین اعتقاد را دارند. وی در این باره می‌گوید: «معمولاً دو سه روز ابتدای برگزاری نمایشگاه سردرگم سالن‌ها و غرفه‌ها را جست‌جو می‌کنم تا متوجه شوم کدام ناشر کجاست و چه کتابی عرضه کرده است. از آنجا که کتاب‌های علوم انسانی بدون تفکیک موضوع، توسط ناشران در سالن‌ها عرضه می‌شوند، یافتن کتاب‌های ادبیات مثل یک رمان از نویسنده‌ای خاص در میان آنها مشکل است. اما تفکیک موضوعی در بخش کتاب‌های فنی، کمک آموزشی، آموزشی و دانشگاهی تا حدودی این معضل را حل کرده است.»

حسن بیگی در ادامه می‌افزاید: «اطلاع‌رسانی قبل و همزمان با برگزاری نمایشگاه بسیار مهم است. مسوولان می‌توانند قبل از برگزاری چنین همایش‌های فرهنگی بزرگی و حتی همزمان با آن، نویسنده، موضوع و ناشر هر کتاب را در یک سایت قرار دهند تا همگان به آن دسترسی داشته باشند. همچنین به کمک بروشورها و بولتن‌ها، غرفه‌ها را ناشران در نمایشگاه مشخص کنند و بازدیدکنندگان با کمک آنها ناشر مورد نظرشان را بیابند. چنین تمهیداتی سبب می‌شود تا مخاطبان با یک بار مراجعه و ازدحام کمتر آنچه می‌خواهند تهیه کنند.»

بسیاری از کارشناسان که هر سال در نمایشگاه حاضر می‌شوند، در سال‌های اول برگزاری آن در مصلاي تهران به دلیل نبود اطلاع‌رسانی دقیق و آشنایی کامل با محل غرفه‌های ناشران دچار سردرگمی شدند. فیروز زوزی جلالی نویسنده، یکی از این افراد است و معتقد است نباید مشکلات اینچنینی مخاطبان را ناامید کند. وی توصیه می‌کند: «بازدیدکنندگان نمایشگاه بهتر است حتماً با مطالعه قبلی از آنچه می‌خواهند مطلع شوند و سپس با شناخت کافی از حوزه فعالیت ناشران، کتاب مورد نظرشان را تهیه کنند. این کتاب می‌تواند در زمینه ادبیات داستانی باشد یا علمی-پژوهشی. اما آن دسته افرادی که فقط بازدیدکننده نمایشگاه‌اند نمی‌دانند کدام کتاب و از چه نویسنده‌ای می‌خواهند، بهتر است در نشست‌های فرهنگی-علمی که به طور جانبی در سرای اهل قلم با حضور نویسندگان، پژوهشگران و متخصصان برگزار می‌شود، حاضر شوند. به این طریق به ایده‌های نو برای استفاده هرچه بهتر از محصولات

یادداشت

علی موسوی گرماردی

دوری از آوانگار دیسم بی معنی

انتشارات نوید شیراز، مجموعه تازه‌ای از شعر سیلوانا سلیمانپور را منتشر کرده است. کتاب اگرچه تاریخ ۱۳۸۴ دارد، اما تا به دست من برسد، سه سالی راه پیمود! امیدواریم دست کم کتاب‌های شعر، در چنبره پیمودن روند اجازه نشر، دچار دیرماندگی نشوند. باری، کتاب دارای دو بخش مجزاست: نیمایی و سپید. نیمایی‌ها ۴۱ شعر و شعرهای سپید ۴۰ شعر. (و من دوست‌تر دارم که شعر سپید را که ترجمه‌ای لفظ به لفظ از Vers Blanch فرانسه است، «شعر آزاد» بنامم که خودی‌تر و

خودمانی‌تر است هرچند که دیگر اصطلاح «شعر سپید» هم جا افتاده است.) مجموعه پیشین او که با مقدمه صاحب‌قلم منتشر شد، در برخی از گام‌هایش آثار تزلزلی به چشم می‌خورد؛ اما در مجموعه جدید به روشنی، استواری گام‌ها، چه در بخش نیمایی و چه در بخش شعرهای آزاد (سپید) به چشم می‌خورد. در نیمایی‌ها به ویژه در برخی شعرهای نخستین بخش نیمایی نظیر «خورشید جاوید» و «دریای خزر» هرچند هنوز ردپای شعار هم گاهی دیده می‌شود؛ اما غلبه در شعرهای دیگر با شعر ناب است. مثلاً در شعر بلند «خورشید جاوید» با این مصراع‌ها رویه‌رو می‌شویم که شعارند: «تو ای خور جاوید/تتاب تا به ابد بر سپهر مهر و خرد.../... هويت من اگر فر و افتخار من است/ به پاس همت توست». اما چنان که گفتم در اغلب قریب به اتفاق شعرهای دیگر همین بخش نیمایی، ما اثری از شعار نمی‌بینیم و کم‌کم شعر ناب، رخ می‌گشاید و رو می‌نماید: «ای رقم خورده در سرنوشت/

گرم و سوزنده/جوشان و توفان.../تا بگردم/در به در/شب شعله‌های تمنا/در دل لحظه‌های گریزان؟»

غیر از استواری معنا در اغلب این بخش (نیمایی) خروج از وزن را هم نمی‌بینیم و این ویژگی دیگر این بخش است و چنان که گفتم مجموعاً گامی به جلوس است. اما بهترین بخش کتاب، شعرهای سپید یا به تعبیر من شعرهای آزاد خانم سلیمانپور است (از صفحه ۱۷ تا آخر کتاب). نخستین ویژگی این بخش معناگرایی هنرمندانه و شاعرانه شاعر در قالب شعر آزاد است بی آن که به تله آوانگاریسم بی‌ریشه و بازی‌های بی‌معنی بیفتد؛ شعرها، همه معنای محصل دارند و چون مدعیان آوانگارد زیر نقاب ایهام و ابهام‌های دور از ذهن جمله‌های بی‌سر و ته را به عنوان شعر به خواننده تحمیل نمی‌کنند.

به هر روی، مجموعه «آواز روشن» خانم سلیمانپور، بی‌گمان، گامی بلند به جلو در راستای شاعری پویای اوست. چونین باد!

نظریه «اصلاح الگوی مصرف» را می توان از زوایای گوناگون مورد توجه قرار داد. بسیاری از کارشناسان این مقوله را در عرصه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مطرح کرده اند. بحث فرهنگی در این زمینه نیز به تازگی آغاز شده است. با این همه، چه در عرصه مسائل سیاسی و اجتماعی و چه در عرصه فرهنگ، این مهم به پژوهش بیشتری نیاز دارد تا فرمایشات مقام معظم رهبری شکل کاربردی تری به خود بگیرد. بحث در مورد معرفی و تبلیغات کتاب، یکی از عرصه هایی است که نیاز به بازنگری جدی دارد و نمایشگاه کتاب تهران، فرصت مناسبی است تا این بحث مورد توجه مجدد قرار گیرد. در همایش بزرگ کتاب - نمایشگاه - که هر ساله برگزار می شود اطلاع رسانی برای معرفی و فروش کتاب، جایگاه ویژه ای دارد. بسیاری از زمان ها اطلاع رسانی کتاب که هر ناشر از دیدگاه خود به آن می پردازد؛ جنبه تبلیغات به خود می گیرد. رقابت برای تبلیغ کتاب سبب می شود تا ناشران در رقابت با یکدیگر سرمایه های هنگفتی هزینه کنند. گاه، میزان هزینه ها ضرورت توجه به بحث اصلاح الگوی مصرف را گوشزد می کند.

راه های کاهش هزینه معرفی کتاب

درست هزینه کردن اسراف نیست

می پردازند که به هر ناشر ۳۰ ثانیه اختصاص داده می شود. همان طور می دانیم گاهی تولید یک کتاب، چرخه ای دو ساله دارد تا به دست مخاطب برسد؛ با این حساب، چگونه هر ناشر برای هر کتاب هزینه های بالای تبلیغاتی بپردازد؟»

وی که به تبلیغ در حوزه کتاب معتقد است می گوید: «تبلیغ غیر مستقیم باید جایگزین تبلیغ مستقیم مثل آگهی در روزنامه ها شود چرا که ورود هر کتاب به جامعه فرهنگی بهترین نوع تبلیغ است. ناشران معتبری که ده ها سال سابقه کار دارند و آثار نویسندگان معتبر را منتشر می کنند نیاز به تبلیغ مستقیم با صرف هزینه های گزاف ندارند.»

تردیدی نیست که تبلیغ با فروش هر کالایی نسبت مستقیم دارد که کتاب نیز از این قاعده کلی مستثنا نیست.

داوود رمضان شیرازی مدیر انتشارات سنایی در این باره می گوید: «تبلیغ برای متاع با کیفیت مناسب یا نامناسب تاثیر مثبت دارد. آنچنان که حتی اگر نصف هزینه های تهیه هر کالا برای تبلیغ آن صرف شود چهار برابر آن سوددهی خواهد داشت.»

وی در ادامه درباره تبلیغ کتاب می گوید: «اگر من سه یا چهار مرتبه کتاب منتشره ام را در یک روزنامه پرتیراژ تبلیغ کنم فروش آن ۳۵ تا ۴۰ درصد افزایش می یابد. اما همان چهار بار آگهی، حدود ۲ میلیون تومان هزینه دارد، به این ترتیب اگر قیمت هر جلد کتاب با شمارگان ۱۵۰۰ تا ۲۰۰ نسخه ۲۰۰۰ تومان باشد، هزینه نهایی آن ۶ میلیون می شود. یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومان تخفیف دارد و ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان از آن باقی می ماند. همه این پول برای یک مرتبه تبلیغ هزینه می شود که نهایتاً فایده ای ندارد.»

وی در پایان می افزاید: «مسئولان امر در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به ویژه در ایام نمایشگاه باید تمهیداتی بیندیشند تا ناشران با هزینه کمتر و تبلیغات موثرتر کتاب های خود را به مخاطبان معرفی کنند.»

توسط کارشناسان در مجلات تخصصی مثل کتاب هفته، به معرفی عنوان و محتوای آن می انجامد. سخن گفتن از موضوع کتاب، مردم را به خرید و خواندن کتاب های مورد نیازشان ترغیب می کند.» وی می افزاید: «این نوع اطلاع رسانی تبلیغ غیر مستقیم کتاب است که باید به خوبی انجام شود. نتیجه چنین عملکردی را در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خواهیم دید که مردم قبلاً کتاب ها را شناخته اند و برای خرید آنها به این همایش فرهنگی بزرگ می آیند.»

یکسان دانستن تبلیغ کتاب با کالاهای دیگر، یعنی نادیده گرفتن درآمد محدود پدیدآورندگان کتاب به عنوان محصول فرهنگی. جمال زیتونی، مدیر روابط عمومی انتشارات علمی، فرهنگی در این باره می گوید: «تبلیغ یک کتاب در رسانه ملی هزینه ای همسان با کالاهای دیگر دارد که بسیار گران است. یعنی در حال حاضر تنها ۳۰ دقیقه در هفته به کتاب

هزینه نیست بلکه سرمایه گذاری است. با اعتقاد به این امر، هر سال حدود ۳۵ درصد درآمد و در حال حاضر ۱۷ درصد آن را صرف بحث های تبلیغاتی می کنیم.»

ابوالفضل جوکار همچنین از اصلاح الگوی مصرف در امر تبلیغ کتاب سخن می گوید: «با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و اولویت نداشتن کتاب در میان بسیاری از خانواده ها، برای تبلیغ باید به راهکارهایی اندیشید که هزینه های تبلیغاتی را کاهش دهد و کتاب با قیمت مناسب تر به دست خانواده ها برسد.»

کتاب کالایی است فرهنگی که نیاز به معرفی دارد، اما اطلاع رسانی کتاب با کالاهای دیگر فرق دارد. ابوالفضل میرباقری مدیرعامل انتشارات تندیس با اشاره به مطلب مذکور می گوید: «تبلیغ و اطلاع رسانی در حوزه کتاب با بقیه کالاها - مثل چیپس و پفک - متفاوت است. نقد و بررسی کتاب

مهندس محمد خودسوز مدیرعامل شرکت سهامی کتاب های جیبی - وابسته به موسسه انتشارات امیرکبیر - در این باره می گوید: «متأسفانه در برپایی نمایشگاه از همان ابتدا، دگرگونی خاصی صورت گرفت. الان این برنامه ها در سطح دنیا طی فصول مختلف برگزار می شود که یک نوع همایش یا جشنواره است. اما در تهران برای دوران برگزاری نمایشگاه کتاب عنوانی چون بهار کتاب ایران در نظر گرفته اند که به نوعی به فروشگاه بزرگ کتاب تغییر یافته است. این تغییر سبب شده است طی بیست و یک دوره برگزاری نمایشگاه کتاب شاهد باشیم که ارائه آثار ناشران با برنامه های مختلف از سوی شرکت های دولتی و خصوصی به گونه ای تبلیغات کاذب یا واقعی تبدیل شوند که بیشتر جنبه آماری دارند.»

وی در ادامه می گوید: «اگر کارایی تبلیغات صحیح را در راستای معرفی آثار منتشره هر ناشر یا عملکرد یکساله نشر در نظر بگیریم، می توانیم به برنامه ریزی اصولی تری در این راستا دست یابیم. برنامه ریزی های زیربنایی در حوزه تبلیغات اصولی، سبب می شود تا سرمایه ها با صرفه اقتصادی بیشتر هزینه شوند.»

وی سپس با اشاره به غیر اصولی بودن بخشی از تبلیغات می گوید: «از سال گذشته بلوتوث و پیام کوتاه برای تبلیغ کتاب باب شده است که بررسی های عملکرد آنها نشان می دهد که کارایی صددرد صد نداشته و فقط سرمایه زیادی را هدر می دهد.»

ابوالفضل جوکار، مدیرعامل انتشارات گاج هم همین اعتقاد را دارد و می گوید: «تبلیغات با پیام کوتاه و بلوتوث تبلیغات آنی اند که در کنار اطلاع رسانی اصولی تر کارایی دارند.»

وی که اطلاع رسانی و تبلیغ در حوزه کتاب را بسیار موثر می داند، می افزاید: «اگر سالیان دراز یک کتاب روی میز من باشد و درباره آن اطلاع رسانی نشود، فقط بعضی از اعضای انتشارات از وجود آن مطلع خواهند شد. بنابراین، هر کتابی که تازه منتشر می شود، به اطلاع رسانی و تبلیغ نیاز دارد. تبلیغ

نگاهی به کتاب معراج شقایق؛ نوشته محمدتقی غیائی

گام های معلق تشریح

نگار نجاتبخش: انتشار کتاب «معراج شقایق» که به تازگی از سوی انتشارات مروارید در بیست و نهمین سال درگذشت سهراب سپهری به چاپ رسیده است، چشم اندازی دیگر از نگاه این شاعر را پیش روی دوستدارانش قرار داده است. محمدتقی غیائی که پیش از این آثار مهمی را در عرصه نقد ادبی به فارسی ترجمه و تالیف کرده است، در این

کتاب به بررسی ساختارشناسانه شعر سهراب پرداخته که به نظر می رسد این شیوه نگرش به شعر این شاعر پر مخاطب، زوایای دیگری از شعر او را به مخاطبان نشان خواهد داد. نویسنده، کتاب را به چند بخش تقسیم کرده است: در فصل نخست که عنوان «درآمد» را به خود گرفته است، مولف به عنوان مدخل بحث، موضوعاتی از جمله «زندگی سهراب»، «انقلاب ساختاری در بیان شاعرانه»، «ساختارگرایی چیست؟»، «ساختار شعر گریه ها؛ نوشته بودلر»، «تفسیر چهاردستی: یاکوبسن و لوی استروس» و «تفسیر معناگرا: لوسین گلدمن» را مورد

بررسی قرار داده است. خواندن این فصل ها چند مزیت دارد؛ نخست آن که خواننده - هر چند به طور اجمال - با آرای اندیشمندان ساختارگرا آشنا می شود و به دور از فضای ترجمه، خواهد دانست که لب لباب اندیشه های ایشان چیست. از سوی دیگر او پیش پای خود دریچه ورود به بحث را گشوده می بیند و خواهد دانست که مولف با چه نگاهی به کالبدشکافی شعر سهراب خواهد پرداخت. مطالعه شیوه های نویسندگانی نظیر سوسور، پروپ، یاکوبسن و تودورف و تطابق آنها بر شعر سهراب، به طور حتم می تواند به شناخت بیشتر شعر او بینجامد؛ نکته ای که غیائی آن را در فصل های بعدی کتاب مورد توجه قرار داده است.

در بخش اول کتاب که «درآمد» ارائه شده سبک شاعر مورد توجه قرار گرفته است. در همین بخش است که مولف نشان داده سهراب چه دایره واژگانی ای را به چه شکلی به کار برده است. نگاهی که او در این بخش ارائه می دهد، چیزی بر عقاید و نوشته های مولفانی همچون محمد حقوقی نمی افزاید. غیائی نیز به دایره واژگانی خاص (و گاه محدود) سهراب اشاره می کند و بر واژگان خاص او تاکید می ورزد. هر چند به نظر می رسد این بار نگاه او بر خلاف حقوقی بیشتر از سر تحسین است.

در بخش دوم کتاب، به بویطیقای شاعرانه، بررسی روایت شناختی شعر و چند شعر روایی سهراب پرداخته شده است. نگاه غیائی در این

بخش، نگاهی نو به حساب می آید و به طور قطع به مقدمه ای برای رسیدن به شناختی دیگرگونه از سهراب منجر خواهد شد، گرچه گاه تحمیلی به نظر می رسد. به عنوان نمونه او از سازه های نامتقارن زبانی در شعر سهراب می نویسد و تلاش دارد تا با آوردن نمونه هایی نشان دهد که وی چگونه این شیوه بیانی را به کار برده است. حال آن که به نظر می رسد نگاه افرادی چون یاکوبسن، متفاوت از مثال هایی است که غیائی آورده یا در جایی دیگر که مولف به اجرای معنا در شعر می پردازد، اساسانکاتی را مطرح می کند که دست کم در خود شعرهای سهراب می توان نمونه های نزدیک تری به اندیشه اش یافت. از سویی دیگر او بحث ها را تنها در حد اشارتی کوتاه بیان می کند و آنجا که باید آنها را بسط دهد، به دلیل آن ظرفیت مورد نظر گاه این تطابق وجود ندارد.

در بخش سوم و چهارم کتاب درنمایه های شعر سهراب و تحلیل نشانه شناختی اشعار وی بررسی شده است. غیائی در این فصل ها (و به ویژه در بخش چهارم) پا را از دایره ساختارشناسی کلاسیک فراتر می گذارد و عرصه های دیگر نقد را وارد کارش می کند.

«معراج شقایق» را باید شروعی دیگر بر شرح اشعار سهراب سپهری دانست، هر چند گام های نخستین، همواره دشواری های خود را دارند. این کتاب با شمارگان ۱۶۵۰ نسخه از سوی انتشارات مروارید منتشر شده و در نمایشگاه کتاب تهران عرضه خواهد شد.

برگزیدگان نمایشگاه بیست و یکم در نمایشگاه بیست و دوم

تلاش برای حفظ برتری

این روزها با نزدیک شدن به زمان برگزاری بیست و دومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، شاهد تغییری محسوس در فضای فرهنگی کشورمان هستیم. همه تکاپوگران حوزه نشر و کتاب، چه در بخش های دولتی و هیأت های اجرایی برگزارکننده نمایشگاه و چه ناشران و نویسندگان و پژوهشگران، همگی در تلاشند تا در محیطی آرام و فرهنگی، نمایشگاهی پربار، زنده و مملو از نشاط داشته باشیم. اما در این میان، بحث ها، پیشنهادها و انتقاداتی نیز از جانب همه کارشناسان حوزه کتاب مطرح است که می تواند در برپایی بهتر نمایشگاه یاری رسان مسئولان برگزارکننده باشد و شاید از همین رو بود که پس از بیست و یکمین دوره نمایشگاه بین المللی، جلساتی از سوی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به منظور بهره گیری از نظرات کارشناسی ناشران برگزار شد.

در گزارشی که در پی می آید نیز برای انعکاس بخشی از این فضای پرتحرک، پای صحبت ناشرانی نشستیم که در نمایشگاه به عنوان ناشر برگزیده معرفی شدند تا ضمن اطلاع از برنامه ها و سیاست های این ناشران در بیست و دومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب، از نظرات و پیشنهادها آنان مطلع شویم. انتشارات فاطمی، آستان قدس رضوی، شباویز، شاهد، نوید شیراز، مرکز، مبتکران، تیمه، خدمات دانش، کتیبه، مرکز نشر دانشگاهی و گاج ناشران برگزیده دور پیشین نمایشگاه بودند. البته در گزارش حاضر، با وجود پی گیری کتاب هفته، امکان گفت و گو با همه ناشران مذکور فراهم نشد.

ارتباط با مخاطبان عام

انتشارات فاطمی به دلیل انتشار کتاب های جدی و رعایت ضوابط نمایشگاه در بیست و یکمین نمایشگاه کتاب تهران در بخش بزرگسال و در بین ناشران خصوصی به عنوان نشر برگزیده معرفی شد. این انتشارات امسال با عرضه ۷۴ عنوان جدید که ۳۰ عنوان آن در فروردین ماه سال ۸۸ به چاپ رسیده و برای نخستین بار در نمایشگاه بیست و دوم رونمایی خواهند شد، حضور دارد. اما با احتساب دیگر آثار انتشارات فاطمی، حدود ۴۰۰ عنوان کتاب از این انتشارات در نمایشگاه خواهیم دید. این آثار در دو سالن ناشران بزرگسال و ناشران دانشگاهی ارائه خواهند شد.

حریر جعفری مسئول روابط عمومی انتشارات فاطمی، (مقدمه ای کوتاه بر ریاضیات) ترجمه مهرا ن اخباری فر، دوره چهار جلدی «فیزیکی مفهومی» ترجمه منیژه رهبر و مجموعه کتاب های «دانشمندان اسلام» به ترجمه حسن سالاری و «نظرات علمی» یونس کرامتی را از کتاب های مهمی دانست که در نمایشگاه در اختیار علاقه مندان قرار می گیرند. جعفری در مورد برنامه های خاص انتشارات فاطمی در نمایشگاه سال جاری گفت: «انتشارات فاطمی در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، علاوه بر ۱۰ درصد تخفیف فروش برای عموم بازدیدکنندگان، ۱۰ درصد تخفیف ویژه برای دانشجویان و دانش آموزان و ۱۵ درصد تخفیف ویژه برای دبیران و استادان دانشگاه ها، در نظر گرفته است. همچنین براساس هماهنگی های به عمل آمده و به منظور ارائه تسهیلات بیشتر به مراکز علمی، آموزشی و فرهنگی کشور، کارت تخفیف ویژه خرید از نمایشگاه برای مدیران این مراکز ارسال شده تا با صلاح دید خود آن را در اختیار مسئولان کتابخانه ها، دانش آموزان،

دانشجویان و همچنین استادان و دبیران محترم قرار دهند.» بنا به گفته مدیر روابط عمومی انتشارات فاطمی، دانش آموزان و دانشجویان با مراجعه به نمایشگاه و بازدید از غرفه انتشارات فاطمی و ارائه کارت تخفیف ویژه، می توانند کتاب های مورد نظر خود را با ۲۰ درصد و استادان و دبیران با ۲۵ درصد تخفیف خریداری کنند. علاوه بر ارائه این تسهیلات، فرم ها و پرسشنامه هایی در غرفه انتشارات فاطمی در اختیار بازدیدکنندگان قرار خواهد گرفت. حریر جعفری ارائه این پرسشنامه ها را راهی می داند که می توان از طریق آنها به یکی از اهداف نمایشگاه، یعنی آگاهی از خواست ها، پیشنهادها و انتقادات مخاطبان کتاب، دست یافت. وی آگاهی از این نظرات را عاملی مهم در سیاست های انتشارات فاطمی توصیف کرد و گفت: «یکی از دلایلی که ما از وضعیت فعلی نمایشگاه و امکان فروش کتاب در آن راضی هستیم، این است که به واسطه فروش، عموم مردم به نمایشگاه جذب می شوند و ناشران امکان می یابند که به طور مستقیم از نظرات مخاطبان مطلع شوند حال آن که اگر در نمایشگاه امکان فروش وجود نداشته باشد، نمایشگاه به مخاطبان خاصی محدود شود و تا این حد با اقبال عمومی مواجه نخواهد شد.»

عبور از دوره گذار

سال گذشته یکی دیگر از ناشران خصوصی برتر در بخش کودک و نوجوان، نشر شباویز بود که به خاطر تنوع کتاب ها، رعایت مقررات نمایشگاه و همکاری و مشارکت با برگزارکنندگان نمایشگاه

فریده خلعتبری: باید یک دوره گذار را طی کنیم و با اصلاح وضعیت توزیع و فروش کتاب، برای حذف فروش از نمایشگاه برنامه ریزی بلند مدت داشته باشیم

وزارت ارشاد و معاونت فرهنگی را توانا تر از انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان می داند و از مسئولان وزارت ارشاد می خواهد که در سال های آینده، خود مستقیماً کار برنامه ریزی همه بخش های نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را برعهده گیرند.

انصاف در تخصیص فضا

در این میان مینو اسدی چندان با رأی خلعتبری درباره بی رونق بودن رابطه ناشران داخلی با ناشران خارجی هم عقیده نیست و معتقد است این رابطه اکنون هم در فضای نمایشگاه شکل می گیرد. به باور او نیز این رابطه کم فروغ است و باید با اتخاذ تدابیری، تعامل ناشران داخلی و خارجی را قوت بخشید. او به عنوان مدیر دفتر انتشارات و پیگیری مرکز نشر دانشگاهی، نمایشگاه را یک فرصت استثنایی برای ناشران در زمینه رابطه با عموم علاقه مندان کتاب می داند؛ به این ترتیب مرکز نشر دانشگاهی برای استفاده از این فرصت، گروهی را در غرفه ها مستقر کرده است که این افراد علاوه بر ارائه توضیحات و مشاوره های تخصصی درباره کتاب، مرکز نشر دانشگاهی را به بازدیدکنندگان معرفی کنند. از دیگر برنامه های انتشارات مذکور ارائه چند برنامه سخنرانی است که طی آنها، دکتر احمد خاتمی، دکتر کامرانی و مینو اسدی سخنرانی خواهند کرد. مرکز نشر دانشگاهی نیز مانند انتشارات فاطمی پرسشنامه هایی را برای بازدیدکنندگان نمایشگاه طراحی کرده است تا از طریق آنها، از میزان آشنایی مخاطبان کتاب با مرکز نشر دانشگاهی مطلع و از نظرات انتقادی آنان آگاه شود. به گفته اسدی، پرسشنامه های مذکور برای مخاطبان عام و اهالی قلم متفاوت است. وی در ادامه درباره وضعیت کنونی نمایشگاه گفت: «به نظر ما برگزاری نمایشگاه به صورت فعلی که در آن، هم فروش صورت می گیرد و هم نمایش کتاب، کاملاً مطلوب است. مکان نمایشگاه نیز مناسب است و ای کاش می شد از این فضا استفاده بهتری کرد. مثلاً با اضافه کردن سالن های دیگر، در فضای بزرگ مصلا ناشران امکان حضور بهتر و پررنگ تری می یافتند.» او همچنین تعرفه های جدیدی را که از سوی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد برای تخصیص غرفه

علوم انسانی به خوانندگان ایرانی معرفی می کند. پیش از این، آشنایی مخاطبان ایرانی با انتشارات پیرسون تنها در زمینه های فنی - مهندسی و کتاب های پزشکی بود. از دیگر مواردی که حضور امسال انتشارات مورد بحث را متفاوت کرد، ارائه همزمان آثاری در سه زبان عربی، فرانسه و انگلیسی است. مدیر خدمات دانش کتیبه «ارائه کتاب، مجله و مقاله در همه زبان ها» را شعاری می داند که او و همکارانش آن را سرلوحه کار خود قرار داده اند.

حامد میرزابابایی در ادامه به برنامه بلندمدتی اشاره می کند که قرار است سنگ بنایش در نمایشگاه بیست و دوم گذارد شود: «پس از آن که متوجه شدیم در زمینه بسیاری از کتب حقوقی در ایران ضعف بزرگی وجود دارد، تصمیم گرفتیم مجموعه ای از این آثار را زبان فارسی منتشر و پس از آن با برپایی همایش هایی، ارتباطی علمی میان استادان حقوق ایران و فرانسه برقرار کنیم. به این ترتیب، در گام اول کتاب هایی را که چاپ کردیم در نمایشگاه عرضه خواهیم کرد؛ اما از آنجا که در نمایشگاه امکان برگزاری همایش و کنفرانس چندان فراهم نیست، برنامه های اینچنینی را پس از نمایشگاه ادامه خواهیم داد.»

وی در ادامه بحث خود از این که فضای نمایشگاه فضایی تجاری است، شکایت می کند و می گوید: «می دانم که مسئولان نمایشگاه در وزارت ارشاد تا چه حد برای ایجاد فضایی فرهنگی در نمایشگاه تلاش می کنند و حتی می دانم که یکی از دردها و دغدغه های معاونت فرهنگی وزارت ارشاد، تلاش برای تقویت چنین فضایی است؛ اما تصور می کنم تا وقتی که فروش در نمایشگاه وجود داشته باشد، نمی توانیم فضای نمایشگاه را آنچنان که باید و شاید فرهنگی کنیم.»

میرزابابایی مهم ترین گام برای فرهنگی کردن نمایشگاه را افزایش فضای آن می داند و معتقد است اگر ناشران فضای بیشتری داشته باشند، مطمئناً برای فعالیت های فرهنگی در غرفه شان برنامه ریزی می کنند.

راهکارهای دوری از فضای تجاری

نشر مبتکران، از شناخته شده ترین ناشران کمک آموزشی کشورمان، امسال با ۲ هزار و ۲۰۰ کتاب در نمایشگاه شرکت خواهند کرد. ۹۰ عنوان از این تعداد در فاصله نمایشگاه پیشین تا نمایشگاه امسال انتشار یافته اند. مدیر نشر مبتکران که ریاست هیأت مدیره انجمن فرهنگی ناشران کمک آموزشی را نیز برعهده دارد، تلاش کرده است که سالن ناشران کمک آموزشی، یکی از فعال ترین سالن های نمایشگاه باشد. انجمن مذکور حدود هفت یا هشت برنامه جنبی در قالب سخنرانی و جلسات گفت و گو و پرسش و پاسخ طراحی کرده است. این نشست ها که در آن دبیران با سابقه و کارشناسان کتاب های کمک آموزشی سخنرانی می کنند، در فضای سالن ناشران کمک آموزشی برگزار خواهد شد. یحیی دهقانی در مورد شیوه برگزاری این سخنرانی و موضوع آنها گفت: «ناشران را به هشت گروه تقسیم و برای هر یک از این گروه ها یک سرگروه انتخاب کردیم. هر یک از این گروه ها در یک روز نمایشگاه مسئولیت سالن و برنامه های سخنرانی را برعهده خواهند داشت. سخنرانی ها با عناوین و موضوعاتی چون: نقش کتاب های آموزشی در ارتقای سطح علمی دانش آموزان، نقش کتاب های آموزشی در علاقه مندی دانش آموزان به کتابخوانی و گسترش عدالت عمومی از طریق کتاب های کمک آموزشی، تا روز آخر نمایشگاه ادامه خواهد داشت.»

دهقانی، این برنامه را از راهکارهایی می داند که می توان با کمک آنها از جو تجاری صرف فاصله گرفت. او اعتقاد دارد که همه ناشران برگزیده در دوره های پیشین، تنها به فروش کتاب تکیه نکرده اند و همه آنها به نمایشگاه به عنوان یک فرصت فرهنگی نیز نگریسته اند. به اعتقاد او برای ناشران برگزیده همراهی با ناشران تراز اول دنیا و رقابت با آنها مطرح است. او در انتها از اشتیاق خود و بسیاری دیگر از ناشران برای برگزاری نمایشگاهی داخلی سخن گفت که دیگر در آن مسأله فروش در صدر امور قرار نداشته باشد.

تقدیر از مفاخر فرهنگی استان فارس

انتشارات نوید شیراز امسال با ۱۲۷ عنوان کتاب در نمایشگاه شرکت خواهد کرد که «تخت گاه فروغ رخشان»، «ترکیب در شاهنامه» مجموعه آثاری در زمینه فارسی شناسی و نیز مجموعه آثاری که به دوره زندگی می پردازند، مهم ترین این آثار از این تعداد ۱۱۵ عنوان چاپ نخست است که برای نخستین بار در نمایشگاه عرضه خواهند شد. نوید شیراز، سال گذشته به دلیل چاپ ۴۰ عنوان چاپ اول در نمایشگاه، فعالیت جنبی و تخفیف مناسب و رعایت ضوابط و مقررات نمایشگاه، به عنوان ناشر برتر معرفی شد.

به گفته مدیر انتشارات نوید شیراز این انتشارات با الهام از پیام مقام معظم رهبری در مورد «اصلاح الگوی مصرف» دست به ابتکاری زده است تا در مصرف کاغذ صرفه جویی شود: «پس از کارهای کارشناسی ای که انجام دادیم، متوجه شدیم که می توان با انتخاب فونت مناسب و در پی آن افزودن خطوط هر صفحه، بدون آن که هیچ مشکلی در خواندن کتاب به وجود آید، ۱۰ تا ۲۰ درصد از مصرف کاغذ بکاهیم. این کتاب ها برای نخستین بار در نمایشگاه بیست و دوم ارائه خواهد شد.» او توجه به اصلاح الگوی مصرف را یکی از ضرورت های اجتناب ناپذیر می داند و معتقد است اگر بخواهیم در هر زمینه ای پیشرفت کنیم باید الگوی مصرف فعلی را تصحیح کنیم.»

انتشارات نوید شیراز قصد دارد هر روز سه تا چهار عنوان کتاب جدید را در نمایشگاه ارائه کند. به گمان داریوش نوید، این تدبیر سبب می شود که غرفه انتشارات نوید هر روز یک چهره جدید و متفاوت داشته باشد و مخاطبان هر روز شاهد تحولی در این غرفه باشند.

هر چند نوید برنامه خاصی برای حضور نویسندگان و مولفان در نمایشگاه ندارد، اما تمهیداتی اندیشیده شده که در این غرفه مخاطبان با مفاخر استان فارس آشنا شوند. به گفته مدیر انتشارات نوید شیراز بدون توجه به این که این خادمان فرهنگی استان فارس با انتشارات نوید تعامل داشته اند یا نه، تصویر هایشان در

به ناشران اعلام شده است، کاراتر و منصفانه تر از همیشه دانست. امسال علاوه بر تعداد عناوین، تعداد صفحات کتاب ها و کیفیت آثار هر ناشر در سهم هر ناشر از فضای نمایشگاه لحاظ شده است. کیفیت آثار نیز با توجه به موفقیت ناشر در جایزه کتاب سال و دیگر جایزه های کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد جمهوری اسلامی سنجد خواهد شد؛ اما اسدی از معاونت فرهنگی ارشاد خواست که به منظور سنجش کیفیت کتاب، برگزیده شدن از سوی جوایز معتبر دیگری چون جایزه کتاب دانشگاه تهران و جایزه کتاب دانشگاه صنعتی شریف را نیز در نظر بگیرند. مرکز نشر دانشگاهی با ۱۳۰۰ عنوان کتاب در نمایشگاه حضور خواهد یافت که حدود ۴۰ عنوان از این تعداد از فاصله نمایشگاه پیشین تا امسال منتشر شده است.

ارتباط با ناشران خارجی

مدیر انتشارات شاهد نیز گرچه از وجود فروش در نمایشگاه چندان رضایت ندارد اما بر این قضیه تاکید می کند که در شرایطی که فرهنگ کتابخوانی در میان مردم ما چندان رواج ندارد نباید به سمت حذف فروش از نمایشگاه رفت. معتقد است فروش در نمایشگاه بین المللی موجب جذب مردم می شود که امری بسیار مبارک است. محمدعلی فقیه پیشنهاد می دهد که مدت زمان برگزاری نمایشگاه به دو بخش تقسیم شود. به این ترتیب که چند روز، نمایشگاه را تخصصی برگزار کنیم و در آن ناشران امکان عقد قرارداد و مبادلات بلند مدت را پیدا کنند و با اهالی قلم به تبادلات فرهنگی بپردازند. سپس، نمایشگاه حالت عمومی پیدا کند. البته به اعتقاد او زمانی که برای متخصصان در نظر گرفته می شود باید بیشتر از یک روز باشد. مدیر نشر شاهد به طور جدی اعتقاد دارد که باید «بازار جهانی کتاب» در نمایشگاه را فعال تر کنیم؛ چرا که کتاب ها و آثار نویسندگان ایرانی در همه حوزه ها در خارج از کشور خوانندگان فراوانی دارد. انتشارات شاهد توانسته است در سه سال گذشته با حضور فعال در بازار جهانی کتاب، به ناشرانی از پاکستان، ترکیه و یک ناشر عربی ۳۰ عنوان کتاب بفروشد. البته یکی از مهم ترین عواملی که موجب جذب ناشران خارجی به آثار انتشارات شاهد شده، ارائه چکیده ترجمه های از آثار این انتشارات در نمایشگاه است.

فقیه نیز مانند مدیر نشر شبانویز از مسئولان می خواهد، کسانی به نمایشگاه دعوت شوند که یا ناشر باشند یا به عنوان نماینده ناشر اختیاراتی در زمینه انعقاد قرارداد داشته باشند. او با مواردی در بازار جهانی کتاب برخورد کرده که گرچه به عنوان نماینده یک ناشر در نمایشگاه حضور داشته اند اما تصمیم گیر نهایی نبوده اند و اساساً نمی توان با این افراد وارد مذاکره شد.

مدیر انتشارات شاهد در توضیحاتی بیشتر درباره بازار جهانی کتاب می گوید: «سالن بازار جهانی کتاب باید نظم و نسق بهتری داشته باشد. به عنوان مثال، طی سال های گذشته هیچ جای خاصی در این سالن برای مذاکره و امضای پروتکل ها در نظر گرفته نشده بود. علاوه بر این، در این سالن باید از چند نفر حقوقدان نیز استفاده شود؛ چرا که ناشر ایرانی که می خواهد قراردادی با یک ناشر خارجی امضا کند به همه ابعاد حقوقی مبادلات آشنا نیست و به مشاوره حقوقی احتیاج دارد.»

وی از همه ناشران می خواهد که در بازار جهانی کتاب در وهله اول، به ناشران کشورهای همسایه توجه کنند. این کشورها ظرفیت های زیادی برای صدور کتاب دارند که تاکنون از چشم ناشران داخلی پنهان مانده است. علاوه بر این، تعداد زیادی مخاطب فارسی زبان در افغانستان و تاجیکستان و همچنین پنجاه میلیون مخاطب شیعه اردو زبان در پاکستان داریم. در نمایشگاه امسال ۷۰ عنوان کتاب جدید در غرفه های نشر شاهد خواهیم داشت که تعداد کل کتاب های این انتشارات با ۴۰۰ عنوان می رسند.

راهبرد انتشار آثار مستند شهدا و ایثارگران نیز عنوان یکی از مهم ترین برنامه های انتشارات شاهد است که در حاشیه نمایشگاه و سرای اهل قلم برگزار خواهد شد.

اطلس شیعه؛ تازه ترین اثر رسول جعفریان رونمایی می شود

فصل جدید شناخت تشیع در نمایشگاه کتاب

می شود و تا بیان انشعاب های آن ادامه دارد. آمامان شیعه عنوان فصل دوم این اثر دربردارنده اطلاعاتی در زمینه زندگی ائمه اطهار (ع) همراه با ارائه مطلب و نقشه زندگی هریک از این بزرگواران است.

تشیع در شهرهای ایران به عنوان فصل بعدی این اطلس، برای هر یک از شهرهای اصلی شیعه مذهب، نقشه و متنی طراحی شده و گاهی به بررسی خاندان های مهم شیعه هر ناحیه نیز می پردازد.

فصل چهارم دولت های شیعه در ایران نام دارد که با اطلاعاتی درباره دولت علویان طبرستان آغاز می شود. در این میان، از دولت هایی چون آل بویه، اسماعیلیه، ایلخانیان، سربداران، مرعشیان، صفویان و قاجار تا انقلاب اسلامی سخن به میان آمده است.

تشیع در عراق پنجمین فصل این اطلس است که از شهرهای کوفه، واسط و بغداد سخن می گوید و با گذر از مهم ترین رویدادهای تاریخی شیعه در این دیار، به زمان حال می رسد و از بغداد عصر جدید و دولت شیعی فعلی عراق نیز اطلاعاتی را ارائه می دهد.

فصل ششم با نام تشیع در جزیره العرب درباره شیعیان مدینه و همچنین منطقه شرقیه یعنی احساء و قطیف سخن می گوید. پس از آن، از بحرین و دیگر کشورهای حاشیه خلیج فارس مانند قطر، امارات، کویت و عمان نیز سخن به میان می آید. بخش قابل توجهی نیز به یمن و زیدیه اختصاص دارد.

تشیع در شامات عنوان فصل هفتم است که از ورود تشیع به شام، به ویژه حلب و سپس اطلاعاتی از علویان و در پایان از شیعیان لبنان تا زمان حاضر عرضه می کند.

فصل بعد تشیع در آفریقا است که بخش عمده آن به علویان ادریسی و دولت فاطمی اختصاص دارد و پس از آن به رسوخ و نفوذ تشیع در کشورهای مختلف آفریقایی - که اغلب طی یک صد سال اخیر به ویژه پس از پیروزی انقلاب شکل گرفته اند - اشاره می کند.

فصل نهم با نام تشیع در شبه قاره و افغانستان به تفصیل از دولت های شیعی در حیدرآباد و مناطق دیگر هند و نیز نواب شیعی حاکم بر برخی از نواحی و همچنین شیعیان کشمیر و سپس پاکستان بحث می کند. در این فصل برای هر بحث و متن تاریخی، چندین نقشه تاریخی تدوین شده و در پایان از نفوذ تشیع در کشورهای مالزی، اندونزی و تایلند نیز سخن به میان آمده است.

تشیع در قفقاز و ترکیه فصل دهم این اطلس است که به بررسی وضعیت شیعیان آذربایجان و همچنین استانبول و دیگر شهرهای ترکیه می پردازد و بحثی نیز درباره علویان ارائه می کند.

فصل بعد با نام تشیع در اروپا مربوط به قرن اخیر است. در این فصل از شیعیان بریتانیا، آلمان و همچنین ایتالیا و بلژیک به اجمال بحث می شود. فصل پایانی این نوشتار تشیع در آمریکا و کانادا است که از برخی از موسسات و تشکلهای شیعی - به اجمال - اطلاعاتی را در اختیار خوانندگان قرار می دهد.

چاپ نخست کتاب مرجع اطلس شیعه از سوی سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح در شمارگان ۵۰۰ نسخه، ۷۴۴ صفحه، قطع سلطانی و بهای ۸۰۰ هزار ریال منتشر شده و در بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، طی مراسمی رونمایی و عرضه خواهد شد.

بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت ماه با حضور جمعی از ناشران داخلی و خارجی در مصالای امام خمینی (ره) تهران برگزار می شود.

با نخستین شهرهای شیعه نظیر قم، کاشان و مشهد، تبیین اطلاعات آغاز و نقشه های تکمیلی نیز در این راستا ترسیم شده اند. این نقشه ها دربردارنده اطلاعاتی نظیر حرم قدیمی حضرت معصومه (س)، نسب نامه، خاندان اشعری ها در قم، حوزه های متأثر از قم، ائمه و رجال معروف قمی، تصاویری از قم فعلی، اطلاعاتی درباره دفاتر مراجع قم، موسسات فرهنگی و... است. جعفریان با بیان این که وجود امامزاده در ایران، علامت تشیع است، گفت: در این اثر، مشخصات تمامی امامزاده های ایران همراه با نقشه های قدیمی و جدید شهرهای گوناگون مذهبی، گردآوری شده اند و در موافقی که نقشه ای از آن مکان یا دوره تاریخی به دست نیامده است، با استفاده از اطلاعات موجود به ترسیم حدودی نقشه ها اهتمام ورزیده ام.

وی یکی از نکات بارز این نقشه ها را در عین سادگی و پرهیز از مغشوش کردن تصاویر، تعیین مسیر تمامی مهاجرت های بزرگان شیعه، همراه با دروازه های شهرها، همسایگان و موقعیت جغرافیایی هریک از مکان ها دانست. نویسنده و پژوهشگر تاریخ با اشاره به این موضوع که در تألیف و گردآوری اطلاعات مربوط به این اثر از پنج دانشجوی رشته تاریخ کمک گرفته است، گفت: در تدوین اطلاعات مربوط به دیگر سرزمین های شیعی نظیر عراق و افغانستان از اطلاعات یک طلبه افغانی و یک دانشجوی مقطع دکترای عراقی استفاده کردم و درباره نگارش مطالب مربوط به هندوستان نیز تا حد زیادی از تألیفات و تجارب خود از سفر به این سرزمین استفاده کردم.

وی از اطلس شیعه به عنوان اثری مرجع در پژوهش های دینی و تاریخی یاد کرد و گفت: در تدوین و طراحی این اطلس کوشیده ام از زیاده روی و گنجاندن مطالب غیر واقعی بپرهیزم و به هیچ وجه هدفم نشان دادن این موضوع نبود که شیعه به اکثر نقاط دنیا راه یافته است، بلکه تنها می خواستم قلمرو شیعیان و روند فعالیت ها و اقدامات آنها را در طول زمان و ادوار گوناگون تاریخی نشان دهم.

این اطلس در دوازده فصل تقسیم بندی شده است. فصل اول با عنوان آغاز تشیع از تعریف شیعه شروع

همزمان با آغاز بیست و دومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، کتاب اطلس شیعه اثر تاریخی - مذهبی حجت الاسلام دکتر رسول جعفریان رونمایی می شود. در جهان کنونی، محققان و علاقه مندان به مسائل فرهنگی به این نتیجه رسیده اند پس از فرهنگ های لغت، کتابی که بیش از هر کتاب دیگری مورد استفاده استادان، اندیشمندان، سیاستمداران و حتی خانواده ها قرار می گیرد، اطلس ها هستند.

در اطلس شیعه که براساس اطلاعات تاریخ اسلام و پژوهش های تاریخی و جغرافیایی تدوین شده، به تبیین مهم ترین رخداد های شیعیان در جهان اسلام توجه شده است.

این اثر به نوعی ادامه اطلس تاریخ اسلام از تألیفات دکتر حسین مونس استاد زبان عربی و تاریخ اسلام دانشگاه قاهره است که به همت سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح ترجمه و منتشر شده و به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی ایران نیز شناخته شده است. اطلس تاریخ اسلام توسط دکتر آذرنوش به زبان فارسی ترجمه شده و استادانی نظیر مرحوم دکتر سیدجعفر شهیدی، دکتر مجتهد شبستری و دکتر زریاب خوبی آن را بازبینی و نظارت کرده اند. در این نوشتار، دکتر حسین مونس به شرح سرزمین ها و وضع جغرافیایی آن بسنده نکرده، بلکه به مناسبت تاریخ، حادثه های تاریخی، رجال و علم الانساب را هم به کار گرفته و با این کار خوانندگان کتاب را از مراجعه به بسیاری از کتاب های نیاز کرده است.

با توجه به نیاز های فراوانی که در این زمینه احساس می شود و نبود اطلاعات کاملی در زمینه شیعیان، اقدامات و فعالیت های آنها، حجت الاسلام رسول جعفریان مسئولیت تألیف و تدوین این اثر را برعهده گرفت و از سال ۸۶ تا مهر ۸۷ با حمایت سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح توانست طرحی از مهم ترین اطلاعات مربوط به منابع شیعی و فعالیت های آنها را در سرزمین های اسلامی و غیر اسلامی به تصویر بکشد.

اطلس شیعه دربردارنده تمامی اطلاعات تاریخ شیعه به صورت اجمالی همراه با ۲۷۰ نقشه رنگی جغرافیایی و تعداد زیادی جدول است. این اثر از تعریف و تاریخ شیعه در قرن اول با تبیین نقش امیرالمومنین (ع) در جنگ های صدر اسلام آغاز شده و پس از آن، دوره به دوره همراه با تقسیم بندی حوزه های جغرافیایی جهان اسلام، تاریخ شیعه را تا زمان فعالیت های امام خمینی (ره) بررسی می کند. اطلس شیعه با الهام گرفتن از کتاب ارشاد شیخ مفید، طراحی و تدوین شده است.

به اعتقاد نویسنده، در این کتاب، تشیع به معنای وسیع آن مورد توجه قرار گرفته و اخبار اسماعیلیه، زیدیه و علویان نیز درج شده است. با این حال، جریان اصیل تشیع، جریان تشیع معتدل است که همان مذهب امامیه است و همیشه با وجود آن که در طول تاریخ مورد هجوم بوده، کوشیده است با سایر مسلمانان همزیستی داشته باشد.

حجت الاسلام رسول جعفریان با بیان این موضوع که بخش مفصلی از این اثر به تعریف شیعه، فرقه های شیعی و نقشه های مربوط به منطقه غدیر اختصاص دارد، می گوید: این کتاب از دوازده فصل تشکیل شده است که در آن علاوه بر اطلاعاتی درباره تشیع در ایران، مطالبی در زمینه تشیع در عراق، جزیره العرب، شامات، آفریقا، شبه قاره هند و افغانستان، قفقاز و ترکیه، اروپا و آمریکا ذکر شده اند.

وی با اشاره به این که اطلاعات مربوط به تاریخ اسلام از صحت و دقت بیشتری برخوردارند، گفت:

اطلاعات تشیع در بخش هایی که مربوط به اروپا و آمریکاست، به دلیل دسترسی نداشتن به منابع دقیق و دشواری های کسب اطلاعات، شاید تاحدی ضعیف و نیازمند تحقیقات بیشتر باشند.

این پژوهشگر متذکر شد: اطلاعات مربوط به هریک از ائمه اطهار (ع) اعم از مکان تولد، استقرار حوزه جهان اسلام در زمان آن حضرت، سفرهای معمولی و سیاسی این بزرگواران به انضمام نسب، خاندان اجداد مادری و مدفن ایشان، روی نقشه های مربوط به آن امام (ع) ترسیم شده است.

وی تدوین اطلاعات مربوط به دوازده امام (ع) و ۴۰ مجتهد درجه یک تاریخ شیعه - که مسیر آنها ادامه راه امامت و تفکر شیعی در دوران غیبت است - را از دیگر ویژگی های این اطلس برشمرد.

جعفریان گفت: تبیین این موضوع که شیعیان در هر دوره ای چه تفکراتی داشتند، ویژگی های هر مکتب، شخصیت های برجسته و مراجع شیعه از سال ۳۲۹ تا ۱۲۲۰ هجری قمری، از دیگر اطلاعات این اثر دینی - جغرافیایی است.

نویسنده کتاب گفت: در این کتاب سعی شده تمامی اطلاعات مربوط به شیعه و روند حرکت و تغییرات قلمرو شیعی در دوره های گوناگون تاریخی به روشنی بیان شوند.

وی با اشاره به تحقیقات مفصلی که درباره تاریخ شیعه ایران انجام داده است، گفت: در ایران از ابتدا و

تازه های حوزه هنر در نمایشگاه کتاب تهران

پله پله تار سیدن به مرزهای پژوهش

فیلسوفان و متفکران در بیشتر تقسیمات معرفتی، هنر را نوعی بصیرت و دانایی می دانند که کاملاً متفاوت از دیگر سنخ های معرفتی چون علم و فلسفه است. هنر نیز، نوعی از آگاهی است؛ اما این آگاهی کیفیتی مبهم دارد که فرآیند تولیدش چندان واضح و روشن نیست. حال آن که سیر علم و فلسفه به یاری منطق، در فضایی روشن تر و به لحاظ نظری قابل لمس تر صورت می گیرد. این تفاوت ها گرچه در گام اول، بحث هایی صرفاً نظری و ماهوی به چشم می آیند، اما نوع موضع گیری نسبت به آنها در برخورد هایی که در عرصه عمل و مدیریت انجام می دهیم، کاملاً تاثیر گذار است. به عنوان مثال، آیا این تفاوت های ماهوی در آثاری که به این مضامین می پردازند متجلی نمی شوند و اگر پاسخ مثبت است، آیا نباید این تفاوت ها را در رخدادی چون نمایشگاه کتاب لحاظ کرد؟

در گزارش حاضر، همکلام ناشرانی خواهیم شد که بیشتر در حوزه های تئاتر و سینما فعالیت می کنند تا ضمن پرداختن به این بحث، از برنامه های آنان در مورد نمایشگاه مطلع شویم و نظرات انتقادی و پیشنهادی شان را منعکس کنیم.

یکی از ناشران تخصصی حوزه تئاتر در چهار سال اخیر «انتشارات نمایش» بوده است. گرچه انتشارات نمایش در طول این چهار سال، ۷۴ اثر را منتشر کرده است که آماري چندان مطلوب به نظر نمی آید، اما بسیاری از آثاری که از سوی این انتشارات وارد بازار کتاب می شوند، آثاری تاثیر گذارند. این انتشارات در سال اخیر جهشی قابل توجه داشته است؛ به طوری که امسال شاهد ۳۲ اثر جدید در غرغه نشر نمایش خواهیم بود. این یعنی، حدود نیمی از آثار انتشارات نمایش در سال اخیر منتشر شده اند که نشان دهنده سیر صعودی پنج برابری در تعداد عناوین است. به گفته مدیر انتشارات نمایش، این روند در سال جاری نیز ادامه خواهد یافت.

دکتر محمد حسین ناصر بخت در مورد برنامه های ویژه انتشارات نمایش در نمایشگاه گفت: «ما از کارشناسان، پژوهشگران و مولفانی که آثارشان را به چاپ رسانده ایم، خواسته ایم که در غرغه انتشارات نمایش حضور یابند و ضمن ارائه توضیحات لازم به مراجعان و راهنمایی آنها، فضای غرغه را به لحاظ گفت و گو های کارشناسی، گرم و جذاب کنند. علاوه بر این، برنامه هایی برای سخنرانی نویسندگان مان داریم که اگر در نمایشگاه امکان داشته باشد، این برنامه ها را اجرا خواهیم کرد.»

ناصر بخت یاد آور شد که در سال گذشته، امکان برگزاری این برنامه ها در غرغه وجود نداشت و برنامه های سخنرانی باید حتماً در سرای اهل قلم، انجام می گرفت. به اعتقاد وی، برگزاری این سخنرانی ها و جلسات کارشناسی، به رغم دوری از کانون گرم نمایشگاه، بسیار مفید و موثر بود و بسیاری از نویسندگان و پژوهشگران، فرصت یافتند که آثارشان را معرفی یا درباره آثار منتشر شده، بحث ها و سخنرانی های کارشناسی ایراد کنند.

او اعتقاد دارد ناشرانی چون انتشارات نمایش، باید امکان فعالیت هایی فراتر از فروش کتاب داشته باشند؛ مثلاً اجرای یک تئاتر زنده. که به فضای زیادی احتیاج نداشته باشد. یا برپایی یک گالری کوچک، به طوری که کار نمایشگاه کتاب را مختل نکند، فضای انتشارات هنری را به ماهیت هنری آن نزدیک خواهد کرد.

در این میان، محمدرضا گرجی پور بر این باور

است که انتشاراتی هایی که در حوزه های هنری کار می کنند، باید از امکانات خاصی برخوردار شوند. معاون بازرگانی انتشارات سروش در مورد این امکانات خاص می گوید: «به عنوان نمونه، انتشاراتی هایی که در حوزه سینما کار می کنند، باید امکان پخش فیلم کوتاه داشته باشند. این بسیار طبیعی است که چنین ناشرانی بخواهند از طریق فیلم، آثارشان را به مخاطبان معرفی یا به این طریق آنها را جذب کنند. به همین منوال، ناشرانی که در زمینه تئاتر کار می کنند، می توانند با یک اجرای زنده تئاتر، نظر مخاطبان کتاب های تئاتری را جلب کنند. مشخص است که استفاده از این ظرفیت ها تاثیر مثبت غیر قابل انکاری در شادابی فضای کلی نمایشگاه نیز دارد.»

گرجی پور در ادامه به برنامه های ویژه «سروش» در نمایشگاه پرداخت. قسمت اعظم برنامه های این ناشر مطرح کشورمان، دعوت از میهمانانی است که حضورشان می تواند برای بسیاری از مخاطبان کتاب های سروش جالب توجه باشد. امسال در غرغه این انتشارات، علاوه بر نویسندگان، مولفان و مترجمانی که آثارشان توسط سروش منتشر شده است، برخی از مسئولان ارشد صدا و سیما، نمایندگان مجلس و اعضای شورای انقلاب فرهنگی، به گپ و گفت های فرهنگی با مخاطبان خواهند پرداخت. برنامه حضور این افراد، به ویژه نویسندگان، مولفان و مترجمان پیشاپیش توسط انتشارات سروش در نمایشگاه اعلام خواهد شد.

محمدرضا گرجی نیز مانند مدیر انتشارات نمایش، اعتقاد دارد که مسأله فروش در نمایشگاه برای حوزه کتاب و فرهنگ مضر است؛ اما او از زاویه ای دیگر به این موضوع می نگرد. به اعتقاد وی، گرچه نمایشگاه فرصت تجاری ممتازی برای ناشران است، اما موجب

کم رونقی بازار کتابفروشی ها می شود و شاید بتوان به این قضیه به چشم یک معضل نگریست؛ چرا که نمایشگاه گرچه تنها یک هفته طول می کشد، اما حجم مبادلات مالی و اقتصادی آن، چنان زیاد است که امکان دارد به بازار کتابفروشی ها لطمه جدی بزند. گرجی توضیح می دهد که در شرایط عادی، هنگامی که شخصی به دنبال کتاب خاصی است در کتابفروشی با کتاب های دیگری هم روبرو می شود و ممکن است آنها را هم تهیه کند، اما در آن فضای شلوغ نمایشگاه، امکان بررسی کتاب های دیگر با فراغ بال وجود ندارد.

معاون بازرگانی انتشارات سروش اعتقاد دارد باید به دنبال اصلاح سیستم توزیع و گسترده کردن تبلیغات کتاب باشیم. با توزیع سالم و قوی، دیگر نیازی نیست که ناشران، به فکر فروش در نمایشگاه باشند و نمایشگاه محلی برای بحث های علمی و کارشناسی خواهد شد. وی در ادامه به نحوه حضور انتشارات سروش در نمایشگاه پرداخت. این انتشارات با ۵۰۰ عنوان کتاب در نمایشگاه شرکت خواهد کرد که در این میان، حدود ۱۴۰ اثر برای نخستین بار در نمایشگاه بیست و دوم ارائه خواهند شد. در ضمن، می توانید آثار سروش را با ۲۰ تا ۳۰ درصد تخفیف خریداری کنید.

اما کمتر کسی است که در حوزه سینما فعال باشد و نام انتشارات «روایت فتح» را نشنیده باشد. امسال در غرغه این ناشر تخصصی با ۱۰۷ عنوان کتاب روبه رو خواهیم شد که حدود ۱۵ کتاب از این آثار برای نخستین بار در نمایشگاه در اختیار علاقه مندان سینما و هنر قرار خواهند گرفت.

مدیر مسئول انتشارات روایت فتح، برخلاف محمدرضا گرجی پور، به وجود امکاناتی خاص برای ناشران هنری و به ویژه ناشرانی که بیشتر در حوزه های سینما و تئاتر کار می کنند، اعتقاد ندارد. به باور وی اگر بخواهیم با ذکر دلایلی، برای ناشران سینمایی و تئاتری امتیاز خاصی قائل شویم، بی گمان ناشران دیگر نیز می توانند در مورد جایگاه ویژه موضوعاتی که به آن می پردازند، استدلال کنند. از دیگر سو، در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با کمبود فضا روبه رو هستیم و نمی توان به هر ناشر فضایی را که درخواست می کند، واگذار کرد. محمد قاسمی با این استدلال نتیجه می گیرد که نمی توان به خاطر ماهیت متفاوت هنر، امتیازات ویژه ای برای ناشران هنری قائل شد.

او پیشنهاداتی نیز برای ارتقای کیفی نمایشگاه دارد: «به نظر من باید ساز و کارهای اجرایی نمایشگاه ساماندهی بهتری پیدا کند. در حال حاضر واقعاً امکان هیچ گونه تعاملی با مخاطبان وجود ندارد. دغدغه های تجاری، تراکم بالای فعالیت ها و نبود فضای کافی در نمایشگاه، به حدی زیاد است که ما حتی نمی توانیم به توصیه های مردم گوش کنیم، چه رسد به این که از نظرات آنها در کارمان استفاده کنیم.»

به این ترتیب، قاسمی اعتقاد دارد که باید با تدابیری چون نمایشگاه را فرهنگی تر کرد. او در همین راستا و برای ایجاد حال و هوایی فرهنگی در غرغه انتشارات روایت فتح، فرصت را غنیمت می شمرد و از همه محققان، پژوهشگران و دانشجویانی که در حوزه های هنر، زیبایی شناسی، هنر دینی، سینما و به ویژه سینمای مستند چه به صورت ترجمه یا تالیف، آثاری دارند، می خواهد که از فرصت نمایشگاه استفاده کنند و با مراجعه به غرغه روایت فتح، مسئولان این غرغه را در جریان پژوهش های خود قرار دهند؛ چون انتشارات روایت فتح قصد دارد آثاری را در زمینه های مذکور چاپ کند. این انتشارات توجه خاصی به سینمای مستند دارد؛ چرا که به گفته محمد قاسمی، در زمینه کتاب های آموزشی سینمای مستند ضعف قابل توجهی وجود دارد و انتشارات روایت فتح تلاش خواهد کرد که این زمینه را کاملاً پوشش دهد.

از مهم ترین برنامه های روایت فتح در نمایشگاه، سه نشست در سرای اهل قلم، با عنوان های «نیمه پنهان ماه»، «روایت نزدیک» و «شوکران» و همچنین دیدار و گفت و گو با همسران شهدا و صاحبان خاطراتی است که نوشته هایشان در مجموعه نیمه پنهان ماه جمع آوری شده اند.

قاسمی در انتها ابراز امیدواری کرد که برخی از مشکلات رفاهی سال گذشته، امسال تکرار نشود. او به ویژه بر پوشش مخابراتی سالن ها، چه از حیث تلفن همراه و چه از حیث کارتخوان های کارت الکترونیکی، اشاره کرد و این گونه مسائل را، به رغم سادگی، بسیار تعیین کننده دانست.

یکی دیگر از ناشرانی که آثار فراوانی را در زمینه سینما و تئاتر به بازار کتاب عرضه می کند، انتشارات «حوزه هنری» است. آثار مهم و وزینی چون «نشانه شناسی متن و اجرای تئاتری»، «نمایش روحوضی، زمینه، زمانه و عناصر خنده ساز» و «میر عزای کاشانی» از آثار مهم و کم نظیری اند که در یک سال اخیر از سوی حوزه هنری منتشر شده اند. مدیر این انتشارات، مانند همتهای خود در انتشارات روایت فتح، معتقد است که تفکیک ناشران تئاتری و سینمایی از دیگر ناشران و اعطای امتیازات خاص به آنها، چندان هم ضروری به چشم نمی آید. او در این مورد می گوید: «باید به اقتضای نوع محصول، شرایطی برای عرضه آن به وجود آید؛ در نمایشگاه نیز محصول همه، کتاب است که باید تمامی شرایط برای عرضه آن فراهم شود و از این حیث تفاوتی میان ناشران وجود ندارد.» محمد حمزه زاده معتقد است گرچه در حال حاضر فضای چندان برای کار فرهنگی در نمایشگاه وجود ندارد، اما با وضعیت فعلی نشر و کتاب، نمی توان امکان فروش را از ناشران گرفت. انتشارات حوزه هنری نیز از مولفان و مترجمان خود خواسته است که با حضور در غرغه این انتشارات، به مراجعان مشاوره کارشناسی دهند. این انتشارات با ۸۵۰ عنوان کتاب در نمایشگاه بیست و دوم حضور خواهد یافت که از این میان ۱۹۰ اثر چاپ اولند.

کاوه قاسمی

نوام چامسکی:

آمریکا به جنایات خود اعتراف کند

کردن حداکثر آسیب به غزه به پایان برسد تا این امکان برای اوپاما به وجود آید که این مسائل را کاملاً به دست فراموشی بسپارد.»

وی افزود: «در تمام طول جنگ، اوپاما به این بهانه که آمریکا فقط یک رئیس جمهوری دارد، سکوت اختیار کرد اما باید بدانیم که سرکار بودن بوش مانع اظهار نظر اوپاما درباره مسائل متعدد مربوط به سیاست داخلی و بین‌المللی آمریکا نبود. باراک اوپاما پس از آغاز دوران ریاست جمهوری‌اش در کاخ سفید تنها از کشته شدن نظامیان و غیرنظامیان صهیونیست و فلسطینی در جریان جنگ غزه ابراز تأسف کرد و چند روز پس از روی کار آمدنش درباره مناقشه اسرائیل و فلسطین و انتصاب جورج میچل به سمت فرستاده آمریکا در خاورمیانه رقم خورد.»

کلی جهان به آرامی با گذشت زمان متمدن تر می شود، اما راه زیادی برای رفتن وجود دارد.»

این نویسنده آمریکایی همچنین درباره راهبرد باراک اوپاما برای حل و فصل مناقشه صهیونیست‌ها و فلسطین اعلام کرد: «ما از طریق منابع صهیونیستی مطلع شده‌ایم که تهاجم اخیر آنها به نوار غزه کاملاً سازماندهی شده و از پیش طرح ریزی شده بوده است و قرار بوده درست پیش از ورود رئیس جمهوری جدید آمریکا به کاخ سفید و با وارد

دست آورد اما سپس ناگهان ناپدید شد، شاید به این دلیل که کاخ سفید به آهستگی اعلام کرده بود که مخالف آن است.»

این استاد فلسفه با بیان این که «تاکتون شاهدهی برای غیر صلح آمیز بودن فعالیت های اتمی ایران حاصل نشده» گفت: «ما می دانیم که بخش زیادی از آمریکایی ها خواستار داشتن رابطه عادی با ایران هستند اما افکار عمومی به ندرت بر سیاست تاثیر می گذارد. شرکت های بزرگ آمریکایی از جمله شرکت های قدرتمند انرژی علاقه مند استفاده از موقعیت های منابع نفتی ایران هستند، اما با وجود اینها آمریکا به گونه ای دیگر رفتار می کند. من احساس می کنم دلیل اصلی این است که ایران بسیار مستقل و غیر مطیع است.»

وی معتقد است با وجود بعضی سیاست های انتقادی از سوی رسانه های آمریکایی، رسانه ها به دولت آمریکا بسیار نزدیک و حتی وابسته دولت اوپاما به شمار می آیند. چامسکی در ادامه گفت: «من تصور می کنم آمریکا باید برای نزدیک شدن به ایران به جنایات خود اعتراف و از قربانیان آن عذرخواهی کند و در واقع باید از این بسیار فراتر رود و غرامت بپردازد.» وی افزود: «متأسفانه، جهان غالباً توسط این قاعده کلی «توسیدیدس» مورخ یونانی اداره می شود که قدرتمندان همان طور که دوست دارند عمل می کنند و ضعیفان همان طور که باید رنج می کشند. به طور

نوام چامسکی، فیلسوف، زبان‌شناس، استاد دانشگاه و نویسنده در گفت و گویی بار دیگر سیاست های آمریکاراندگد کرد. وی در این گفت و گو پیکان انتقادش را به تجهیزات اتمی رژیم اشغالگر قدس معطوف کرد و گفت: «بیشتر تحلیلگران مسائل بین‌المللی هنوز نمی‌توانند معیارهای دوگانه هسته‌ای دولت آمریکا را هضم کنند. آمریکا در حالی که از زرادخانه اتمی صهیونیست‌ها حمایت می‌کند، مرتباً به ایران برای توقف برنامه‌های هسته‌ای غیرنظامی آن فشار می‌آورد.» به عقیده چامسکی نه تنها کشورهای جنبش غیرمتعهد، بلکه بسیاری از آمریکایی‌ها بر این باورند ایران حق توسعه انرژی هسته‌ای را دارد. وی افزود: «نکته اصلی با صراحت بسیار توسط هنری کیسینجر (وزیر امور خارجه سابق آمریکا) شرح داده شده است.» چامسکی نفوذ لابی‌های صهیونیست را از عوامل مهم اتخاذ این سیاست دانست و گفت: «لابی صهیونیست نفوذهایی دارد اما محدود است. این امر درباره موضوع ایران اثبات شد. یعنی یک بار دیگر در تابستان گذشته، طی رقابت های انتخاباتی ریاست جمهوری آمریکا مشخص شد همان زمانی که نفوذ این لابی‌ها در بالاترین سطح آن بود.» وی تصریح کرد: «لابی صهیونیست خواستار این بود که کنگره آمریکا قانونی را تصویب کند که این به نوعی، به تقاضا برای محاصره ایران نزدیک شده بود و به گونه‌ای یک اقدام جنگی بود. این اقدام حمایت قابل توجهی را به

در هفته گذشته از نظر انتشار کتاب‌های چاپ اول، انتشارات شهرزاد با نه عنوان پرکارترین ناشر؛ محمود میرزایی دلاویز با شش عنوان پرکارترین مؤلف؛ و مینا امیری با دو عنوان پرکارترین مترجم بوده‌اند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۵۰۰۰ ریال	توسیه‌هایی برای مسافران - سطحی بستن در نواحی جنوبی ایران، ناشر: مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، چاپ ۱، ۲۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۳۰۰۰۰۰ ریال	هنر بزرگی در بزرگراه فران کریب، محمدهدی هزانی، ناشر: فرهنگستان هنر، چاپ ۱، ۲۳۰ صفحه، ۴۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۷۵ مرتبه	قانون تجارت با آخرین اصلاحات و الحاقات همراه با مواد ۲۶۱ الی ۹۳ قانون تجارت مصوب، ناشر: ۱۳۸۱/۱۲/۱۲ قانون تجارت الکترونیکی، این‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات - ناشر: دبیر، چاپ ۱۷۹، ۳۸۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۲۳۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۳۵۰۰۰ نسخه	حقوق ااری، منوچهر طباطبائی موندی، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ ۱۵، ۵۶۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۲۰۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۲۰۰ نسخه	کارنامه سال ۱۳۸۶ موسسه تحلیلات شیلات ایران، ناشر: موسسه تحلیلات شیلات مدیریت اطلاعات علمی، چاپ ۱، ۱۸۰ صفحه، ۲۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۷۵۰ صفحه	مجموعه قوانین و مقررات جزایی همراه با آراء وحدت رویه، نظریات سوزنی نگهبان، نظریات مشاوره‌ای اداره حقوقی دادگستری، نظریات مجمع تشخیص مصلحت نظام، ... ناشر: دیپار، چاپ ۴، ۱۵۰۰ نسخه، ۲۳۰۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۸ صفحه	شیوه‌های تقویت هوش نوزاد ۶-۳ - باهدا شناخت شکل‌ها و رنگ‌ها، با تریس میلتز، طاهره حاجی‌پاسوند، ناشر: ایران‌دانش، چاپ ۱۴، ۵۰۰۰ نسخه، ۷۵۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های کمک‌درسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۸۵۰۰ ریال	سوالات امتحانات نهایی آمار و مدل‌سازی: سال سوم دبیرستان: قابل استفاده کلیه دانش‌آموزان رشته علوم تجربی سال سوم و ریاضی فیزیک و ادبیات و علوم انسانی، مرتضی معادبانی، ناشر: فروزنگان تهران، چاپ ۱، ۵۲ صفحه، ۱۰۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۳۰۰۰۰ ریال	کنکور کارشناسی ارشد ریاضیات کاربردی و عددی ویژه رشته‌های مهندسی نسبی، سخارن هیدروگرویری قابل استفاده - بهزاد خداکرمی، ناشر: اراده، چاپ ۳، ۹۰۲ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۳۹۸ مرتبه	اقترب برنامه‌ریزی به روش آلفا، کاظم کسوی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، ۱۸۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه	موسسه سوالات امتحان نهایی - تجربی، آموزشگاه علمی، ناشر: علمی فرهنگ، چاپ ۳، ۱۹۲ صفحه، ۴۷۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده تاریخ معاصر سال سوم دبیرستان، حمید انصاری، ناشر: انصاری، چاپ ۱، ۹۲ صفحه، ۱۸۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد کتاب‌های بدون قیمت	تعداد پدیدآورندگان		تعداد کتاب‌های است
		ترجم	مؤلف*	
۲۹۷	۴۴	۱۰۷	۴۴	۶
۱۱۳	۴۴	۴۷۸	۴۴	
۲۹۷	۴۴	۱۰۷	۴۴	۶

* مؤلف، یعنی پدیدآورندگان باشد نویسنده شاعر، گردآورنده، مجمع و... به جز مترجم.

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از ۱۳۸۱/۱۲/۲۸ تا چهارشنبه ۱۳۸۱/۱۲/۲۹، ۷۸۶ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع کودک و نوجوان و سپس ادبیات بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات آموزشی و کمک‌درسی، علوم عملی، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تعداد کل*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	صفحه متوسط
۱	کلیات	۱۷	۱۶	۱	۵	۱۲	۱۷	۰	۲۷۸۸	۳۱۴
۲	فلسفه و روانشناسی	۶۲	۲۷	۱۵	۲۷	۲۷	۶۱	۱	۲۱۶۶	۱۷۶
۳	دین	۶۴	۵۴	۱۱	۲۷	۲۷	۵۹	۵	۲۲۷۰	۲۵۶
۴	علوم اجتماعی	۷۱	۶۵	۶	۳۵	۳۶	۷۰	۱	۲۷۶۲	۲۲۲
۵	زبان	۳۹	۲۷	۲	۱۰	۱۹	۲۹	۰	۲۶۳۸	۳۴۲
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۲	۱۸	۴	۱۵	۷	۲۲	۰	۲۶۲۲	۲۹۵
۷	علوم عملی	۹۵	۷۱	۲۴	۵۵	۵۰	۸۷	۸	۲۱۲۰	۲۹۴
۸	هنر	۲۵	۲۰	۵	۱۲	۱۳	۲۴	۱	۱۶۷۲	۱۸۱
۹	ادبیات	۱۲۲	۹۵	۲۷	۸۱	۴۱	۱۱۶	۶	۲۳۲۴	۳۱۱
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۳۶	۲۰	۶	۱۶	۱۰	۳۶	۰	۲۸۸۱	۲۶۹
۱۱	آموزشی و کمک‌درسی**	۱۰۵	۱۰۴	۱	۳۳	۷۲	۱۰۴	۱	۳۹۹۲	۲۱۷
۱۲	کودک و نوجوان	۱۵۸	۱۱۵	۴۳	۵۱	۱۰۷	۱۵۶	۲	۱۷۶۶	۴۰
جمع پدید		۷۹۶	۶۲۹	۱۶۷	۳۴۵	۴۵۱	۷۷۱	۲۵	۲۹۲۲	۲۵۸

* «تجدید» به معنی آوری اطلاعات می‌شود که ترجمه باشد. آوری چون تصحیح، تدوین، گردآوری، تحقیق، شعر و...
 ** منظور از موضوع «آموزشی و کمک‌درسی» کلیه کتاب‌هایی است که به صورت کتاب درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوطه هستند و مشخصات آنها دانش‌آموزان از نظر سنی تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
گرانترین کتاب	۴۵۰۰۰ ریال	تجربه‌های هنری [مجموعه اول] شامل کتاب‌های: چگونه نقاشی کنیم، چگونه طراحی کنیم، چگونه با خمیر کاغذ کار کنیم، بسازیم، نل و کاتان، مجامده لیلی‌زاده، ناشر: گام، چاپ ۳، ۸۰ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۳۴ مرتبه	خسب به دست گل می‌شود، احسان سیاه‌جسی، ناشر: لیمو، چاپ ۱۲، ۱۲ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	نوله یک پروانه، ناشر: شرکت چاپ و نشرین اقبال، چاپ ۱، ۲۲ صفحه
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	کتاب‌های وایکنگ‌ها در طوط خورشید، سری‌سوپ آرسن، هوری فصل طباطبائی، ناشر: نخستین، کتابخانهی پرستو، چاپ ۲، ۶۴ صفحه، ۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۲۲۲ صفحه	مدرسه‌ی سوم، اتالی هوروتس، گیتا گرگانی، ناشر: کاروان، کتاب نوک، چاپ ۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۳۹۰۰۰ ریال

کتاب‌های جهان در نمایشگاه کتاب

بخش بین الملل بیست و دومین دوره نمایشگاه کتاب تهران در حالی از چند روز دیگر کار خود را آغاز می‌کند که مطابق آمار و اظهار کارشناسان کتاب، شاهد یکی از پررونق‌ترین دوره‌های برپایی آن خواهیم بود. محمدرضا وصفی، مسوول بخش بین الملل نمایشگاه کتاب تهران از عرضه ۷۰ هزار عنوان کتاب از ۶۰۰ ناشر لاتین در نمایشگاه خبر داد. مدیر بخش بین الملل با بیان این که ۶۰۰ ناشر لاتین تا کنون به صورت قطعی در نمایشگاه کتاب ثبت نام کرده‌اند، گفت: «عناوین و فهرست کتاب‌های لاتین حاضر در نمایشگاه، از طریق سایت نمایشگاه به اطلاع عموم خواهد رسید.» وی افزود: «ناشران، وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ، نمایشگاه‌های کتاب و انجمن‌های دوستی از جمله نمایندگان کشورها در این نمایشگاه هستند که هر یک چندین ناشر را تحت پوشش خود قرار می‌دهند.»

از سوی دیگر ۶۰ هزار عنوان کتاب توسط ۶۰۰ ناشر عرب و ۲۰ هزار عنوان کتاب از ۲۰۰ ناشر غیرعرب، آمادگی خود را به صورت قطعی اعلام کرده‌اند و بخش غیرعرب نمایشگاه، ناشرانی که زبان آنان لاتین و عربی نیست را در برمی‌گیرد که از آن جمله می‌توان به ترکیه، روسیه و قزاقستان اشاره کرد. بیش از ۶۰ هزار عنوان در بخش عربی و حدود ۲۰ هزار عنوان کتاب در سایر بخش‌ها از جمله آلمان، فرانسه، ژاپن، چین، کره، ترکی استانبولی و ... به نمایشگاه کتاب ارسال شده‌اند.

حضور نمایندگانی از هشت کشور جهان، از دیگر اتفاق‌های مهم نمایشگاه بیست و دوم کتاب است. معاون مدیر کمیته ناشران خارجی از نخستین حضور رسمی و مستقل نمایندگانی از هشت کشور جهان در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد. علی علیپور ضمن اعلام این خبر افزود: «نمایندگانی از بخش نمایشگاه مسکو و سن پترزبورگ، یک ناشر از روسیه، نماینده سفارت و نمایشگاه دائمی پکن از چین، نماینده کردستان عراق و نماینده انتشارات شهرداری استانبول از ترکیه، آمادگی خود را برای حضور در نمایشگاه کتاب تهران اعلام کرده‌اند.»

وی افزود: «نمایندگانی از سفارت اتریش، انتشارات کشور تونس، سفارت افغانستان، سفارت و انجمن دوستی رادیو و تلویزیون اوکراین و اتحادیه نویسندگان عرب از دیگر میهمانان خارجی این نمایشگاه هستند.» علیپور همچنین از حضور گسترده کشورهای عضو اوکو در نمایشگاه کتاب خبر داد.

در کنار حضور این نمایندگان رسمی، چند تن از مقامات سیاسی نیز در نمایشگاه حضور دارند. از جمله این افراد می‌توان به حضور وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان اشاره کرد. دعوت از این مقام سیاسی توسط علی اکبر اشعری صورت

گرفت. وی طی دیداری با وزیر فرهنگ و گردشگری آذربایجان به اشتراکات فراوان دو ملت ایران و آذربایجان اشاره کرد و گفت: «ممکن است ما با چند کشور ویژگی‌های مشترکی داشته باشیم ولی اشتراکات میان ایران و آذربایجان بیشتر و روابط فکری و فرهنگی دو کشور منحصر به فرد است.»

همچنین، بسیاری از نویسندگان مطرح جهان برای حضور در نمایشگاه اعلام آمادگی کرده‌اند که از میان آنها، حضور امینه سوگی اوزدامار نویسنده آلمانی زبان ترک تبار در نمایشگاه قطعی است. این نویسنده علاوه بر حضور در نمایشگاه کتاب تهران، در سه جلسه داستانی‌خوانی که در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه آزاد اسلامی و خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود نیز شرکت خواهد کرد.

از سوی دیگر و برخلاف همه شایعات، حضور مراکش در نمایشگاه کتاب تهران بلامانع اعلام شد. این تصمیم در جلسه‌ای با حضور معاون آفریقای وزارت امور خارجه و مسوولان اداره کل شمال و غرب آفریقای این معاونت و با توجه به ثبت نام قریب به اتفاق ناشران مراکشی در نمایشگاه بیست و دوم کتاب تهران اتخاذ شده است.

همکاری گمرک، وزارت علوم، وزارت بهداشت

و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای ورود آسان تر محموله‌های کتاب در گمرک، از دیگر اخبار مرتبط با بخش بین المللی بیست و دومین کتاب تهران است. این اتفاق در حالی روی داد که پیش از این، برخی خبرگزاری‌ها از مشکلات ورود محموله‌های کتاب در گمرک خبر داده بودند. اردشیر محمدی، رئیس کل گمرک، هرگونه مشکل در ورود محموله‌های کتاب ناشران خارجی را برای حضور در نمایشگاه کتاب تهران تکذیب کرد. وی با اشاره به جلسه‌ای که در این زمینه با مسوولان وزارت ارشاد داشته است، افزود: «ما در این جلسه آمادگی خود را با هدف ارائه بالاترین تسهیلات برای ورود محموله‌های کتاب به نمایشگاه تهران - البته با رعایت ضوابط قانونی - اعلام کرده‌ایم.»

محمدی تاکید کرد: «کالایی که وارد کشور می‌شود، طبیعتاً کالایی است که مشمول قانون استاندارد می‌شود و قبل از ترخیص باید نظر کارشناسی درباره آن داده شده باشد. در این مورد هم باید کتاب‌ها و سایر کالاها مجوز لازم را داشته باشند چرا که اگر فردا کتابی وارد کشور شد که مغایر با موازین ما بود، آن وقت همه مسوولیت متوجه ماست!»

نوبل ادبیات اسپانیایی به مارسه رسید

در اخبار مرتبط با عرصه ادبیات جهانی، می‌توان به اهدای جایزه سروانتس به خوان مارسه اشاره کرد. این نویسنده نامدار اسپانیایی در مراسمی که هفته گذشته برگزار شد جایزه سروانتس را از پادشاه اسپانیا دریافت کرد. این جایزه که از سال ۱۹۷۵ در اسپانیا راه اندازی شده و با جایزه نقدی ۱۲۵ هزار یورویی معادل ۱۶۲ هزار دلاری همراه است به نوبل ادبیات اسپانیا شهرت دارد. پس از اهدای این جایزه، پادشاه اسپانیا آثار مارسه را به سبب توجه به فضای معاصر کشورش ستود. وی در این مورد گفت: «مارسه علاوه بر آن که می‌داند چگونه فضای شهری را به نمایش بگذارد، توانایی خلق شخصیت‌هایی را دارد

نسخه انگلیسی «شطرنج

با ماشین قیامت» در نمایشگاه

به گزارش روابط عمومی حوزه هنری، نسخه انگلیسی کتاب «شطرنج با ماشین قیامت» برای نخستین بار در نمایشگاه کتاب تهران عرضه می‌شود. این کتاب سال ۲۰۰۷ با ترجمه پل اسپراکمن توسط انتشارات مزدا در آمریکا منتشر شده بود. نسخه انگلیسی این کتاب در ایران را انتشارات سوره مهر منتشر می‌کند. همچنین نسخه فارسی دو کتاب «داستان شهر جنگی» و «شطرنج با ماشین قیامت» که در کمتر از سه سال به ترتیب به چاپ ۱۴ و ۱۶ رسیده، در نمایشگاه امسال در معرض دید علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت. «شطرنج با ماشین قیامت» زمانی است که وقایع آن در آبادان و طی سه روز از روزهای محاصره این شهر توسط نیروهای بعثی اتفاق می‌افتد. قهرمان این رمان دیده بان نوجوانی است که به ناچار به جای دوست مجروحش - پرویز - راننده ماشین حمل غذا می‌شود. پیش از این اعلام شده بود که ترجمه انگلیسی رمان «فال خون» نیز در نمایشگاه حاضر خواهد بود.

انتشار تحلیل‌های سیاسی

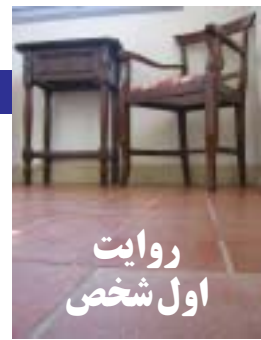
پادشاه اردن

فارس - ملک عبدالله دوم، نخستین کتاب خود را با نام «آخرین شانس» به ناشر سپید تادر ماه‌های آغازین سال ۲۰۱۰ منتشر شود. پادشاه اردن در این کتاب قصد دارد دیدگاه شخصی خود را درباره فرایند سازش و مسائل حاشیه‌ای آن در منطقه خاورمیانه با مخاطبانش در میان بگذارد. ملک عبدالله در این اثر روایت شخصی خود را از چالش‌ها و مشکلات موجود در منطقه خاورمیانه به تصویر می‌کشد و راهکارهایی را به منظور ایجاد ثبات و سازش در منطقه با استفاده از سیاست‌های ضربتی و آنی و استفاده درست و به موقع از فرصت‌های پیش روی کشورهای منطقه، ارائه می‌دهد. ملک عبدالله پادشاه اردن که پس از مرگ پدرش در سال ۱۹۹۹ یازدهمین سال سلطنتش را در اردن می‌گذراند، «آخرین شانس» را به انتشارات وایکنینگ یکی از ناشران حوزه سیاسی سپرده است. این ناشر قصد دارد این کتاب را - که مجموعه‌ای از خاطرات و دستاوردهای پادشاه اردن در طول یک دهه سلطنت وی است - در سال جدید میلادی منتشر کند.

اعلام اسامی برگزیدگان

جایزه داستان کوتاه انجمن پن

فارس - آلیستر مک لنود و امی همپل جایزه ادبی پن - مالامود را که یکی از معتبرترین جوایز داستان کوتاه است، از آن خود کردند. جایزه پن مالامود سالانه از سوی انجمن پن به یک یا دو نویسنده داستان کوتاه اهدا می‌شود. آلیستر مک لنود نویسنده ۷۲ ساله کانادایی همراه امی همپل داستان کوتاه نویس آمریکایی با برگزیده شدن در این جایزه، به جرگه نویسندگانی چون جان آیدایک، سائول بلو، جان بارت، شرمن الکسی، الیزابت اسپنسر و پیتر تیلور پیوستند. همپل نویسنده دیگری که امسال در این جایزه برگزیده شده، مدرس دانشگاه بنیگتن است و در سال ۲۰۰۷ هم کاندیدای دریافت این جایزه بوده است. مراسم اهدای این جایزه، روز چهارم دسامبر در کتابخانه فولگر شکسپیر در واشنگتن دی سی برگزار خواهد شد. این دوره، بیست و دومین دوره جایزه سالانه پن - مالامود است که پس از مرگ برنارد مالامود نویسنده و روزنامه‌نگار برنده پولیتزر، تاسیس شده است.

موسیقی مکتب اصفهان

دکتر فریبا افکاری؛ پژوهشگر موسیقی

انتشارات دانشگاه تهران در آینده‌ای نه چندان دور کتاب «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران» را که دربرگیرنده نزدیک به ۵۰۰ عنوان نسخه به زبان‌های فارسی، عربی و ترکی و نیز موضوعات متنوعی چون طب، نجوم، حکمت، عرفان، ادبیات و سایر علوم مورد نیاز است، را روانه بازار خواهد کرد. این کتاب شامل نسخه‌های فهرست‌نشده‌ای از کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است که به نوعی ادامه ۱۸ جلد قبلی این نسخه‌ها را - که توسط زنده یاد استاد محمدمتقی دانش‌پژوه گردآوری شده بود - دربر خواهد گرفت. از آنجا که این کتاب بر اساس ویژگی‌های کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی گردآوری شده به کارگیری آن توسط مصححان جالب توجه خواهد بود.

علاوه بر این، در حال حاضر ترجمه مقالاتی که چندی پیش در گردهمایی موسیقی مکتب اصفهان ارائه شده بودند را با عنوان «مجموعه مقالات موسیقی مکتب اصفهان» به پایان رسانده و تحویل انتشارات فرهنگستان هنر داده‌ام. در این کتاب که حدود ۱۵ مقاله تخصصی در حوزه موسیقی از محققان داخلی و خارجی از جمله کشورهای فرانسه، ترکیه و آسیای میانه را در خود جای داده است، موضوعات مختلفی چون ویژگی‌ها و مقام موسیقی مکتب اصفهان، رابطه موسیقی و ادبیات، ارتباط موسیقی با هنرهای از قبیل نگارگری، خوشنویسی و نقاشی و همچنین موسیقی در عصر صفویه، مورد بررسی قرار گرفته‌اند. کتاب حاضر ۲۵۰ صفحه خواهد شد و در ترجمه هر مقاله، آخرین تحقیقات به عمل آمده با محققان تطبیق داده شده است. از آنجا که این مقالات مشاهیر بزرگی چون قطب‌الدین شیرازی و مراغی را نیز در عرصه موسیقی دربرمی‌گیرد، مطالعه آن برای پژوهشگران و علاقه‌مندان شناخت تاریخ مکتب‌های موسیقی در ایران، مفید و جالب خواهد بود.

هفت اصل نقاشی

دکتر یعقوب آژند؛ مدرس و پژوهشگر هنر

انتشارات امیرکبیر در تدارک است تا دو کتاب پژوهشی مرادبارة نقاشی در قطع جیبی به بازار عرضه کند. کتاب نخست با عنوان «رضا عباسی» تلاش‌های عباسی را به عنوان یکی از نقاشان بزرگ مکتب اصفهان معرفی می‌کند و حرف‌های تازه و ناگفته‌ای را در این باره به پژوهشگران و علاقه‌مندان به نقاشی ارائه می‌کند. «محمد زمان» عنوان کتاب دوم است که از نقاشان مطرح دوره صفویه به حساب می‌آید و شیوه کتاب نخست را نیز برای شرح این کتاب انتخاب کرده‌ام.

علاوه بر این، در حال حاضر مشغول غلط‌گیری یکی از کتاب‌های پژوهشی ام با عنوان «هفت اصل نقاشی ایران» هستم، چراکه نقاشی نیز چون موسیقی از هفت دستگاه یا اصل در کنار فروع مختلف تشکیل شده است. سعی کرده‌ام با ارائه منابع مختلف، این اصول را که برخی از آنها در قرون اخیر دگرگون شده یا در حال فراموشی‌اند به طور مجزا در هر فصل شرح دهم. پژوهش حاضر، نقاشی دوره اسلامی تاکنون را مورد مطالعه قرار داده است،

اما تمرکز اصلی آن بین قرون هفتم تا یازدهم یعنی دوره اوج نقاشی در ایران است. در این کتاب، علاوه بر شرح هر یک از اصول نقاشی، کاربرد هر یک را نیز در سایر هنرهای مختلف بررسی کرده‌ام.

غیر از این چند کتاب، پژوهش‌های جامع‌رادر نظام استاد و شاگردی در نقاشی ایران و تبدیل آن به نظام آموزش دانشگاهی به پایان برده‌ام که عنوان «از کارگاه تا دانشگاه» را بر پیشانی خواهد داشت.

در این کتاب، نهادهای هنری مختلف در حوزه نقاشی از دوره اسلامی تاکنون بررسی شده‌اند. بخش پایانی کتاب، مقدمه‌ای را دربرمی‌گیرد که به آموزش هنر در ایران و جهان و مسائل و مشکلات موجود در این عرصه می‌پردازد و در هر مرحله نیز در اثبات کیفیت و سطح نقاشی هر دوره، اسناد و مدارک زیادی ارائه کرده‌ام. هر دو کتاب اخیر به احتمال قوی از سوی انتشارات فرهنگستان هنر به بازار عرضه خواهند شد.

شعرشناسی ساختگرا

دکتر کوروش صفوی؛ زبان‌شناس

نشر مینوی خرد در آینده‌ای نه چندان دور و به احتمال قوی در ایام برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، برگردان مرا از کتاب «شعرشناسی ساختگرا» نوشته جانان کالر روانه بازار خواهد کرد.

کالر در این کتاب با رویکردی کاربردی به بررسی روش‌های مختلف شعرشناسی و نقد ساختگراهای فرانسوی چون فوکو و دریدا پرداخته است. حجم کتاب حدود ۴۰۰ صفحه خواهد بود و در بخش پایانی نیز نظرات مختلف مترجم راجع به نویسنده و منتقدان کتاب در قالب یادداشت ارائه شده‌اند.

این کتاب در اصل رساله دکتری کالر حدود ۳۰ سال پیش است که به عنوان درسنامه، چاپ شده و مورد استقبال فراوان قرار گرفته بود. در این اثر دیدگاه افرادی که از منظر زبان‌شناسی به مطالعه ادبیات می‌پردازند نقد و بررسی شده است.

جامعه‌شناسی مصرف

دکتر علی اصغر سعیدی؛ پژوهشگر علوم اجتماعی

این روزها همراه یکی دیگر از همکاران، برگردان کتاب «جامعه‌شناسی مصرف؛ گردشگری و خرید» را به پایان برده‌ام که ترجمه بخش قابل توجهی از کتاب برعهده من بوده است. موضوع محوری این کتاب چنان که از عنوان آن برمی‌آید، جنبه‌های خرید گردشگران بادیگاه‌های جامعه‌شناسانه در حوزه‌های شهری است. اهمیت کتاب حاضر در آن است که تحقیقات به عمل آمده در کشورهای مختلف، نشان‌دهنده تفاوت خریداران (فراغتی - اقتصادی و...) از لحاظ تیپولوژی در فضاهای خرید شهری و ساماندهی فضاهای مکانی فروش برای جذب خریداران متناسب با نوع خرید و تفاوت‌های فرهنگی برای گردشگران است. بنابراین، نگاه جامعه‌شناسانه برای آغاز سیاستگذاری در جذب خریداران گردشگر، لازم و ضروری است که کتاب در هفت فصل به توضیح چنین مباحثی می‌پردازد. این کتاب با حمایت انجمن جامعه‌شناسی ایران به بازار عرضه خواهد شد.

علاوه بر این، پژوهش‌های گسترده‌ای را با محوریت صنعتگران دوره پهلوی و موقعیت تاجران در این دوره با مطالعه موردی سرمایه‌داری دو خانواده با عناوین «زندگی و کارنامه حاج محمدمتقی برخوردار» و «زندگی و کارنامه حاج محمدرحیم ایروانی» از بنیانگذاران صنایع مدرن در دهه ۴۰ انجام داده‌ام و پژوهش حاضر با دو رویکرد اصلی ارائه تصویر عینی تاریخ اقتصاد ایران و مشکلات موجود در بخش خصوصی در گذشته به انجام رسیده است که مطالعه آن می‌تواند تصویری روشن از وضعیت بخش خصوصی در جامعه کنونی ارائه کند و صنعتگران را در مواجهه با مشکلات موجود در این بخش یاری دهد.

زیبایی‌شناسی و تاریخ

فریبرز مجیدی؛ مترجم

آخرین کتابی که از من توسط فرهنگستان هنر منتشر شده «مسائل کلی زیبایی‌شناسی» است که برگردان من از نوشته جروالد لوینسون است. کتاب حاضر دربرگیرنده ۸ مقاله از ۸ نویسنده مشهور زیبایی‌شناسی و فیلسوفان هنر، چون گریگوری کاری و جورج ویلسون است که با تبیین مفاهیم مهم این حوزه، نظیر تعریف هنر، بیان در هنر، تفسیر در هنر، روایت، تراژدی، هنر و شناخت، هنر و اخلاق و... می‌پردازد. البته این کتاب نیز

در ادامه کتاب‌های «زیبایی‌شناسی فلسفی» و «تاریخ زیبایی‌شناسی جدید» نوشته شده که سال گذشته به چاپ رسیده بودند.

علاوه بر این، نشر اساطیر در پی عرضه دوره کامل تاریخ کمبریج به بازار است که ترجمه جلد هشتم از این مجموعه با عنوان «تاریخ روم باستان» به عهده بنده گذاشته شده و اکنون برگردان جلد هشتم را به پایان برده‌ام. کتاب حاضر که ۵۲۰ صفحه خواهد داشت، شرحی درباره تاریخ باستان از زمان پیدایش تا انحطاط روم را مورد بررسی قرار می‌دهد که هر فصل آن توسط یکی از نویسندگان

افسانه شعبان‌نژاد

کوروش صفوی

نوشته شده و در مجموع تاریخ سیاسی و معماری، مسائل اقتصادی، وضعیت فرهنگی - اجتماعی و به نوعی جنبه‌های گوناگون امپراطوری روم را دربرمی‌گیرد.

ترانه‌های فولکلور برای خردسالان

افسانه شعبان‌نژاد؛ شاعر کودک و نوجوان

هم اکنون سه کتاب را تحویل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان داده‌ام که فکر می‌کنم طی ماه‌های نه چندان دور و به احتمال قوی تا نمایشگاه کتاب به بازار عرضه شوند. «بزغاله‌های ابری» عنوان کتابی ویژه گروه سنی خردسالان است که شکل‌گیری را با زبانی ساده و بی‌پیرایه در قالب داستان کوتاه روایت می‌کند. کتاب بعدی من که عنوان «چشم‌های زمستانی» را روی جلد خواهد داشت، برگردان من از کتاب داگلاس فلورین است که حدود ۱۷ قطعه شعر ترجمه شده از زبان انگلیسی به زبان فارسی را دربرمی‌گیرد. «هاجستم و واجستم» عنوان سومین کتابم از سوی انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان است که شامل ۱۰ شعر برای قشر خردسال بر اساس ترانه فولکلور است.

نقش زبان در نمایشنامه

ایرج افشاری؛ نمایشنامه‌نویس

«بررسی زبان آرکائیک نمایشنامه‌های بهرام بیضایی» عنوان کتابی است که نگارش آن را به پایان برده‌ام و انتشارات نمایش در تدارک است تا طی ماه‌های نه چندان دور این کتاب را روانه بازار کند. کتاب مذکور که حجمی بالغ بر ۴۰۰ صفحه را دربر خواهد گرفت از دو منظر و نگاه تاریخی به زبان از بدو پیدایش آن تا تمدن بشری و بررسی زبان باستانی یا آرکائیک چهار نمایشنامه از بهرام بیضایی چون آرش، مرگ یزدگرد و اژدهاکش به تحلیل و بررسی می‌پردازد. در حقیقت زبان از لحاظ تاریخی به سه بخش زبان باستانی یا آرکائیک زبان کلاسیک و زبان مدرن تقسیم‌بندی می‌شود که در این کتاب با تحقیقات انجام گرفته ظرفیت بالای نمایشی زبان آرکائیک و پیام‌آوری این زبان به دلیل ارتباط با حوزه تفکر و ساختارهای زبانی چون ایجاز و مناعات ادبی مورد بررسی قرار گرفته است. کتاب حاضر مشتمل بر هفت فصل است که مهم‌ترین مباحث مطرح شده در فصول کتاب شامل اهمیت زبان، گستره و پیشینه تحقیق، زبان و زبان‌شناسی تاریخ، زبان و خط فارسی و نگاهی اجمالی به تاریخ ایران و نشر فارسی، شناخت بهرام بیضایی و آثارش، ظرفیت یابی و ویژگی‌های زبان آرکائیک به آثار بهرام بیضایی، کارکرد و اهمیت واژه‌ها و جایگاه زبان در نمایشنامه سبک‌شناسی و مسائل آن در آثار بیضایی، ارتباط سبک با زبان است و فصل هفتم نیز به گفت‌وگوهای منتشرنشده‌ای با بهرام بیضایی، دکتر حمید امجد و دکتر فرزاد سجودی درباره زبان‌شناسی صورت گرفته است. علاوه بر مباحث مطرح شده در بخش پایانی کتاب نمایشنامه‌ای از اثر «گیلگمش» به عنوان نخستین حماسه مکتوب بشری ارائه شده است که تمام مسائل نظری موجود در کتاب را به صورت عملی مورد بررسی قرار می‌دهد.

«سلمان فارسی» نیز عنوان نمایشنامه‌ای است که به تازگی منتشر شده است و زندگی سلمان فارسی را از بدو تولد تا مرگ دربرمی‌گیرد.